PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 137 (13.967)

Trst, torek, 23. julija 1991

Uresničujejo se črnoglede napovedi hrvaškega obrambnega ministra Džodana

Na Hrvaškem je vojna

Vinkovci so obkoljeni od srbskih sil in JA - Mesto je pod težkim minometalskim ognjem
Na strani Srbov posegla tudi letala jugoslovanske armade - Železniški promet preusmerili preko Madžarske

ZAGREB — Hrvaški obrambni minister Šime Džodan ni bil krivi prerok, ko je prejšnji teden napovedal v roku štirih dni preokret v hrvaško-srbskem sporu in je dotedanje spopade ocenil kot praske. Včeraj so v zgodnjih jutranjih urah na območju Vinkovcev v vzhodni Slavoniji te »praske« prerasle v pravo vojno, tako da je hrvaški predsednik Franjo Tudjman sinoči predčasno zapustil ohridski vrh in takoj sklical hrvaški vrhovni državni svet.

Vse se je začelo včeraj ob zori, ko so se Vinkovčani preselili v kletne prostore in zaklonišča. Ob 5. uri zjutraj so namreč le 12 ur po obisku hrvaškega predsednika Tudjmana iz 2 kilometra oddaljene srbske vasi Mirkovci začeli z minometalci in protitankovskimi raketami obstreljevati Vinkovce. Sile hrvaškega notranjega ministrstva in pripadniki zbora narodne garde so ob 10. uri prešli v protinapad. Po minometalskem bombardiranju so zaman skušali na juriš osvojiti »četniško trdnjavo«, kot hrvaške oblasti imenujejo Mirkovce. Bili so odbiti, pri tem pa utrpeli precejšnje izgube.

Do 14. ure je na področje Vinkovca med železniško postajo, bolnišnico in stavbo občinske skupščine padlo več kot 150 granat. Gardisti in policisti so med vojašnico v Vinkovcih in Mirkovcih postavili protitankovske ovire in mine, da bi preprečili običajni poseg jugoslovanske armade v obrambo četniških teroristov. Tedaj so Vinkovce začela preletavati vojaška letala. JA trdi, da so na letala streljali gardisti, hrvaške oblasti pa navajajo, da so letala brez povoda začela z letalskimi mitraljezi obstreljevati hrvaške položaje. Istočasno pa je JA odprla topovski ogenj iz vinkovske vojašnice, kar potrjuje sum, da je šlo za usklajeno in skrbno zrežirano akcijo, saj so iz vseh bližnjih srbskih vasi teroristi odprli minometalski ogenj, tako da so Vinkovci v bistvu obkoljeni. Brez takojšnje pomoči iz drugih krajev Hrvaške pa branilci Vinkovcev skoraj gotovo ne bodo kos srbskim teroristom in jugoslovanski armadi.

Prekinjen je mednarodni in krajevni železniški promet na relaciji Zagreb-Beograd, tako da mednarodne vlake preusmerjajo preko Dunaja, Budimpešte na Subotico. Prav tako so prekinjene vse telefonske in telegrafske veze z Vinkovci, tako da so vesti iz obkoljenega mesta skrajno pomanjkljive. Po zadnjih vesteh naj bi v jurišu na Mirkovce in v kasnejšem bombardiranju Vinkovcev izgubilo življenje najmanj 20 pripadnikov mupa in zbora narodne garde, kot vedno pa ni znano število mrtvih in ranjenih na srbski strani.

Vesti iz drugih krajev vzhodne Slavonije vzbujajo sum, da bodo prihodnje ure odločilne. Vas Erdut na levem bregu Donave še vedno obstreljujejo s srbskega brega Donave.

Napeto je tudi v Baniji, kjer so predvčerajšnjim in včeraj zjutraj hrvaške sile dosegle delni uspeh v boju proti samozvani »7. banijski diviziji«, ko so v bližini Topuskega potolkle napadalce. Na srbski strani je bilo 8 mrtvih in 12 zajetih, prav tako pa so zajeli večjo količino orožja in razstreliva.

Na območju Plaškega in Josip Dola so ves dan trajali oboroženi spopadi med hrvaškimi policisti in martićevci. Ko so hrvaški mupovci dobili okrepitev, je jugoslovanska armada posegla in preprečila zlom martićevcev. Po še nepotrjenih vesteh sta bila ubita en hrvaški in en srbski policist, več jih je bilo ranjenih, sinoči pa so na tem območju dosegli prekinitev ognja.

Ogorčeni spopadi so bili tudi na območju vasi Majur **(na sliki)** in Panjani v smeri proti Sunji, tako da je bil prekinjen ves železniški in cestni promet proti Bosanskem Novem.

V zadnjih urah raste napetost tudi v Liki in v zadarskem zaledju, tako da se uresničujejo tudi črnoglede napovedi namestnika hrvaškega notranjega ministra Milana Brezaka, ki je pred dnevi napovedal, da bodo teroristi v kratkem spremenili svojo strategijo in prišli v splošno ofenzivo z vsem razpoložljivim orožjem.

Vojska preprečila pravočasni odhod slovenskih predstavnikov z brniškega letališča

Na Ohridu skušajo preprečiti zaostritev vse hujših spopadov med Srbi in Hrvati

ZADNJA VEST

Za razorožitev rezervnih in polvojaških milic

OHRID — Kot poroča hrvaška tiskovna agencija HINA se je ohridski sestanek zaključil s tiskovno konferenco makedonskega predsednika Gligorova, ki je povedal, da so že skoraj dosegli sporazum o sklepni resoluciji, ko so iz Hrvaške prišle vesti o novih žrtvah, nakar so sklenili, da rešitve krize ni mogoče doseči z deklaracijami, temveč s konkretnimi ukrepi.

Zato so se dogovorili, da bodo demobilizirali vse rezervne in polvojaške organizacije, da bodo tudi v Hrvaško prišli opazovalci ES in da se na kriznih območjih Hrvaške zagotovi prisotnost predstavnika predsestva SFRJ. Gligorov je tudi dodal, da so tudi sklenili, da se mora armada umakniti v kasarne.

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Razširjena seja zveznega predsedstva na Ohridu se je pričela šele ob 16. uri in torej z debelo peturno zamudo. Slovenski član zveznega predsedstva dr. Janez Drnovšek in slovenski predsednik Milan Kučan sta namreč toliko časa čakala na Brniku, da je zvezno nadzorstvo nad poleti le »odprlo« brniško letališče in jima omogočilo polet na Ohrid. Toda to so naredili samo za ta polet, za vse normalno povezovanje Slovenije po zračni poti, pa so slovenska letališča še vedno zaprta. Značilno je torej dejstvo, da ni nobene tehnične težave in da zvezni vojaški ograni še vedno preprečujejo normaliziranje slovenskega zračnega prostora pa čeprav je to izrecno določeno z brionsko deklaracijo in je seveda v skladu z duhom sklepa zveznega predsedstva o umiku JLA iz Slovenije.

Očitno na Ohridu včeraj niso mogli izčrpati izredno obsežen dnevni red, zasedanje se bo nadaljevalo še danes, po nekaterih napovedih pa celo v sredo. Pričakujejo, da bodo sprejeli »ohridsko deklaracijo«, ki je prva točka dnevnega reda in ki vsebuje poziv vsem republiškim vodstvom, da naj prenehajo z medsebojnimi vojaškimi napadi, poziv, da se prekine vedno ostrejša državljanska vojna, ki se bije med Srbi in Hrvati. Druga točka se nanaša na obsežen Markovićev predlog, kako preživeti prehodno razdobje treh mesecev. V ta namen sta Marković in njegova vlada pripravila zelo obsežen pismen predlog, ki je najbrž ponovno preobsežen in bi pomenil ponovno utrjevanje zvezne vlade z izgovorom za začasno funkcioniranje sistema v vmesnem prehodnem razdobju.

Končno se tretja točka nanaša na bodočo ureditev Jugoslavije, na možnosti ločevanj, novih povezovanj in podobnih rešitev. Seveda pa so to samo predlogi, ki so jih izdelale strokovne službe zveznega predsedstva, ki pa so tesno v srbskih rokah in je malo verjetno, da bi vsi predsedniki in člani zveznega predsedstva te predloge vzeli v razpravo brez pripomb ne samo preceduralnega, temveč tudi vsebinskega značaja.

Zasedanje poteka v ohridski reprezentančni vili »Biljana«, kjer je za skupno mizo 23 najvišjih jugoslovanskih predstavnikov. Prišli so vsi, ne manjka nihče. Za okroglo mizo je tako osem članov zveznega predsedstva, šest predsednikov republik, poleg njih pa še predsednik zvezne skupščine, predsednik zvezne vlade, z njim pa minister za obrambo in njegov pomočnik, minister za zunanje zadeve, za notranje zadeve, za razvoj, za finance in za sodstvo.

Neapelj: 11-letna žrtev kriminala

NEAPELJ — Komaj 11-Letni Fabio De Pandi je najnovejša nedolžna žrtev kriminalnih obračunov. Pred očmi staršev in sestrice ga je nekaj po včerajšnji polnoči pokosil strel, ki je bil namenjen nekemu razpečevalcu mamil. Družina De Pandi, ki stanuje v središču mesta, se je ob tisti uri vračala z obiska pri prijatelju, ki stanuje v predmestni četrti Traiano, do tragedije pa je prišlo v trenutku, ko so 39-letni oče, kovinarski delavec Gaetano, mati Rosaria, 13-letna hčerka Stefania in Fabio stopili na ulico in se napotili proti svojemu avtomobilu. Zaslišali so dva strela, deček pa se je stisnil k materi rekoč, da ga je zabolela roka. Takoj nato je izgubil zavest in ko so prispeli z njim do bolnišnice, je bil Fabio že mrtev.

Agenti neapeljske kvesture so že včeraj identificirali domnevnega morilca: 27-letnega Amedea Reya, že obsojenega zaradi razpečevanja mamil, posesti orožja in poskusa umora. Streli, ki so imeli po mnenju preiskovalcev ustrahovalni značaj, so bili namenjeni 30-letnemu malemu razpečevalcu Domenicu Vitaleju.

Scotti zadovoljen z izvajanjem ukrepov za boj proti kriminalu

RIM — Prvi rezultati uresničevanja odloka, ki je - od 13. junija letos - prefektom glavnih mest posameznih dežel podelili večje pristojnosti v boju proti organiziranemu kriminalu in pri njegovem preprečevanju, so po besedah notranjega ministra Vincenza Scottija povsem upravičili ta ukrep. Z njim so namreč ti »superprefekti« dobili nalogo koordiniranja med posameznimi organi javnega reda, torej med državno policijo, karabinjerji in finančno stražo, minister Scotti pa jih je včeraj sklical na Viminal za prvi obračun dela. Sestanka, ki mu je sledila tiskovna konferenca, so se poleg 18 prefektov udeležili tudi podtajnik pri notranjem ministrstvu posl. Ruffino, šef državne policije Parisi, poveljnika karabinjerjev in finančnih stražnikov Viesti in Ramponi in visoki komisar za boj proti mafiji Sica.

Koordinacija med tremi organizmi javnega reda se je izkazala za zelo pozitivno - je dejal Scotti na tiskovni konferenci - kar potrjujejo tudi prvi podatki: v juniju je bilo prijavljenih 18.729 oseb (medtem ko je povprečje v prvih petih mesecih znašalo 14.451), 6.055 pa so jih organi javne varnosti spravili za zapahe (v prvih petih mesecih je njihovo povprečje znašalo 4.586). Po Scottijevi oceni je to znak večje prisotnosti, budnosti in učinkovitosti vseh treh varnostnih organizmov na ozemlju, pri čemer je minister pohvalil tudi sodelovanje občinskih redarjev, ki to ozemlje še posebno dobro poznajo in obvladajo.

Udeleženci sestanka na Viminalu so analizirali tudi učinke, ki naj bi jih imelo uresničevanje nekaterih pravkar sprejetih zakonskih ukrepov, kot na primer odloka o recikliranju umazanega denarja, splošnega normativa proti kriminalu in odloka o razpustu občinskih svetov. Scotti je tudi spomnil, da so bila izdana navodila za

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Solidarnostni odbor prireja drevi v Bazovici prvi »Razgovor o Sloveniji«

NA 5. STRANI

V arabskem svetu razglašene note samo iz vrst PLO in nanjo vezanih skupin

James Baker odpotoval z Bližnjega vzhoda z zaupanjem v pozitiven odgovor Izraela

TEL AVIV — Ameriški državni sekretar James Baker je včeraj še z zadnjimi razgovori v Izraelu sklenil svojo peto bližnjevzhodno misijo, ki je bila v prvi vrsti namenjena uveljavljanju predloga o sklicanju izraelsko-arabske mirovne konference. V Tel Avivu in Jeruzalemu se je šef ameriške diplomacije srečal s predsednikom vlade Šamirjem, z ministroma za zunanje zadeve in za obrambo Levyjem in Arensom ter z delegacijo Palestincev. Preden je zapustil Jeruzalem, pa je Baker na sklepni tiskovni konferenci te razgovore opredelil kot resne in poglobljene in dodal, da sedaj z velikim upanjem čaka na izraelski odgovor o predlogih washingtonske administracije. Le-ta naj bi po zagotovilu glasnika izraelske vlade prišel že v prihodnjih dneh, zelo verjetno še pred začetkom vrha Bush-Gorbačov.

Arabski svet ne pričakuje takojšnjega pozitivnega odgovora Izraela na ameriški mirovni načrt, vendar ga ne izključuje v prepričanju, da si Washington ne more privoščiti diplomatskega neuspeha, ki bi bil sicer tudi neuspeh vseh tistih, ki ga podpirajo, in torej Sovjetske zveze, OZN in EGS. To je včeraj potrdil tudi minister De Michelis, za katerega si Šamirjeva vlada ne more privoščiti vse odgovornosti za propad mirovnega procesa.

Ob pristanku zmernih arabskih držav in lahko bi rekli zgodovinskem pristanku Sirije, je namreč Bakerjev mirovni načrt naletel na sorazmerno omejeno nasprotovanje med Arabci: izrazila ga je Organizacija za osvoboditev Palestine (PLO) skupaj z nekaterimi nanjo vezanimi maksimalističnimi skupinami, ki je mirovne predloge označila za »ameriško zaroto«. Razdor med tako imenovanimi zmernimi in radikalnimi Palestinci se tako še veča, na okupiranih ozemljih pa se je včeraj celo razširila vest, po kateri bi lahko prišlo do uboja zmernega voditelja Huseinija, s čimer naj bi povzročili propad ameriških mirovnih načrtov.

Na sliki (telefoto AP) **Baker med pogovori z izraelskimi voditelji.**

Vrh Gorbačov-Bush v teku zadnje priprave

MOSKVA — *V Moskvi so v teku intenzivne priprave za sestanek na vrhu med Gorbačovom in Bushem. Uradno se še vedno navaja, da bo vrh »konec julija ali prve dni avgusta«. Včeraj se je sovjetski zunanji minister Besmertnih že drugič v zadnjih dneh sestal z ameriškim veleposlanikom Matlockom. V okvir priprav nedvomno spada tudi včerajšnji prihod v Moskvo predsednika odbora načelnikov generalštabov ameriške vojske generala Colina Powella, ki je gost načelnika sovjetskega generalštaba armadnega generala Mihaila Mojsejeva. Prav Mojsejev je bil glavni sovjetski vojaški pogajalec, ki bo poskrbel, da bosta Bush in Gorbačov podpisala zgodovinski sporazum o zmanjšanju jedrskega orožja.*

● Scotti zadovoljen

NADALJEVANJE S 1. STRANI

skrčenje varnostnih spremstev in da se je začel izvajati odlok o zmanjšanju števila pripadnikov sil javnega reda v zaporih, povrhu pa je napovedal, da se bo s problemi mikro in makrokriminalitete v predmestjih in v zgodovinskih jedrih velikih mest ukvarjal petkov kabinetni svet. Razpravljal bo treh vprašanjih: o postopni krepitvi sil javnega reda in o boljši uporabi tistih, ki že delujejo na ozemlju, o koordinaciji med policijo in občinskimi redarji in o potrebi po posegu države in krajevnih uprav za sanacijo degradiranih mestnih območij. Za to sanacijo so pristojni ministrstvo za javna dela, dežele in zavodi za ljudska stanovanja - je pojasnil Scotti - vendar ne gre samo vprašanje obstoječih stanovanjskih struktur, ampak tudi za potrebo po novih. V nekaterih velemestih, kot so Rim, Milan in Neapelj, postaja namreč problem stanovanjskih izgonov vprašanje javnega reda. Za izboljšanje kakovosti življenja, ki je na degradiranih območjih padla na nesprejemljivo nizko raven, pa se bodo po ministrovih besedah morale angažirati občine.

Scotti je ob zaključku srečanja s tiskom napovedal, da bodo v začetku septembra izdane natančnejše operativne smernice, medtem ko je za konec istega meseca predvideno novo srečanje s superprefekti.

Politične stranke so se temeljito pripravile na tridnevni maraton

Začetek razprave o Cossigovi poslanici

RIM — Poslanica, ki jo je predsednik republike 26. junija naslovil na senat in poslansko zbornico bo od danes do četrtka predmet razprave v parlamentu. Razprava, ki bo prva v zgodovini parlamenta, se ne bo zakčljučila z glasovanjem, pač pa bodo vse zapise izročili Cossigi. Posegli bodo predstavniki vseh strank, zato bodo posegi časovno omejeni.

Znotraj političnih strank se je razprava začela že pred časom, tako da so stališča in ocene posameznih strank že znane, večjih odstopanj pa ni napovedal nihče. Včeraj so se kljub temu zvrstile izjave predstavnikov strank koalicije. Demokristjan Bianco je želel opozoriti na nevarnost, da bi se razprava izrodila v običajne kritike, ki bi zasenčile srž predsednikovega sporočila, in sicer potrebo po temeljiti ustavni reformi. Bianco zato vabi politike k mirni razpravi. Tudi liberalci se temeljno strinjajo z vsebino Cossigove poslanice in »kljub različnemu tolmačenju reforme kot take upajo, da bo razprava poglobljena in da bo odražala željo politične večine, ki bi rada določila vsaj zakonsko proceduro reforme«.

Načelnik senatne skupine DSL Pecchioli je napovedal, da bo njegova stranka prispevala za to, da bo razprava privedla do pozitivnih zaključkov. Za republikance pa je tridnevna razprava tako pomembna, da bo glavni poseg imel tajnik stranke La Malfa. Za socialdemokrata Cariglio se bo prava konstituanta začela šele v novi zakonodajni dobi, jutrišnja razprava pa bo le potrdila, da so bili prvi koraki na poti ustavne reforme že prehojeni.

Socialisti so se na razpravo temeljito pripravili, saj so za to sklicali direkcijo stranke in zarisali smernice. Po seji so odobrili resolucijo, s katero potrjujejo že znana stališča in zahteve stranke, vendar v »novem parlamentu«. To definicijo so v tekst vključili po razpravi na željo predstavnika strankine levice Signorileja, ki je hotel tako podčrtati, da je sedanja vladna preveč izčrpana, da bi lahko zmogla tako zahtevano delo.

Z novimi težavami pa se ta čas spopada lider DSL Occhetto. Strankine struje zahtevajo sklicanje vodstva še pred koncem meseca, medtem ko je strankino glasilo v včerajšnjem uvodniku napovedalo sejo šele po počitnicah. Tortorella in Napolitano trdita, da je tajnikova dolžnost občasno preveriti »politično temperaturo« znotraj stranke. »Če bi čakali do septembra, bi spet razpravljali o različnih dokumentih, če pa se sestanemo sedaj, bi lahko obdelali nič manj pereči problem vsedržavnega političnega položaja,« meni Napolitano.

Nova runda pogajanj o ceni dela ob vztrajanju pri starih stališčih

RIM — Sinoči se je spet začela razprava o ceni dela, vendar je postalo takoj jasno, da se pogovori ne bodo premaknili z mrtve točke. Pesimizmu, ki je prevladoval tako med sindikalnimi predstavniki kot med pogajalci Confindustrie, je botroval predvsem negovotov politični položaj.

Nekaj več dobre volje je pokazal podpredsednik vlade Martelli, ki je sogovornikom razložil, da »imajo pred seboj ozko pot, ki jo lahko prehodijo samo s pomočjo močnejše socialne kohezije, izrednimi napori, ki bodo sicer omejeni v času. Kljub težavam pa je Martelli priznal, da zaupa v dobro voljo sogovornikov, ki je doslej že večkrat prišla do izraza.

Z Martellijem se ne strinja CGIL, za katero bi bilo bolje počakati do septembra, medtem ko je CISL prepričana, da pogajanj ne smejo prekiniti. UIL je v tiskovnem sporočilu ugotavljala, da je prišlo do negativne involucije. Edina rešitev je ta, da se pogajanja uravnovesijo in naravnajo; minimalne predloge in kompromisne rešitve je treba odločno zavrniti, saj bi pomenile propad plačne politike, za katero se borimo, meni UIL. Po drugi strani pa tudi Confindustria zavrača priložnostne sporazume, »ki lahko koristijo politiki, vendar ne rešujejo pravega problema«.

Miki Miška na Rdečem trgu

Moskovski Rdeči trg si je z veliko radovednostjo ogledal tudi sloviti mišek Miki (Telefoto AP)

Dogajanja v vrstah armade pričajo o razsulu vojske

LJUBLJANA — Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije pozorno spremlja izvajanje sklepa predsedstva SFRJ o umiku JA iz Slovenije ter razmere, ki so nastopile po sprejeti določitvi in v zvezi s tem daje naslednje javno sporočilo.

1. V nedeljo 21.7.91 sta se v Ljubljani pod vodstvom namestnika ministra za obrambo Mirana Bogataja in namestnika poveljnika 5. vojaškega območja g. Andrije Rašete sestali delegaciji RS in JA ter obravnavali način izvajanja Brionske deklaracije ter sklepa predsedstva SFRJ o umiku enot JA iz RS.

Dogovorjeno je bilo, da bodo nadaljnji sestanki izmenično potekali v Ljubljani in Zagrebu ter da bo o vsebini razgovorov pisan skupen zapisnik Iz zapisnika o današnjem razgovoru povzemamo naslednje poudarke.

JA bo najavljala vsak transport 5 ali več vozil ter prelete helikopterjev potrebnih za izvedbo umika Republiškemu centru za obveščanje in sicer 24 ur pred premikom.

V Sloveniji ne bo premikov borbenih vozil ali skupin JA razen v sklopu umika in po predhodnih najavah.

V notranjosti RS ne bo nobenih vojaških transportov razen praznih vozil, ki so potrebna za uresničitev sklepa SFRJ o umiku JA iz Slovenije.

O tehniki medgarnizonskega prometa posamičnih vojaških vozil se bosta obe strani sporazumeli na prihodnjem srečanju, vendar pa že sedaj ni nobenih ovir za promet vojaških reševalnih in osebnih vozil ter za dovoz hrane in drugih nujnih potrebščin v kasarne.

Predstavniki RS so posebej opozorili na (ne)izvajanje tiste točke sklepa SFRJ, ki omogoča državljanom RS neoviran odhod iz enot JA. Delegacija JA je zagotovila, da bodo to vprašanje reševali v trimesečnem roku in hkrati za vse enote v Jugoslaviji. Slovenska stran pa je še enkrat opozorila, da ni nikakršnih utemeljenih razlogov za zavlačevanje pri odpustu slovenskih vojakov iz JA.

2. Med pripadniki JA na ozemlju RS je sklep predsedstva vzbudil mešane reakcije. Na zelo pozitiven odmev je naletel med vojaki, ne glede na nacionalnost ter med tistimi starešinami, ki že prej niso odobravali vojaškega posega v Sloveniji.

Negativne reakcije pa je sklep predsedstva vzbudil med starešinami, ki so med agresijo na RS izstopali z ekstremnimi stališči ter med tistimi starešinami JA, ki jih je po izvršeni agresiji v Slovenijo poslal general Adžić kot predhodnico t.i. ekspedicijskega korpusa. Tako je del starešin JA iz Vrhnike poslal zveznemu sekretariatu za LO protestno pismo, v katerem izražajo nestrinjanje s sklepom predsedstva SFRJ.

Po pričevanju pobeglega pilota, je 19. julija 1991 na vojaškem letališču v Bihaču prišlo do poskusa znotrajarmadnega upora, na čelu katerega je bil polkovnik Bajić, poveljnik 5. zračnega korpusa. Le-ta je komentiral sklep P SFRJ kot izdajo, za izdajalca pa je označil tudi generala Kadijevića. Polkovnik Bajić je zbral nekaj somišljenikov med piloti ter jih z letali, na katerih je bil kompleten vojni tovor, poslal nad cilje v Sloveniji in na Hrvaškem. Akcija je bila iz neznanega vzroka preklicana šele potem, ko so bila letala že v zraku.

Polkovnik Ljubomir Bajić je v soboto, 20. julija 1991 obiskal tudi vojašnico Ignaca Voljča - Frica na Vrhniki, kjer je govoril starešinam 350 raketnega polka 91. bataljona zračnega opazovanja, javljanja in usmerjanja. V svojem govoru, s katerim je med starešinami povzročil veliko zmedo, je med drugim dejal, da je s svojimi 150 bojnimi letali pripravljen Slovenijo do konca razrušiti in da ima za vsako letalo več kot 6.000 bomb in raket. Dejal je tudi, da vse izdane tiralice za pobeglimi vojaki in starešinami veljajo ter da bodo vse dezerterje polovili in kaznovali.

Po govoru načelnika GŠ JA generala Adžića diplomantom vojaških akademij v Beogradu 20.7.1991 (na slovesnosti v nasprotju s tradicijo ni bilo niti predsednika predsedstva SFRJ niti zveznega sekretarja za LO) se je med zmernejšimi starešinami JA v 5. vojaškem območju povečala bojazen, da bi ekstremisti v JA utegnili odstraniti generala Kadijevića ter nadaljevati z vmešavanjem vojske v razplet jugoslovanske krize. Še posebej so zaskrbljeni zaradi tega, ker med ekstremiste in zagovornike Adžićeve linije prištevajo tako novega poveljnika 5. vojaškega območja generala Avramovića kot tudi novega poveljnika 5. zračnega korpusa polkovnika Bajića, dva novejša častnika JA na tem območju.

3. Poveljstvo garnizije v Cerkljah je 20.9.1991 sporočilo na območni štab TO, da dovoljuje žetev na poljih v bližini letališča in sicer med 7.00 in 20.00 uro.

4. V nedeljo, 21.7.1991 je ob 5.07 uri prišlo do eksplozije na daljnovodu Brestanica - Brežice. Minirana sta bila dva drogova, ki sta porušena. Prvi rezultati preiskave navajajo na utemeljen sum, da je šlo za teroristično akcijo, ki so jo izpeljali izkušeni storilci.

Do tu uradno sporočilo slovenskega obrambnega ministrstva. Dodati je treba, da so se v Sloveniji pričeli prvi umiki enot Jugoslovanske armade. Umikajo se graničarji, ki zapuščajo obmejne karavle in ki se usmerjajo v večje vojašnice. Danes bodo v Zagrebu razpravljali o delovanju evropskih opazovalcev. Sestanek bo »v troje«, saj bodo prisotni predstavniki armade, slovenskega obrambnega ministrstva in evropskih opazovalcev v novih pogojih, ko se njihova misija razširi tudi z nadzorom odhoda armade iz Slovenije, kar seveda ni moglo biti predvideno v Brionskih sporazumih, pa je nedvomno v duhu teh sporazumov.

Vse skupaj z JLA se vrši v ozračju razkroja jugoslovanske armade, ki postaja vedno bolj samo srbska, ohranila je svojo komunistično-boljševiško vsebino. O tem priča med drugim včerajšnja vest, da so v Banjaluki izročili kar 1.166 kazenskih prijav zaradi dezerterstva, neizvajanja ukazov, kraje vojaške opreme in drugih vojaških kazenskih prekrškov. Vse so prijavili vojaškemu sodišču. To je samo eden izmed očitnih primerov razpada JLA, o čemer priča izredno slab odziv na mobilizacijo, ki je na primer v Črni gori zajela komaj slabo polovico vseh mobilizirancev. Iz vseh krajev Srbije poročajo, da je bil odziv izredno slab, pogosto je prišlo do uporov, do begov, mladeniči se skrivajo, predvsem pa nočejo v bitko ne v Slovenijo in niti na Hrvaško.

Slovenska vlada je včeraj na zaprti seji sprejela naslednja izhodišča za pogajanja z JLA:

1. Republika Slovenija bo ob delitvi federalnega premoženja oziroma tistega dela, ki je koncentriran v premoženju JA zahtevala približno tak delež, kot ga je od leta 1945 naprej zagotavljala v vojaškem proračunu /med 24 in 31 %/, ki je bil porabljen za nabavo oborožitve, vojaške opreme in druge tehnike JA.

2. Republika Slovenija brezpogojno zahteva vrnitev vseh sredstev civilne zaščite, ki so ponekod še vedno v skladiščih pod nadzorom JA in jih ni mogoče uporabiti ob morebitnih večjih naravnih in drugih nesrečah.

3. Republika Slovenija brezpogojno zahteva tudi vrnitev vse oborožitve, vojaške in druge opreme teritorialne obrambe, ki je bila Republiki Sloveniji odvzeta maja lani in ki je še vedno v skladiščih pod kontrolo JA.

4. Federalni organi morajo ustaviti vse kazenske postopke proti osebam, ki so zapustile enote JA do 19. julija letos na poziv predsedstva Republike Slovenije. Vsem tem osebam morajo organi JA vrniti osebne dokumente in drugo osebno lastnino.

5. Takoj je treba omogočiti neoviran odpust vseh državljanov Republike Slovenije, ki so še na služenju vojaškega roka v enotah JA. (B.S.)

Z včerajšnjega študijskega zasedanja v Vili Manin v Passarianu

Zakon za obmejna območja je izziv za gospodarstvenike

PASSARIANO — Dežele severovzhodnega območja Italije, Furlanija-Julijska krajina, Veneto in Tridentinska-Južna Tirolska, so z zakonom za razvoj obmejnih območij dobile izredno pomemben instrument, s katerim naj bi prav ti kraji odigrali središčno vlogo v novi srednjeevropski stvarnosti. V kolikšni meri pa bodo zasebni in javni gospodarski krogi sprejeli izziv, ki ga nudi ta zakon?

O tem so se razgovarjali na študijskem posvetu, ki ga je včeraj v Villi Manin v Passarianu pripravila Zveza industrijcev iz Vidma v sodelovanju z Združenjem Nord-Est in s Konzorcijem za podjetja vzhodne Evrope.

Pomembnost posveta, na katerem je sodelovalo izredno veliko predstavnikov denarnih ustanov, zavarovalnih družb in finančno-podjetniških sredin, je potrdil s svojo prisotnostjo podtajnik v zakladnem ministrstvu Maurizio Sacconi, ki je imel tudi osrednje poročilo na včerajšnjem zasedanju.

Po njegovem mnenju obstaja s tem zakonom možnost, da severno-vzhodno področje Italije nadoknadi zamujeno v odnosu do severno-zahodnega območja, ki z gospodarskega vidika prednjači že od prejšnjega stoletja dalje. Da bo območje treh dežel postalo zares konkurenčno in perspektivno zanimivo za ves vzhodni del Evrope, je dodal Sacconi, je nujno, da se premaga lokalistična kreganja in politiko osebnih interesov, ki ne dajejo zagotovil za uresničitev zastavljenega cilja. To je tudi predpogoj za to, da bo zakon za razvoj obmejnih območij polnomočno zaživel in uresničil duh, za katerega je bil sploh sestavljen.

Po mnenju podtajnika v zakladnem ministrstvu Sacconija je treba, da za realizacijo finančne družbe v Pordenonu, statističnega centra v Gorici ter za prosto cono (off shore) v Trstu pokažejo zanimanje vsi, tako javne ustanove kakor zasebne finančne družbe, banke in celotno podjetništvo, ki je povezano s to stvarnostjo. V tem projektu pa je prostora tudi za druge gospodarske partnerje, ki prihajajo iz drugih območij države, kakor tudi za uresničitev mednarodno mešanih podjetji.

Specifično o vprašanju tržaške proste cone, ki ji Evropska gospodarska skupnost nasprotuje, je podtajnik Sacconi bil mnenja, da je povsem v skladu z načeli EGS. Še več. Po njegovem mnenju tržaški off shore ima prednost pred podobnima prostima conama, ki bosta nastali v Španiji in Berlinu. Naloga italijanske vlade, predvsem še zakladnega in zunanjega ministra pa je, da parnerje v Evropski gospodarski skupnosti z argumenti prepriča o veljavnosti tega projekta. Dejstvo je namreč, da so razlogi za nasprotovanje off shora predvsem politične narave, vezani na interese nekaterih članic EGS.

Številni diskutanti, ki so posegli v razpravo, ter poročevalci na specifične tematike posveta so v svojih izvajanjih podčrtali pomembnost zakona za obmejna območja tudi v luči spreminjajočih se gospodarskih in političnih stvarnosti v sosednjih vzhodnih državah. Od krajevnih dejavnikov, tako je bilo poudarjeno, pa je v veliki meri odvisno, v kolikšni meri bodo znali upoštevati te možnosti in se primerno opremiti za vsestranki razvoj območja, ki je bilo doslej potisnjeno v osenčje.

V uvodnem delu zasedanja so spregovorili še predstavnik videmskih industrijcev Burgi ter podpredsednika Dežel Furlanije-Julijske krajine Giaocchino Francescutto in Veneta Pia Sartori.

RUDI PAVŠIČ

Italijanski manjšinci v Sloveniji in Hrvaški odgovarjajo Cossigi

MILAN — Državni poglavar Francesco Cossiga je s svojimi izjavami o italijanski manjšini v Sloveniji in Hrvaški izzval, kot znano, val prahu. Najbolj je prizadel same manjšince, katerih predstavniki so njegove besede ustrezno ocenili in zavrnili tudi v intervjuju za neki milanski dnevnik. Njihovo stališče do predsednika republike je zelo kritično kljub njegovemu poznejšemu opravičilu, češ da je bil morda nepravičen in predrzno zaničljiv do njih: menijo, da je z opravičilom vso zadevo samo še poslabšal.

Predsednik ustanovne skupščine Unije Italijanov Antonio Borme je hudo prizadet, ker je Cossiga manjšince ločil v očete in sinove: očetom ne gre odpustiti, ker so ostali na svoji zemlji, sinovi pa imajo pravico do zaščite. Kako je mogoče kaj takega sploh reči, se vprašuje Borme, kako je mogoče ne razumeti, da ne bi bilo danes v Istri nobenega znaka več o italijanski prisotnosti, ko ne bi bilo sinov tistih očetov, ki so tod ostali. Kako more biti predsednik tako površen, nadaljuje Borme in naglaša: »Tisti, ki so ostali zaradi ideoloških razlogov, so bili manjšina v manjšini, vsi drugi niso marali zapustiti svoje zemlje, svojih hiš, svojih mrtvih na pokopališčih, a tragedijo teh krajev so občutili prav tako kot oni, ki so odšli kot begunci«.

Bivši tajnik Unije Italijanov za Istro in Reko Ezio Giuricin je časnikarju milanskega časopisa izjavil med drugim naslednje: »Če prisostvujemo danes preporodu italijanske kulture v teh krajih, potem je to samo naša zasluga, zasluga tistih, ki smo ostali tu.«

Predsednik odbora Unije Maurizio Tremul: »Nihče nima monopola nad bolestjo, bila je to tragedija biblijskih razsežnosti, ki nam je pustila neznosno breme, toda skrajno krivično je trditi, da so bili vsi tisti, ki niso odšli odtod, komunisti in prav naj jim bo...«. Italijanska manjšina hoče nove mednarodne pogodbe in dvojno državljanstvo, od Italije zahteva takšen odnos kakršnega ima Avstrija do Južne Tirolske. »Predsednika Cossigo uradno naprošamo, da pride v Istro in se sreča z nami, očeti in sinovi, in videl bo, da tu ni dveh manjšin, v Sloveniji in Hrvaški, pač pa ena sama,« je poudaril Tremul s pripombo, da se mora Rim otresti boječnosti pri zahtevi po spoštovanju narodne identitete Italijanov onkraj meje: »Slovenija in Hrvaška imata pravico do lastne identitete, čeprav sta bili komunistični, vendar nikakor ne na naših plečih. Mi smo jugoslovanski državljani, toda naša domovina je Italija.«

Deželna KD ogorčena nad izjavami zunanjega ministra na posvetu PSI

TRST — Izjave, ki jih je dal zunanji minister Gianni De Michelis na posvetu PSI v Susansu v zvezi z razmerami v Jugoslaviji pa tudi v zvezi s političnim upravljanjem Furlanije-Julijske krajine, so raztogotile deželni vrh krščanskodemokratske stranke. Nanje sta ostro reagirala deželni tajnik KD Bruno Longo in poslanec Agrusti.

Glede De Michelisovih stališč do krize na jugoslovanskih tleh je Agrusti dejal, da je minister govoril, kakor se govori v kolonizirani deželi, da je o jugoslovanski situaciji in ustreznih gledišči deželne vlade FJK »govoril po srbsko«. Toda Furlanija-Julijska krajina ni in ne bo kolonija, prav tako ne bo njenih odgovornosti določeval še tako ugleden minister, ampak svobodno in demokratično razsojanje ljudi, je pribil poslanec Agrusti.

Na De Michelisov očitek Biasuttiju, češ da površno obravnava jugoslovanski problem, medtem ko sam gleda nanj z realizmom in daljnovidnostjo, je Longo odvrnil: »O tem se nismo pogovarjali v barih, temveč v pristojnih političnih forumih, sicer ravno po zaslugi tiste daljnovidnosti, ki nam že 40 let narekuje politiko dobrega sosedstva, ki je na vzhodni meji zahodnega sveta sredstvo miru. Nihče, niti De Michelis nam ne more preprečiti podpore demokratičnima vladama v Sloveniji in Hrvaški.«

Zlasti pa je deželna KD jezna na ministra, ker je dejal, da ne pritiče Biasuttiju odločitev o tem, kdo ga bo nasledil v predsedstvu Dežele, češ da so take metode uporabljali na Poljskem. Longo: »KD je vselej zahtevala zase vodstvo Dežele in bo to delala vse dotlej, dokler ji bosta ljudski in volilni konsenz to dovoljevala. Ne gre za nobeno aroganco ali koncesijo kogar koli, toliko manj pa De Michelisa. Ne spoznam se na poljske metode, toda v Italiji se takšne odločitve zaupajo ljudskemu konsenzu«.

Toda boj za nasledstvo na vrhu deželne vlade, za katerega se potegujejo socialisti, se je razvnel tudi znotraj same krščanskodemokratske stranke in Adriano Biasutti je pod udarom polemik iz različnih strani, tako na primer iz vrst tako imenovane avtonomne levice, ki se združuje okrog bivšega ministra Giorgia Santuza. Sam Biasutti je notranje kreganje pripisal okoliščini, da »zavračajo vsakršno prenovitev, primanjkuje različnosti v politični liniji, ni več debate, ampak samo še grobo prepiranje in osebno obračunavanje«. Santuzova desna roka Bertoli je te Biasuttijeve izjave označil kot naravnost neverjetne.

Gianni De Michelis močno podprl zimsko olimpiado v treh obmejnih deželah

BELJAK — »Če bo Furlaniji-julijski krajini, avstrijski Koroški in Sloveniji uspelo gostiti zimske olimpijske igre leta 2002, bo to prva komunitarna olimpiada.« To je s precejšnjim prizvokom optimizma poudaril italijanski zunanji minister Gianni De Michelis ob zaključku dvodnevnega zasedanja "Nord-Est naproti integraciji", ki ga je organiziralo v Beljaku maja letos ustanovljeno združenje Nord-Est Turismo (NET). Trbiž za Furlanijo-Julijsko krajino, Beljak za Koroško in Jesenice za Slovenijo so namreč pred kratkim že spet predložile mednarodnemu olimpijskemu odboru skupno kandidaturo za zimske olimpijske igre 2002, sicer pod pokroviteljstvom meddeželnega združenja Alpe-Jadran in ob odločni zaslombi samega zunanjega ministra Giannija De Michelisa.

Predstavnik italijanske vlade je izrecno podčrtal pomen turizma kot pospeševalca v postopku za evropsko politično integracijo: »Po združitvi vzhodne in zahodne Nemčije je drugi korak, ki ga je nujno potrebno napraviti, vnovična integracija srednjeevropskega prostora, v ta namen pa je potreben močno odmeven, povezovalen dogodek, kakor je to lahko ravno zimska olimpiada na ozemlju treh držav, prva taka sploh v zgodovini teh iger.«

Zamisel o tem so iznesli, kakor je znano, že leta 1985, ko so mesta Beljak, Jesenice in Trbiž podpisali pismo o namerah kot kandidatje za priredbo zimske olimpiade leta 1998. Toda problemi s statutom olimpijskega odbora, ki do lanskega leta ni predvideval organizacije olimpiade na meddržavni ravni, in hkratna kandidatura Aoste (vendar je prodrl japonski Nagano) so ta načrt zamrznili vse dotlej, dokler ni olimpijski odbor spremenil pravilnika in dovolil — zaenkrat — organizacijo olimpiade v dveh državah hkrati; tedaj je pobuda omenjenih treh mest oziroma regij spet zaživela in 9. junija letos je Trbiž ponovno predložil Coniju lastno kandidaturo skupaj s kandidaturama Beljaka in Jesenic.

Kot spodbuda v to smer pa je prišel še pravkar končani posvet združenja Nord-Est Turismo, ki je združil v enem od treh mest — olimpijskih kandidatov — podjetnike in turistične delavce iz Furlanije-Julijske krajine, Slovenije in Koroške. Zimska olimpiada bi pomenila namreč izjemno priložnost za turistično promocijo in — v tem primeru — tudi še za pospešitev politične integracije »zlasti med deželami, ki so bile desetletja travmatično ločene in preko katerih naj se spet zaceli prelom Mittelevrope«, kakor je še naglasil zunanji minister Gianni De Michelis.

Gonano počastil osem žrtev nacifašizma

SUTRIO — »Mi smo danes to, kar smo, zaradi tega, ker so bile pred nami te žrtve, tisti boji, ki se jih tu spominjamo,« je naglasil uvodoma predsednik deželnega sveta Furlanije-Julijske krajine Nemo Gonano, ko se je včeraj udeležil spominske svečanosti za osmimi žrtvami nacifašističnega terorja, osmimi krajani, ki so jih nacifašisti med represalijo 21. in 22. julija 1944 kruto pobili v Paluzzi in Sutriu. V Karniji takrat še kruha ni bilo, je nadaljeval Gonano, in vendar so se ljudje borili za svobodo in demokracijo. Po vojni ni bilo blagostanja in v petdesetih letih je mnogo ljudi moralo s trebuhom za kruhom na tuje, toda pozneje je prišlo do gospodarskega preporoda: če je danes stopnja rasti v naši deželi višja kot drugje v Italiji, gre to pripisati miru, za katerega so se bojevali tisti, ki se jim danes tu klanjamo. Problemov je seveda še veliko — okolje, kriminal, pravica, zdravstvo, šolstvo, javne finance — toda važno je, da jih rešimo, pri čemer pa moramo spremeniti zastarele obrede demokracije in se otepsti se političnih spopadov prek tiska.

Na pobudo Južnotirolske ljudske stranke

Večer solidarnosti s Slovenijo v Bocnu

BOCEN — Tu je bil sinoči večer solidarnosti s Slovenijo, ki ga je priredila Južnotirolska ljudska stranka (SVP). Pri okrogli mizi z naslovom "Slovenija in Hrvaška - pravica do svobode" so sodelovali podpredsednik slovenskega parlamenta Vitodrag Pukl, član komisije za mednarodne odnose slovenskega parlamenta Žaro Pregelj iz Kopra, deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar iz Trsta in južnotirolski poslanec v rimskem parlamentu Michl Ebner. Južnotirolski politik se je že med parlamentarno razpravo o Sloveniji 3. julija odločno zavzel za italijansko priznanje nove slovenske države, v sodelovanju s SSk pa je zdaj pobudnik obiska v Bocnu. Razpravo je vodil načelnik svetovalske skupine (poslanskega kluba) SVP v bocenskem pokrajinskem svetu Siegfried Brugger. Oba nemška manjšinska politika sta bila že opoldne prisotna pri srečanju med slovenskimi predstavniki in predsednikom pokrajinske vlade v Bocnu Luisom Durnwalderjem. Ta je odločno podprl slovenska prizadevanja, razgovor pa je bil posvečen zlasti možnim oblikam sodelovanja, najnovejšemu razvoju dogodkov v Sloveniji po napovedi umika JLA in nujnosti vključevanja Republike Slovenije v evropske integracijske tokove.

Dežela Tridentinska-Južna Tirolska je s posebnim dokumentom že zahtevala priznanje slovenske države, pokrajinski svet v Bocnu pa je Že lani izglasoval resolucijo, ki se zavzema za tesnejše stike s Slovenijo.

Danes bo na vrsti še več političnih razgovorov in srečanj s predstavniki sredstev množičnega obveščanja.

Podobne solidarnostne pobude so bile — kot sad sodelovanja med Slovensko skupnostjo in strankami ostalih narodnih manjšin v Italiji — prejšnji četrtek in petek tudi v avtonomni deželi Doline Aoste, kjer živi francosko govoreča skupnost.

Korošci ustanovili stranko EL

CELOVEC — Nedavno je bil ustanovni občni zbor Enotne liste-Einheitliste (EL).

Ustanovili so jo kot stranko po zadevnem zakonu, hkrati pa razpustili Klub slovenskih občinskih odbornikov (KSOO) in Koroško enotno lista (KEL). Ustanovnega zbora se je udeležilo nekaj nad dvajset delegatov, za predsednika pa je bil izvoljen frakcijski vodja EL na Bistrici pri Šmihelu Andrej Wakounig.

Ostali člani odbora so Peter Waldhauser, Hanzi Dragaschnig, Villi Moschitz, Jože Wakounig, Jurij Mandl, Franc Jožef Smrtnik, Sabina Nachbar in Hanzi Mikl. Po statutu bo nova stranka imela več sekcij.

Eno prvih dejanj nove stranke je bila obsodba vojaškega posega v Sloveniji in zahteva Avstriji, da prizna samostojni in neodvisni Slovenijo in Hrvaško.

Gre za glasilo Renč, ki ležijo v bližini Šempetra pri Novi Gorici

Onkraj meje izšla prva številka mesečnega časopisa "Deseti brat"

»Na novo rojeni časopis je kot otrok, ki nebogljeno mežika v nov dan. Kar nekaj časa bo minilo, da bo znal komunicirati, sprejemati signale, se odzivati nanje. Še več časa, da bo znal razbirati vtise,« je zapisala pisateljica Milojka Žižmond-Kofol ob izidu prve številke časopisa "Deseti brat" — glasila Renč, prijetnega in prijaznega kraja v bližini Šempetra pri Novi Gorici.

Podobne misli smo potem razvijali v pogovoru z glavnim in odgovornim urednikom časopisa Valterjem Pregljem, ki so mu v pomoč še člani časopisnega sveta Radivoj Pahor, Milojka Žižmond-Kofol in Darko Likar, medtem ko je glasilo grafično uredil Erik Pregelj.

»"Primorske novice" po našem mnenju premalo krijejo to področje. Bolj bogato in pestro je njihovo poročanje s Koprskega. Zato smo se odločili, da bi imeli svoje glasilo, namenjeno poročanju za Spodnjo Vipavsko. V njem bi želeli informirati krajane o raznih dogodkih, tako s področja delovanja občinskih uprav, kot tudi iz bolj širokega regionalno-upravnega območja. Želeli bi si skratka pridobiti bralce s kvalitetno vsebinsko zasnovo, širiti glas iz ljudstva med ljudmi, brez vsakršnih pregraj, le s posluhom za razna dogajanja in posredovanje informacij, ki bi bile bralcem koristne.«

Prvo številko so tiskali v 2000 izvodih in so jo domačini prav radi kupili.

»Na terenu je naletela na dober odmev. Bralci so nam povedali, da so si takšnega časopisa že dolgo želeli, saj se krajani med seboj premalo poznajo. To je bila naša prva številka. Zadali pa smo si nalogo, da bi časopis redno izhajal enkrat mesečno. Radi bi, da bi bil "Deseti brat" več kot samo vaško glasilo. Želeli bi si časopis na čimbolj profesionalni ravni, tak, da bi lahko objektivno, dovolj izčrpno poročal o našem dogajanju, pa tudi o dogodkih okrog nas.«

Zaenkrat je delo v glavnem slonelo na glavnem uredniku in članih časopisnega sveta. Sedaj si želijo, da bi si pridobili nove sodelavce, da bi se razširilo poročanje tudi o življenju zdomcev in preko rubrike "Iz korenin v srce" o vsem, kar zadeva Slovence, pa naj žive še tako daleč od domačega kraja.

Že prva številka je imela bogato vsebino, v kateri so bili članki in zapisi o tem, kaj in kako si uredništvo zamišlja pomen in namen novega časopisa. V njej pa so bili tudi literarni, športni pa še drugi prispevki iz domačega dogajanja.

»Časopisa ni brez bralcev, je že dokaj obrabljeno geslo. Zakaj pa tega ne bi nekoliko zasukali in dejali: bralcev ni brez Desetega brata! Se sliši preveč velikopotezno?«, je zapisalo v uvodniku uredništvo.

Vojni dogodki v Sloveniji so priprave za drugo številko "Desetega brata" upočasnili. Niso pa zmanjšali volje odgovornih, da z začetim delom nadaljujejo. Torej bi morali že v kratkem dobiti v roke drugo številko novega časopisa.

NEVA LUKEŠ

Na Pokrajini srečanje politikov in gospodarstvenikov

Zaščita tržaškega gospodarstva le s stvarnimi enotnimi posegi

Gospodarska vprašanja v luči izvajanja vsedržavnega zakona za razvoj obmejnih območij so bila v središču pozornosti včerajšnjega srečanja na sedežu pokrajinske uprave, ki ga je sklical predsednik Crozzoli, udeležili pa predstavniki gospodarskega življenja, upravitelji, parlamentarci Spetič, Agnelli in Coloni ter evropski poslanec Rossetti. Seje so se udeležili tudi predsednik Trgovinske zbornice Tombesi, predsednik tovornega postajališča na Fernetičih Colja in predsednik pristanišča Fusaroli. Po krajšem uvodnem posegu predsednika Pokrajine se je razvila precej živahna debata, v kateri je tekla v glavnem beseda o ustanovitvi centra za finančne in zavarovalniške službe (tako imenovani off—shore), ki močno razdvaja italijansko vlado in Evropsko skupnost. Prav iz Bruslja je kot znano prejšnji teden prišlo formalno opozorilo Rimu, češ da je ustanovitev »centra off-shore« dejansko v nasprotju s smernicami evropske dvanajsterice na področju finančnega poslovanja. Pogajanja za premostitev teh nesoglasij bodo gotovo težavna, jalove polemike pa bi v tem trenutku gotovo ošibile zahteve Trsta in s tem celotne deželne realnosti.

To je tudi mnenje, ki je prevladalo na včerajšnjem sestanku, na katerem pa je bilo glede postopka za dokončno uzakonitev »off-shora« slišati različna stališča. Najbolj polemičen je bil vsekakor socialistični senator Agnelli, ki je v razgovoru z novinarji dejal, da osebno močno dvomi v pogajalske sposobnosti deželnih upraviteljev, z vso zadevo naj se zato raje direktno ukvarja vlada, posebno pa ministra

Carli (zaklad) in De Michelis (zunanje zadeve). Z zunanjim ministrom se je o tej kočljivi problematiki v soboto razgovarjal prav predsednik pokrajinske uprave Crozzoli.

Tržaški župan Richetti se je v svojem posegu navezal na vprašanje carinskih olajšav za tržaško luko, ki sta jih vlada in parlament pred kratkim močno omejili, kar je sprožilo novo polemiko med krajevnimi politiki, gospodarstveniki in upravitelji. Medsebojne polemike —je bilo rečenno na včerajšnjem srečanju na Pokrajini— vsekakor ne pripeljejo nikamor in konec koncev samo šibijo vlogo Trsta, ki je v marsičem objektivno gledano že precej šibka. To velja seveda tudi za druga področja, ki so vezana na gospodarsko situacijo, kot dokazuje nedavna polemika med predsednikom Trgovinske zbornice Tombesijem in deželnim odbornikom za prostorsko načrtovanje Carbonejem glede ekonomskih posledic jugsolovanske krize.

Na sliki (foto Magajna) **včerajšnje srečanje politikov in krajevnih gospodarstvenikov na sedežu pokrajinske uprave.**

Literatura, fotografija, gledališče

Natečaji Mladike za umetniške dosežke

Revija Mladika razpisuje XX. nagradni **literarni natečaj** za izvirno še neobjavljeno črtico, novelo ali ciklus pesmi. Rokopise je treba poslati v dveh pretipkanih izvodih na naslov MLADIKA, Ul. Donizetti 3, 34133 TRST, do 31. decembra 1991. Rokopisi morajo biti opremljeni samo z geslom ali s šifro. Točni podatki o avtorju in naslov naj bodo v spremnem pismu, opremljenim z istim geslom ali šifro.

Ocenjevalno komisijo sestavljajo univerzitetni profesor in kritik Martin Jevnikar, pisatelj Alojz Rebula, pesnik Albert Miklavec, prof. Ester Sferco in odgovorni urednik revije Marij Maver. Mnenje komisije je dokončno.

Na razpolago so naslednje nagrade: za črtico ali novelo znaša prva nagrada 200 tisoč lir, druga 150 tisoč, tretja pa 100 tisoč lir. Za pesem ali ciklus pesmi je prva nagrada 100 tisoč lir, druga 70 tisoč, tretja pa 50 tisoč.

Izid natečaja, ki je odprt vsem, ne glede na bivališče, bo razglašen ob slovenskem kulturnem prazniku — Prešernovem dnevu — na javni prireditvi in po časopisju. Vsi teksti ostanejo v lasti Mladike. Nagrajena dela bodo objavljena v letniku 1991. Objavljena bodo lahko tudi nenagrajena dela, za katera bo komisija mnenja, da so primerna za objavo.

Uredniški odbor Mladike razpisuje tudi **natečaj za fotografije** (po možnosti črnobele) za naslovno stran revije. Namen natečaja je odkrivati nove talente. Tematika ni obvezna, vendar naj ustreza značaju revije (narava, okolje, letni časi, etnografija, naši spomeniki, naši prazniki). Nagradni sklad predvideva 100 tisoč lir za prvo nagrado, 50 tisoč lir za drugo in več odkupnih nagrad po 30 tisoč lir.

Oblika izdelka naj odgovarja prostoru, ki je odmerjen sliki na naslovni strani Mladike. Izdelke (največ tri za vsakega udeleženca) naj prijavljenci pošljejo na naslov: MLADIKA, "»Fotografski natečaj 1991«, Ul. Donizetti 3, 34133, TRST-TRIESTE, do 31. decembra 1991. Izdelke bo ocenila komisija, ki jo sestavljajo Marjan Jevnikar, Marjan Slokar, Edi Žerjal in Sergij Pahor.

Slovenska prosveta in Zveza slovenske katoliške prosvete razpisujeta XVII. tekmovanje zamejskih amaterskih odrov **MLADI ODER**. Tekmovanja se lahko udeležijo amaterski odri, ki delujejo v naši deželi. Tekmovanje traja do konca leta 1991. Izid bo javno razglašen ob slovenskem kulturnem prazniku februarja prihodnjega leta. Skupine, ki se nameravajo udeležiti tekmovanja, morajo javiti svojo udeležbo enemu od obeh prirediteljev.

Za vsa podrobnejša pojasnila in prijave se je treba javiti na naslov: Slovenska prosveta, Trst, Ul. Donizetti 3, tel. 768-189 ali pa Zveza slovenske katoliške prosvete, Gorica, Drevored XX. septembra, 85.

V Škednju naj bi bile v nedeljo jusarske volitve

Domačini naj ne bi volili ker je edina lista misovska

V nedeljo naj bi bile v Škednju jusarske volitve. Napovedane so bile prvič že takrat, ko so volili jusarske odbore v ostalih krajih tržaške pokrajine. Ker pa v Škednju ni bilo za volitve dovolj zanimanja in niso bile predložene kandidatne liste, so le-te odpadle tako, kot se je zgodilo tudi v Rocolu.

Na dogodek so nas opozorili Škedenjci, ki so izvedeli, da bo prišlo do volitev, ker je krajevna sekcija misovske stranke predložila tri svoje kandidate, za katere naj bi se izrekli, ali pa tudi ne, domačini.

Pozanimali smo se pri Kmečki zvezi, da nam bi povedali, kako je stekla vsa ta zadeva in izvedli naslednje: v Škednju je še zelo malo jusarske zemlje in še ta je v glavnem v središču kraja, kjer je domačini ne morejo izkoriščati niti za sekanje drvi in niti ne za košnjo trave, ali kaj drugega.

Zato tudi ni med domačini zanimanja za ta zemljišča in tako niso bile predložene kandidatne liste, za katere bi morale krajevne liste zbrati vsaka vsaj 60 podpisov.

Misovci so izkoritili to priložnost in kot stranka predložili svojo listo, ki ni potrebovala podpisov, temveč le pristanek in podpis predsednika domače strankine sekcije.

Volitve bodo veljavne, če bi se jih udeležilo 50 odstotkov volilnih upravičencev plus eden. To pomeni, da bi bile veljavne tudi v primeru, da bi volilci oddali glasove proti desničarski kandidatni listi, ali pa bele glasovnice.

To pa seveda ne bi bilo v korist niti domačinom, niti naprednim, demokratičnim silam, še najmanj vsem tistim, ki se trudijo za dobro medsebojno sožitje med slovenskim in italijanskim delom prebivalstva tega tržaškega predmestja.

Zato se je večina prebivalcev odločila, da na volitve ne bo šla in tako tudi preprečila desničarksi listi kakršnokoli uveljavitev, kar bi dajalo tudi napačno sliko o življenju in resničnih potrebah in zahtevah Škednja. (N.L.)

V italijanskem prevodu je izšla na pobudo Tržaške trgovinske zbornice

Češka gospodarska zakonodaja

Predstavitev italijanskega prevoda najnovejše gospodarske zakonodaje na Češkoslovaškem, ki je bila pred kratkim pod okriljem Tržaške trgovinske zbornice, je pomenila nedvomno dragoceno in vzpodbudno priložnost, da tržaški zunanjetrgovinski operaterji boljše spoznajo vse nove in ugodne možnosti, ki se napovedujejo in ki že obstajajo v novousmerjeni češko-slovaški federaciji Vaclava Havla in Aleksandra Dubčka.

Zajetna publikacija, ki je izšla na pobudo Tržaške trgovinske zbornice (pred to sta izšli podobni publikaciji o novi jugoslovanski in madžarski ekonomski zakonodaji), vsebuje za vpeljavo tržnega gospodarstva osnovne zakonske postavke: zakone o mešanih podjetjih, o delniških družbah, o malolastniških in velikolastniških privatizacijah, o devizah, o cenah, o carinah itd.

Trije ugledni poročevalci, ki so sodelovali pri tržaški predstaviti omenjene publikacije, niso mogli seveda mimo navdušenega propagandnega nastopa v prid pospešitve italijansko-češkoslovaškega gospodarskega sodelovanja na vseh ravneh. Tako je generalni podravnatelj Ministrstva za zunanjo trgovino Maurizio Tedesco omenil vse napore omenjenega ministrstva tr obstoječe kreditne in druge inštrumente, ki so predvideni za širje-

Stanislav Bole

nje zunanjetrgovinskega poslovanja Italije s celim svetom in seveda tudi s Češkoslovaško. Ravnatelj ICE (Istituto per il Commercio estero) iz Prage Dario Corrado pa je podrobno orisal ves gospodarski potencial te dežele, ki je bila pred vojno med najbolj razvitimi v Evropi in ki hoče po novem čimprej vzpostaviti solidne gospodarske vezi z Evropo in ostalim svetom. Corrado je posebej ponazoril proces privatiziranja nekdanje družbene lastnine, ki bo odprt tudi tujemu kapitalu ter predstavil za prestrukturacijo in novi razvoj češkoslovaškega gospodarstva osnovna področja: turizem, okolje, enegija, tehnologija, kmetijstvo. Na teh področjih bo še posebno dobrodošla tuja pobuda. Nenanazadnje je nastopil tudi ekonomski svetnik pri generalnem češkoslovaškem konzulatu v Milanu Miroslav Pernicky, ki je zaintresirane pozval, naj s konkretnimi ponudbami izkoristijo nakazane ugodne pogoje.

Po tako izčrpnih poročilih ni ostalo mnogo časa za razpravo, v katero se iz številnega in uglednega občinstva niso oglasili mnogi diskutanti. Med temi omenimo vsaj poseg dolgoletnega zunanjetrgovinskega operaterja, bivšega predsednika SDGZ in podpredsednika tržaške delegacije Ital-Jug Stanislava Boleta. Le-ta se je zavzel za večjo okrepitev dvostranskega sodelovanja med češko trgovinsko zbornico v Pragi in trgovinsko zbornico v Trstu, na primer z ustvarjanjem pravega dvostranskega organizma po vzorcu zbornic Ital-Jug. Ob tem pa je Bole tudi predlagal ustanovitev posebnega dvostranskega arbitražnega inštituta, ki bi služil pri nadzorovanju in reševanju vsakršnih sporov pri pogodbah in drugih vprašanjih med partnerji ob mešanih pobudah.

DAVORIN DEVETAK

Upravičeno kritična ocena predsednika DSMO pred kratkim odobrenega miljskega občinskega statuta

Vodopivec: »Našo prisotnost obravnava splošno in pomanjkljivo«

Prve dni julija je miljski občinski svet, v tretjem zasedanju, odobril novi statut. Že ob prvi razpravi je prišlo do zapletov: »jabolko spora« pa je predstavljal 2. člen statutarnega besedila, v katerem je omenjena zaščita in (v odobreni inačici statuta opuščeno) posebno vrednotenje slovenske skupnosti, ki živi in deluje na območju miljske občine. Pogoj za dosego potrebnega števila glasov v občinskem svetu pa je bilo prav črtanje tistih štirih besed, ki so ob zaščiti omenjale tudi posebno vrednotenje Slovencev. Tako je končni rezultat ponovno krčenje oz. nepriznavanje nekaterih osnovnih pravic slovenskega dela prebivalstva.

Odobritev tega nadvse pomembnega dokumenta, ki na osnovi zakona 142 omogoča boljše in krajevnim potrebam primernejše upravljanje, torej za Slovence miljske občine ne prinaša nobenih bistvenih novosti (v smislu zahtev po manjšinskih pravicah). Kot edina slovenska kulturna organizacija, ki deluje na tem delu tržaškega ozemlja, je svoj glas dvignilo Društvo Slovencev miljske občine. V razgovoru je predsednik DSMO Jurij Vodopivec, v letih '80-'89 tudi občinski svetovalec v Miljah, s kančkom upravičene grenkobe izrazil svoje mnenje o komaj odobrenem statutu.

Jurij Vodopivec

»V društvu smo lahko prebrali prvi osnutek statuta, ker nam ga je posredoval predstavnik DSL, ne pa občinska uprava, kot bi si lahko upravičeno pričakovali. Na podlagi tega besedila smo tedaj sklicali posebno sejo društvenega odbora, ki je osnutek pregledal in o njem razpravljal. Po naši oceni pa je statut zelo splošen in pomanjkljiv. Kot slovensko kulturno društvo smo seveda posvetili pozornost predvsem tistemu členu, ki govori o slovenski prisotnosti v občini. Ostalo je v glavnem navadna "formalnost", ki ureja delovanje občinskega sveta, odbora in te krajevne enote nasploh. Člen, ki omenja Slovence, pa je po našem mnenju presplošen, ker sicer pove vse, dejansko pa ne predvideva nič novega.« Kot večja miljska kulturna organizacija je DSMO s tem členom v zvezi predlagalo dva popravka, oba sta tesno vezana na rabo materinega jezika: v prvem se društvo sklicuje na 28. razsodbo ustavnega sodišča in zahteva, da bi statut dovoljeval občinskim svetovalcem slovenske narodnosti izražanje v slovenščini v občinskem svetu. Drugi predlagani popravek k osnutku pa isto pravico rabe slovenskega jezika razširja na občane slovenske narodnosti v odnosu z občinsko upravo oziroma z uradi Občine Milje. Oba predstavljena "popravka", ki ju je DSMO predložilo komisiji za izdelavo statuta, sta utemeljena na osnovi 6. člena italijanske ustave in 28. razsodbe ustavnega sodišča.

»Sicer smo posegli nekoliko pozno, a vsekakor še pravočasno. Tako da bi bila lahko tudi upoštevana, če bi res obstajala politična volja. Kot kulturno društvo, ki deluje na tem območju, pa smo si pričakovali in bili prepričani, da nas bo občinska uprava povabila na posvetovanje. Ne mislim, da bi nas vprašala za mnenje le kot predstavnike slovenske manjšine, temveč tudi kot eno od večjih organizacij v miljski občini, ki bi lahko izrazila svoje mnenje glede tistih členov statuta, v katerih je obravnavano sodelovanje med Občino in krajevnimi ustanovami, organizacijami, društvi.«

DSMO je torej - vsaj teoretsko - imelo dve možnosti, da se izreče o osnutku. Miljska občinska uprava oziroma pristojna komisija pa se baje ni posvetovala niti z drugimi predstavniki krajevnih kulturnih, športnih in sorodnih ustanov. »Imel sem občutek,« je poudaril Jurij Vodopivec, »da je uprava hotela v najkrajšem času zaključiti to poglavje, ne da bi poglobila zahtev in potreb organizacij, ki delujejo in ustvarjajo na teritoriju. Iz neuradnih virov smo izvedeli, da sta naši zahtevi precej razburili duhove znotraj komisije za statut. To sicer sploh ne preseneča, prej žali, ker v obeh popravkih zahtevamo le pravico izražanja v slovenščini na osnovi ustavnih določil. Niti ne preseneča stališče nekaterih strank oziroma njihovih predstavnikov v občinskem svetu!«

Predsednik DSMO namerava sedaj v imenu društva uradno vprašati komisijo, naj utemelji odvrnitev obeh predlogov, glede na to, da so nekatere druge ob isti priložnosti upoštevali. Na podlagi tega odgovora pa bodo v okviru društva preverili razne možnosti nadaljnjega ukrepanja. »Kot znano ponuja statut še možnosti za spremembe, če pa si politične sile niso doslej upale zavzeti jasnega stališča in so bile zahteve zavrnjene kljub tako dosledni utemeljitvi, ne vem, koliko možnosti ponuja bodočnost! Ob vsem tem pa je še drugo razočaranje: ko je bil prvi dokončni osnutek predstavljen v občinskem svetu, je bila med organizacijami, na katere se je komisija obrnila za "nasvet", omenjena tudi SKGZ: ne vem, kakšno stališče je SKGZ zavzela, mislim pa, da bi se lahko obrnila na nas, ker smo kot Slovenci in miljski občani v prvi vrsti soudeleženi.«

Odobreno inačico 2. člena statuta Vodopivec ocenjuje kot popravek v smeri posploševanja. »S tem se tudi poenostavlja problem Slovencev, ki je zastavljen preveč splošno, da bi omogočal konkretne dosežke. Sicer naši predlogi ne bi zahtevali preveč "napora". Kot društvo si ne pričakujemo preveč, mislimo le biti nekoliko bolj "vsiljivi", oprezni, da ne bi izgubili, kar smo že dosegli.«

DAMIANA OTA

Pričel se bo drevi ob 20.30

V Bazovici večer posvečen R. Sloveniji

Dogodki v Sloveniji so seveda močno odmevali tudi med slovensko manjšino v Italiji. Tanki armade so bili na mejnih prehodih z Italijo in bitke sose odvijale nekaj kilometrov od naših vasi. Odločitev Slovenije za osamosvojitev, razglasitev samostojne republike in poseg armade pa so med slovensko manjšino vzbudili različna, večkrat deljena mnenja.

Med tem ko so vse slovenske organizacije povsem podprle Slovenijo in njena prizadevanja, se je med ljudmi razširila razprava, ki je bila večkrat polemična do stališč samih vodstev. Pojavili so se najrazličnejši dvomi, bilo je več opazk in kritik na račun vodstev organizacij, kritike so med drugim letele tudi na račun Primorskega dnevnika. Prav zaradi tega so organizacije in stranke, ki se združujejo tudi v Solidarnostnem odboru Slovencev v Italiji sklenile, da sam odbor nudi neposredno informacijo.

Odbor prireja tako dva večera z naslovom "Razgovor o Sloveniji". Prvi večer bo že danes v Bazovici ob 20.30 na vrtu Gospodarske zadruge (v primeru slabega vremena pa v kinodvorani). Sodelovali bodo predsednik Stranke demokratične prenove Ciril Ribičič, predstavnik Slovenskih krščanskih demokratov Viktor Blažič in predsednik Zveze združenj borcev NOB Marjan Osolnik.

Drugi večer pa bo v četrtek, 25. julija, prav tako ob 20.30 v dvorani Kulturnega doma na proseku. Prisotna bosta član predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec in zunanji minister Slovenije Dimitrij Rupel.

Danes začetek razprave v 3. deželni komisiji

Osnutek o sredstvih za manjšinske ustanove

Ob koncu prejšnjega tedna je deželni odbor formalno predložil deželnemu svetu svoj osnutek o porazdelitvi sredstev, ki jih je država z zakonom za obmejna območja namenila za kulturne potrebe slovenske narodnostne skupnosti. Že danes se bo o tem osnutku žačela razprava v tretji komisiji, nato pa bo o odborovem predlogu moral odločati deželni svet. Kaže, da bo poročevalec tega osnutka predsednik odbora Biasutti.

S tem osnutkom bo deželni svet razpravljal o drugem izvršilnem zakonu državnega zakona za obmejna območja. Prejšnji teden je bil namreč odobren zakon, ki je konkretno ustanovil finančno družbo v Pordenonu in dokumentacijski center v Gorici, sedaj pa je na vrsti osnutek o porazdelitvi sredstev za manjšino. Kaže, da ima odbor namen pohiteti s tem osnutkom, da bi bil sprejet še pred poletnimi počitnicami in sicer v teku tega tedna.

Osnutek, ki ga je izdelal deželni odbor, se vsebinsko ne oddaljuje od tega, kar je Primorski dnevnik že objavil na osnovi anticipacij. Osnutek v bistvu osvaja zahtevo manjšinskih organizacij in namenja največji del sredstev za delovanje in razvoj ustanov slovenske narodnostne skupnosti, medtem ko je manjši del namenjen naložbam in nepremičninam. Za ta cilj so si zelo prizadevale vse manjšinske organizacije in to potrebo so med drugim izrecno poudarili zastopniki SKGZ in SSO med srečanjem z deželnim odborom. Za tako rešitev so se zavzeli slovenski svetovalci v deželnem svetu, podprla pa jo je tudi socialistična stranka.

Kot je rečeno v uvodnem poročilu osnutek upošteva predvsem potrebe petih temeljnih kulturnih ustanov manjšine in sicer Slovenskega stalnega gledališča, Glasbene matice in Centra za glasbeno vzgojo Emila Komela, Narodne in študijske knjižnice, raziskovalnega inštituta Slori in Zavoda za slovensko izobraževanje v Špetru Slovenov. Predvideni pa so prispevki tudi za delovanje drugih ustanov in organizacij.

Po odborovem predlogu bo posege v korist slovenskih ustanov upravljala neposredno deželna uprava, kljub temu, da se zakonski osnutek nanaša na probleme, ki so bili že poverjeni v upravljanje krajevnim ustanovam. Ta pot je bila izbrana, da bi bil postopek za dodeljevanje sredstev hitrejši. Zakon nadalje ustanavlja posebno posvetovalno komisijo, ki ji bo predsedoval predsednik deželnega odbora ali na njegov mandat odbornik za izobraževanje in kulturo. V komisji bo poleg predsednik osem članov. Od teh bodo štiri imevale najbolj reprezentivane manjšinske organizacije, ostale štiri pa stranke. Komisija bo morala odboru nakazati prednosti za dodeljevanje prispevkov. Ta njena vloga pa bo prišla v poštev prihodnje leto, ker bodo letos za pospešitev postopka dodeljevali prispevke brez njenega mnenja.

Doslej je Dežela potrošila letno okoli dve miliajrdi lir iz lastnega proračuna na podporo ustanovam manjšine. Sedaj je približno polovico teh izdatkov vključila v sklop 8 milijard lir, ki jih letno nakazuje zakon za deželna območja, eno milijardo pa naj bi še krila iz lastnega proračuna.

Iz delovanja Zavoda združenega sveta iz Devina

Začetek šolskega leta bo v Strasbourgu

Strasbourg, center komunitarne Evrope, bo sedež, kjer bodo letos uradno in slovesno otvorili prihodnje akademsko leto Zavoda združenega sveta Jadrana. Sedež uradne otvoritve ni bil izbran naključno. Izbran je bil predvsem v vidiku in pričakovanju zgodovinske prelomnice, ki jo bo predstavljalo leto '93 z odprtjem evropskih meja in da bi na tak način, in v takem prestižnem centru odprli deseto akademsko leto Zavoda združenega sveta, ki deluje v Devinu.

Ob tej priložnosti bodo v Strasbourg prispeli tudi dijaki prvega od podobnih Zavodov združenega sveta in sicer onega z Atlantika in Wallesa. Na tak način bo v evropskem parlamentu 23. oktobra prisotnih okrog 400 dijakov iz obeh Zavodov, skupno z njimi pa še petdeset učiteljev.

Otvoritvena slovesnost bo brez dvoma zelo živahna tudi zaradi tega, ker evropski parlament in evropski svet posvečata vse večjo pozornost dejavnosti in idealom, ki so osnova delovanja šestih Zavodov združenega sveta, ki so razpršeni na petih celinah.

Najprej je predvideno srečanje s Catherine La Lumiere, generalnim tajnokom evropskega sveta, po uradnem odprtju akademskega leta, katerega se bodo udeležili evropski parlamentarci iz raznih dežel, bo besedo prevzel predsednik evropskih skupnosti Jacques Delors. V kongresni palači Strasbourga bodo študenti obeh Zavodov iz Devina in Wallesa dober del časa posvetili razpravi o glavnih evropskih vprašanjih in možnostih, ki se odpirajo v novih okoliščinah. Razdeljeni bodo v deset delovnih skupin in razpravljali bodo o najbolj aktualnih problemih, ki zadevajo Evropo oziroma njene perspektive.

Po zaključku študijskega dne se bodo člani obeh Zavodov udeležili večerne seje evropskega parlamenta. Študenti iz Devina, ki se bodo v Strasbourg podali z avtobusom, se bodo ustavili v Stuttgartu, kjer bodo gostje Daimler Benza. Gre za holding, ki je zainteresiran za devinški Zavod in je želel sprejeti mlade iz šestdesetih dežel, ki se izobražujejo v Devinu.

Obisk predvideva tudi ogled nekaterih krajevnih zanimivosti. Študenti si bodo ogledali tovarniške objekte, predvsem znamenite avtomobilske tovarne Mercedes. Gre za dokaz pozornosti nemške industrije za Zavod združenega sveta, kjer rastejo novi kadri in se izobražujejo novi manažerji mednarodnega nivoja.

Ko pa se bodo devinski študenti vračali v našo pokrajino, se bodo ustavili, ob dnevu združenih narodov, ki je 24. oktobra, v Ženevi na sedežu OZN. Sprejela jih bo Saddrudine Aga Kahn, ki jih bo seznanila o pobudah in nalogah združenih narodov glede političnih ubežnikov.

Medtem je bilo odločeno, da bo prihodnje, enajsto odprtje akademskega leta Zavoda iz Devina v Pragi. Gre za izbiro, ki se uokvirja v širši načrt Pentagonale, ki je prav devinski ustanovi naložila nelahko vlogo za prodor na evropski vzhod, seveda z didaktičnimi programi.

Mnenje svetovalca SSk o srečanju s Cossigo

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar je včeraj objavil tiskovno noto, v kateri utemeljuje zakaj se je udeležil sobotnega srečanja s predsednikom republike Francescom Cossigo, ki so se ga poleg Brezigarja od tržaški svetovalcev udeležila le odbornik Rinaldi (KD) in načelnik PSI Tersar, vsi ostali pa so bili odsotni. Zastopnik SSk pravi, da niso neutemeljene kritike tistih, ki očitajo državnemu poglavarju, da še ni uradno obiskal Trsta, ta kritika pa po njegovem ne sme opravičevati množični bojkot sobotne videmske slavnosti.

V tem trenutku Furlanija-Julijska krajina nujno potrebuje politično enotnost ne samo za zaščito deželne avtonomije, ki jo nekateri postavljajo v dvom, ampak tudi v podporo nekaterih pobud, ki od blizu zanimajo tržaško stvarnost. »Trst potrebuje resne zaveznike in zaupne prijatelje, ki jih je treba iskati v deželnem in v vsedržavnem merilu. Interesi mesta morajo prevladati nad trenutnimi razhajanji in nad načelnimi kritikami, čeprav so le-te tudi delno upravičene«, je v svoji tiskovni izjavi na koncu napisal Brezigar.

Deželni svetovalec Budin (DSL) o osnutku za zaščito in razvoj Krasa

Deželni svetovalec demokratične stranke levice Miloš Budin je včeraj izdal tiskovno sporočilo, v katerem ostro kritizira vse tiste tržaške politične predstavnike, ki so se izrekli proti deželnemu zakonskemu osnutku o zaščiti in razvoju Krasa. Budin ugotavlja, da so se »kontestatorji« kot že mnogokrat doslej že spet obregnili ob slovensko manjšino, ki ji jemljejo pravico, da bi bila subjekt pri načrtovanem razvoju kraškega območja, to je teritorija, na katerem živi.

Budin nato omenja, da so se Dežela in vse tržaške občine ob vprašanju sinhrotrona obvezale, da bodo pripravile in podprle zakon o razvoju Krasa, s katerem naj bi vsaj deloma popravili škodo, ki so jo podeželju prizadejale vse velike gospodarske in znanstveno-tehnološke infrastrukture. Te obljube je treba sedaj tudi izpolniti, meni deželni svetovalec DSL.

Delavci zasedene tovarne so na tiskovni konferenci pozvali podjetnike in državo

»Nezaslišano bi bilo neizkoristiti veliko tehnološko bogastvo, ki ga premore IRET«

Pred zasedeno tovarno (foto Magajna)

Po enem tednu zasedbe tovarne so delavci IRET sklicali včeraj zjutraj zborovanje in tiskovno konferenco, katere so se udeležili med drugimi tudi predstavniki sindikalne zveze CGIL-CISL-UIL in senator Gibanja za komunistično obnovo Stojan Spetič.

Čeprav ni na obzorju dokončne rešitve, delavci upajo, da bo danes prispela iz Milana bodrilna vest. V lombardski prestolnici se namreč sestane upravni svet podjetja, ki ima na dnevnem redu imenovanje novih članov, po aretaciji predsednika Montanarija pa tudi novega predsednika. Neuradno se nadalje govori, da naj bi podjetje prešlo v roke novega lastnika. Zanj naj bi se zanimala neka lombardska finančna družba, ki naj bi jo pritegnilo investiranje v telekomunikacijsko proizvodnjo za civilne namene.

Položaj delavcev IRET je vsekakor postal nevzdržen. 48 še zaposlenih delavcev ne prejema plače od aprila, saj je zaradi nejasnega vodenja in lastništva vsa proizvodnja zamrla, preostalih sto delavcev pa je v dopolnilni blagajni, vendar že od januarja ne prejema prispevkov. Senator Spetič je včeraj obljubil poseg pri medministrskem odboru za ekonomsko načrtovanje, da bi prispevke začeli izplačevati še pred avgustom.

Delavci IRET in njihovi sindikalni predstavniki so včeraj zahtevali delo in stabilnost, predvsem pa so opozorili na še vedno visoko tehnološko bogastvo, s katerim podjetje razpolaga. To bogastvo, so opozorili, sploh ni zastarelo in nudi velike možnosti za poslovni uspeh. Spomnili so nadalje, da IRET proizvaja telekomunikacijski material že polnih 40 let in da je bila v polovici 80. let s svojimi 300 uslužebenci ena od največjih zasebnih tovarn na Tržaškem, pri čemer je nudila zaslužek tudi številnim drugim podjetjem, ki so delala zanjo.

V pričakovanju ugodnih vesti s seje upravnega odbora je tovarniški svet predlagal za jutri srečanje z županom Richettijem in prefektom De Felicejem, da bi jima pojasnil kompetitivnost tehnoloških izdelkov IRET, od države pa zahteval večjo pozornost pri naročilih.

Delegacija ANPI obiskala Beograd

V preteklih dneh je na povabilo Zveze združenj borcev Jugoslavije obiskala Beograd delegacija vsedržavnega odbora Vsedržavnega združenja partizanov Italije ANPI. Obisk je potekal v sklopu svečanosti ob 50-letnici vstaje jugoslovnaksih narodov.

Ob tej priložnosti je delegacija, v kateri sta bila Federico Vincenti in Arturo Calabria, izrazila zaskrbljenost italijanskih partizanov zaradi sedanje hude jugoslovanske krize. VZPI-ANPI se zavzema za demokratično rešitev sedanjega stanja, ki naj upošteva želje jugoslovanskih narodov in narodnosti. Predvsem pa naj ta proces poteka po tirnicah, ki jih je nakazala mednarodna diplomatska akcija, da bi zagotovili mir in konstruktiven dialog.

V popolnem spoštovanju odločitev, ki jih bodo sprejeli jugoslovanski narodi, VZPI-ANPI želi, da bi zaščitili podobo enotnosti odporništva, in to predvsem zaradi velikih vrednot svobode in demokracije, ki so skupne vsej Evropi. Odporništvo jugoslovanskih narodov je svetel primer korajže, dostojanstva in enotnosti, ki je prevzelo vse jugoslovanske narode in narodnosti, pa tudi na desettisoče italijanskih vojakov in partizanov, ki so se borili za isti ideal od Egejskega morja pa do Slovenije, zaključuje tiskovno sporočilo VZPI-ANPI o obisku vsedržavne delegacije v Beogradu.

Osrednji sedež TKB od včeraj še z novimi delovnimi prostori

Glavni sedež Tržaške kreditne banke je od včeraj obogaten še z enim delovnim prostorom, kamor se je takorekoč »preselil« oddelek, ki se ukvarja s tekočimi računi za tujce in s pokojninami za jugoslovanske državljane. Gre za prostor, ki odgovarja naraščajočim vsakodnevnim potrebam našega tržaškega bančnega zavoda.

Na sliki (foto Mario Magajna)**: Novi delovni prostor osrednjega sedeža Tržaška kreditne banke.**

Promet v tržaškem pristanišču se je v prvem semestru znižal

Ob koncu prvega šestmesečja se je promet v tržaškem pristanišču, v primerjavi z istim obdobjem lani, zmanjšal za 2,7 odstotka, kar je treba pripisati predvsem nižjemu prometu na industrijskem področju (-3,5), medtem ko se je naftni ohranil na istih vrednostih kot lani.

EAPT pri tem ugotavlja, da je tržaško pristanišče v glavnem »zdržalo« in da sodi zmanjšanje prometa v običajno nihanje prometnih tokov, katerim gre dodati mednarodne težave v nekaterih mediteranskih pristaniščih (denimo Marsej) in nedavne stavke italijanskih carinikov.

Trgovinski promet se je zvišal za 2,1 odst. in to predvsem po zaslugi premoga, saj ga je samo v juniju prispelo več kot 129 ton. V porastu je tudi promet z drugimi tradicionalnimi proizvodi in surovinami, kot so krom, kava, bombaž, celuloza, papir, agrumi in sadje, medtem ko je promet z lesom, pleteninami in kemijskimi izdelki še vedno negativen.

Nič kaj dobrih podatkov ni za promet s kontejnerji, saj se je v primerjavi z lani znižal za 7,8 odst, zato pa EAPT ugotavlja, da se promet v nosilnih sektorjih trgovskega pristanišča pozitivno razvija. Med temi so Daljni Vzhod (+ 6,3), sektor ro-ro in ferry, pri čemer pa se še pozna negativni vpliv prekinitve linijskih povezav družbe Adriatica. Perspektive za drugi semester so v tem okviru dobre, še najboljše kaže za trgovski promet s Brazilijo (družba Paulista in Lloyd Brasileiro), Južno Ameriko (družba Baltamerica), Indija in Perzijski zaliv (družba Blasco). Pozitivne posledice bo imela tudi nova pogodba z družbo Norasia-SeaLand.

Avstrijski dijaki se učijo italijanščine

Kakih štirideset avstrijskih dijakov koroškega zavoda za poklicno izobraževanje in avstrijskih znanstvenikov iz Centra za teoretsko fiziko in s padriškega Centra za raziskave sledi te dni v Trstu tečajem italijanskega jezika, ki jih prireja Združenje Dante Alighieri. Tečajnike je včeraj sprejel na vljudnostnem obisku tržaški župan Richetti, kateremu so se udeleženci jezikovnih tečajev zahvalili za gostoljubnost in prijaznost, ki so ju bili deležni med bivanjem v Trstu. Richetti je s svoje strani poudaril pomen takih in podobnih pobud, ki zbližujejo ljudi različnih dežel in jezikov.

Lepo vreme tokrat naklonjeno prirediteljem vaških praznikov

Velik uspeh ljudske šagre na Proseku in praznika Unità in Dela v Trebčah

Lepo vreme je konec tedna privabilo na praznika v Trebče in na Prosek rekordno število obiskovalcev. Šagro »na Balancu« na Proseku sta skupno priredila moški pevski zbor Vasilij Mirk in domače godbeno društvo. V soboto se je občinstvu predstavila plesna šola kulturnega društva France Prešeren iz Boljunca, ki je po dolgoletnem delovanju na podorčju standardnih in latinsko-ameriških plesov letos zabeležila najvišje dosežke. Po nizu uspešnih sodelovanj na pokrajinskih, deželnih in meddeželnih tekmovanjih sta se dve dvojici predstavili na državni ravni in s svojim nastopom dosegli tudi nadvse dobre uvrstitve. V nedeljo pa je nastopila godba na pihala »Ongia« iz Milj, vse tri večer je bil ples ob zvokih ansamblov Lojzeta Furlana in Taims.

Odličen uspeh je zabeležil tudi festival Unità in Dela, ki ga je v Trebčah priredila krajevna sekcija Demokratične stranke levice za Trebče, Padriče in Gropado. Praznik se je zaključil sinoči ob zvokih ansambla Happy Day. Na nedeljskem političnem shodu je spregovoril deželni svetovalec Miloš Budin.

Na gornji sliki vidimo mlade gojence plesne šole F. Prešeren, ki so nastopili na Proseku. Spodaj pa občinstvo na trebenskem festivalu Unità in Dela. Obe fotografiji je posnel Mario Magajna.

Ovbestilo Sindikata slovenske šole o pisnih nalogah

Sindikat slovenske šole obvešča, da so v Uradnem listu z dne 28. junija 1991 bili objavljeni datumi pisnih nalog preizkušenj natečaja za višje srednje šole. Datumi so sledeči:

Razred XLI - elektrotehnika: 7. oktober 1991

Razred XLII - filozofija in vzgojne vede: 9. oktober.

Razred XLIII - filozofija, vzgojne vede, zgodovina: 14. oktober

Razred XLVI - geografija: 16. oktober

Razred LXII - tuj jezik, angleščina: 11.- 12. september

Razred LXII - tuj jezik, srbohrvaščina: 21. - 22. november

Razred LXII - tuj jezik, nemščina: 2. - 3. oktober

Razred LXII - tuj jezik, slovenščina: 4. - 5. november

Razred LXIV - uporabna matematika: 16. september

Razred CXIV - topografija itd.: 17. 12. grafično/pisna, 18.12 grafična

Datumi pisnih nalog za preostale natečajne razrede bodo objavljeni v Uradnem listu dne 8. novembra letos.

Na Deželnem šolskem uradu so razobešene začasne lestvice naslednjih rednih natečajev za dosego habilitacije za poučevanje na slovenskih srednjih šolah:

glasbena vzgoja na nižjih srednjih šolah od 11.7.

umetnostna vzgoja na istih šolah od 9.7.

matematika in naravoslovje na istih šolah od 9.7.

slovenščina na višjih srednjih šolah od 9.7.

italijanščina na višjih srednjih šolah od 9.7.

Od dneva objave imajo zainteresirani deset dni časa, da vložijo pisno pritožbo zaradi materialnih napak.

V kratkem bodo objavljene na Deželnem šolskem uradu začasne dodatne lestvice izrednega natečaja po naslovih za poučevanje glasbene in telesne vzgoje na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah v Trstu in Gorici. Od tega dneva dalje imajo interesirani pet dni časa, da vložijo pisno pritožbo v zvezi z materialnimi napakami pri točkovanju.

SOLIDARNOSTNI ODBOR SLOVENCEV V ITALIJI
vabi na

"RAZGOVOR O SLOVENIJI"

Danes, 23. julija, ob 20.30 na vrtu Gospodarske zadruge (v primeru slabega vremena v kinodvorani) v Bazovici.

Prisotni bodo:
predsednik Stranke demokratične prenove CIRIL RIBIČIČ,
predstavnik Slovenskih krščanskih demokratov VIKTOR BLAŽIČ
in predstavnik Zveze združenj borcev NOB MARJAN OSOLNIK.

SSG **SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE**

Ruzante

MOSCHETA

Režija BORIS KOBAL

PREDSTAVE NA PROSTEM

v soboto, 27. julija, ob 21. uri NABREŽINA - Igrišče Sokola
v nedeljo, 28. julija, ob 21. uri OPČINE - Prosvetni dom

kino

ARENA ARISTON (poletni kino) - 21.30 **Porte aperte**, r. Gianni Amelio, i. Gian Maria Volonte.
EXCELSIOR - Zaprto.
EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.
NAZIONALE I - 16.00, 22.15 **Fantasia**, risani film, prod. W. Disney.
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Predator II**, □
NAZIONALE III - 16.30, 22.15 **La grande penetrazione,** □□
NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 **Balla coi lupi**, r.-i. Kevin Costner.
GRATTACIELO - 17.30, 22.15 **Piccola peste**, i. John Ritter, M. Richard.
MIGNON - Zaprto.
LJUDSKI VRT - 21.15 **Joe contro il vulcano.**
EDEN - 15.30, 22.00 **Porno top model,** porn., □□
CAPITOL - Danes in jutri zaprto.
LUMIERE - 20.15, 22.15 **Edward mani di forbice**, r. Tim Burton, i. J. Depp.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 **Donne bestiali**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

izleti

SPDT prireja od 17. do 25. avgusta enotedenski planinski pohod po gorovju naravnega parka Argentere na meji med Ligurijo in Piemontom z vzponom na tritisočak Argentera. Potovanje je z vlakom in avtobusom. Vpisovanje na ZSŠDI (tel. 767304).

SKD Vigred obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za izlet v Montecarlo in Barcelono, ki bo od 16. do 21. avgusta. Vpisovanje po telefonu 040/200150 od 19. do 21. ure.

razne prireditve

ŠZ Sloga vabi na tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK, ki bo v Bazovici na vrtu Gospodarske zadruge v soboto, 27 in v nedeljo, 28. t.m. od 18. ure dalje. Delovali bodo dobro založeni kioski s specialitetami na žaru in domačim vinom. Zabavala vas bosta ansambla »Pomlad« v soboto in v nedeljo pa »Zvezde«.

KD PRIMORSKO — Mačkolje vabi na ŠAGRO, ki bo v petek, 26., soboto,27., nedeljo, 28. in v ponedeljek, 29. julija v borovem gozdiču v Mačkoljah. V petek in v soboto bo od 20.30 dalje ples z ansamblom »Furlan«, v nedeljo ob 18.30 koncert godbe na pihala iz Ricmanj, ob 19.30 nastop baletne skupine ŠD Mladina—Resco iz Križa ter folklorne skupine KD Tabor iz Opčin; ob 20.30 ples z ansamblom TAIMS, ki bo igral tudi v ponedeljek od 20.30 dalje. Kioski bodo delovali od 17. ure dalje, v nedeljo od 14. ure s specialitetami na žaru in domačim istrskim vinom. Vabljeni.

koncerti

GLEDALIŠČE VERDI
Jutri, ob 21. uri recital francoske pevke JULIETTE GRECO z naslovom »Je suis comme je suis«.
Vstopnice pri blagajni gledališča Verdi od 9. do 12. in od 16. do 19. ure, jutri pa od 9. do 12. in od 18. do 21. ure..

čestitke

V Repnu praznuje MARTINA svoj 16. rojstni dan. Vse najboljše in da bi se ji izpolnile vse skrite želje ji želimo vsi, ki jo imamo radi.
Ženski pevski zbor Prosek—Kontovel iskreno čestita novopečeni biologinji ZORKI DANIELI.

včeraj - danes

Danes, TOREK, 23. julija 1991
BRIGITA

Sonce vzide ob 5.38 in zatone ob 20.45 - Dolžina dneva 15.07 - Luna vzide ob 18.45 in zatone ob 2.16.

Jutri, SREDA, 24. julija 1991
KRISTINA

PLIMOVANJE DANES: ob 3,03 najnižja -49 cm, ob 10.10 najvišja 22cm, ob 14.50 najnižja 2 cm, ob 20.16 najvišja 35 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 30 stopinj, zračni tlak 1014,7 mb raste, veter 14 km na uro severovzhodnik, vlaga 40-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 21 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Leonardo Sica, Raffaele Liccardi, Micol Morpurgo, Giulio Liccari, Miscel Gigli Fanò, Jennifer Buiatti, Daniele Cecchini, Paola Bassi, Elisa Norbedo, Matteo Portaluri, Nikita Penco.

UMRLI SO: 79-letni Narciso Pippan, 90-letni Antonio Varrasso, 72-letni Silvano Presenti, 80-letna Maria Jarc, 76-letni Giuseppe Veznaver, 63-letna Maria Moretti, 86-letna Marcella Gulin, 80-letna Stefania Gherbaz, 87-letna Angela Capodiferro, 78-letna Graziella Randi, 77-letni Bruno Ustulin, 69-letni Oliviero Bevilacqua, 87-letna Mercede Kaucic, 66-letna Albina Zupin, 82-letna Maria Felicijan, 36-letni Maurizio Ricatti, 69-letna Gina Pizzi, 80-letna Pia Angelini.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 22., do sobote, 27. julija 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Lungomare Venezia 3 (Milje).
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Piave 2, Lungomare Venezia 3 (Milje).
OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Largo Piave 2 (tel. 361655).

SLUŽBA KZE ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI
Festival Operete
V petek, 26. t. m., ob 20.30 bo na sporedu Kalmanova LA PRINCIPESSA DEL CIRCO, Orkester in zbor Gledališča iz Budimpešte. Opereta bo v nemščini. Na premieri bo prisotna skladateljeva vdova Vera Kalman. Ponovitvi si bosta sledili 27. in 28. julija.

Jesenska simfonična sezona 1991
Pri blagajni gledališča Verdi lahko dvignete ali potrdite abonma za reda A in S.

Miramarski park - Luči in zvoki
Nocoj ob 21.30 (v angleščini) **in ob 22.45** (v italijanščini) LUČI IN ZVOKI.
Ponovitve si sledijo vsak torek (ob 21.30 v angleščini in 22.45 v italijanščini), četrtek (ob 21.30 v nemščini in ob 22.45 v italijanščini) ter ob sobotah (ob 21.30 in 22.45 v italijanščini).

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

V galeriji Cartesius je na ogled do 30. t. m. kolektivna razstava z naslovom RISBA IN BARVA, na kateri sodeluje 56 slikarjev.

Muzej Revoltella - Galerija moderne umetnosti, Ul Diaz 27, pod pokroviteljstvom Odborništva za kulturo tržaške občine je odprta razstava z naslovom L'OTTOCENTO RITROVATO. Do 15. avgusta so na ogled restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Urnik: vsak dan od 10. do 13 in od 17. do 20. ure (zaprto ob torkih).

V razstavni dvorani sedeža letališčarske ustanove v Miljah je do 28. t. m. na ogled razstava salzburškega slikarja Güntherja SCHATZDORFERJA.

mali oglasi

EDIMO1/S
EDI MOBILI
Trst - Ul. Baiamonti 3 - Tel. 820766
POHIŠTVO IN OPREMA

OSMICO ima odprto Ivan Terčon v Mavhinjah. Toči belo in črno vino, poskrbljeno za prigrizek.

OSMICO je odprl Karlo Mulič v Repnu št. 50

V NAJEM za krajše obdobje oddamo stanovanje na zahodnem Krasu. Telefon 200115.

UGODNO PRODAM barvni TV sprejemnik Grundig 26 palcev z 99 kanali in daljinskim upravljanjem v odličnem stanju. Telefonirati ob urah kosila 0481-533535.

PRODAM FIAT Ritmo 65 »targa oro« v odličnem stanju po zelo ugodni ceni. Tel. 327342 v popoldanskih ali večernih urah.

UGODNO PRODAM avtomobil Alfa Romeo 164 twin spark, star 2 leti, 62.000 km, v odličnem stanju. Cena po dogovoru, tel. 212163 po 19. uri.

UGODNO PRODAM Vespo PX 125E letnik '83, prevoženih 31000 km v odličnem stanju. Telefonirati ob urah kosila 0481/521822.

PRODAM novo vilo veliko 140 m2 s 900 m2 vrta v okolici sv. Barbare. Telefon 228390.

GRADBENO PODJETJE prodaja v Križu vrstne vile v gradnji. Tel. 311828 ob uradnih urah.

Nevjo in Maura je osrečil sinček
SIMON PETER
S svojo podpredsednico in soprogom se veseli, novorojenčku pa želi zadoščenja polno, zdravo življenje
Sklad "Mitja Čuk".

razna obvestila

Uprava občine Dolina sporoča, da bo v mesecu juliju obvezno cepljenje psov in drugih domačih živali. Cepljenje bodo opravljali živinozdravniki KZE brezplačno na občinskem sedežu v Dolini vsako soboto od 11. do 12. ure. Lastniki bodo morali opremiti svoje pse z nagobčnikom. CEPLJENJE JE OBVEZNO ZA PSE, GOVEDO, OVCE, KOZE in KONJE.

Narodna in študijska knjižnica obvešča svoje obiskovalce, da bo zaradi počitnic zaprta od 29. julija do 18. avgusta.

ZSKD obvšeča,da so uradi odprti po poletnem urniku, in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure ter ob torkih in četrtkih tudi popoldne od 16. do 18. ure.

Ruščina v verzih. ZSKD prireja v juliju in avgustu šest večerov posvečenih spoznavanju in razširjanju ruščine skozi branje, prevajanje in komentiranje najbolj znanih verzov A.S. Puškina, M.J. Lermontova, A.A. Bloka, S. Jesenina, V.V. Majakovskega ter K.M. Simonova. Za podrobnejše informacije lahko telefonirate na 767303, od ponedeljka do petka med 9.00 in 14.00.

prispevki

Ob 5. obletnici smrti Josipa Šuštršiča darujeta žena Marija in sin Mario 100.000 lir za odbojkarsko društvo Bor.

Ob 11. obletnici smrti Karla Križmančiča ter v spomin na Emila Kralja in Emo Čebron darujejo Tončka, Silvano in Boža z družinama 100.000 lir za KD Skala iz Gropade.

V spomin na Justa Hrvatiča daruje Dušan Gulič 50.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

V spomin na pok. Bogomila Rodello daruje družina Milan Hrvatič 30.000 lir za Skupnost Družina Opčine.

Namesto cvetja na grob Justa Hrvatiča daruje Pierina Šuligoj 30.000 lir za PZ Slavec-Slovenec.

V spomin na g. Vereno Sedmak darujejo Edi, Vera in Grozdana Košuta 100.000 lir za Sklad Mitje Čuka in 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v Križu.

V spomin na pok. Emo in Emila Kralja darujeta družini Komar in Barani 100.000 lir za Godbo Viktor Parma iz Trebč.

Ob 12. obletnici smrti moža daruje žena Ivanka Škabar (Repen 14) 20.000 lir za Skupnost Družina Opčine.

Za dograditev doma Skupnosti Družina Opčine daruje družina Lukša 30.000 lir.

Družina Kralj daruje 50.000 lir za Skupnost Družina Opčine.

Prvoobhajenci z Repentabra darujejo 300.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitje Čuka.

V spomin na Ivota Gorkiča darujejo Jelka in Peter Cvelbar 20.000 lir ter Nada Sosič in Stanka Čuk 50.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitje Čuka.

menjalnica

23. 7. 1991

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1309,50	1255.—
Nemška marka	744,76	735.—
Francoski frank	219,39	215.—
Holandski florint	661,00	651.—
Belgijski frank	36,185	35.—
Funt šterling	2203,30	2180.—
Irski šterling	1992,30	1950.—
Danska krona	192,58	187.—
Grška drahma	6,802	6,20
Kanadski dolar	1129,00	1070.—

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	9,549	9.—
Švicarski frank	860,80	850.—
Avstrijski šiling	105,813	104.—
Norveška krona	191,14	186.—
Švedska krona	205,82	200.—
Portugalski eskudo	8,703	7,50
Španska peseta	11,931	11.—
Avstralski dolar	1018,40	960.—
Jugoslov. dinar	—	35.—
ECU	1530,75	—

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Čedad 0432/730-314

Izredno živahen vikend v okviru Mittelfesta

Velik uspeh občinstva

Trenutno je obračun Mittelfesta nadvse spodbuden in obenem pozitiven: 12 razprodanih predstav, ki se jih je udeležilo na tisoče oseb. Mesto na bregu Nadiže, ki že desetletja (če ne stoletja) ni videlo zanimivih prireditev, je naenkrat postalo ogromno prizorišče uspešnic in bo še za nekaj dni prestolnica srednjeevropske kulture. Še posebno živahen je bil vikend, med katerim je občinstvo obiskalo prav vse predstave.

Že v nedeljo zjutraj je Lutkovno gledališče iz Bratislave navdušilo z Mozartovo Čarobno piščaljo. Občinstva ni manjkalo niti za krajše nastope folklornih skupin: zjutraj se je predstavila skupina iz Pasian di Prata, popoldne pa skupina iz Rezije, ki je gledalce naravnost očarala. Najzanimivejši nedeljski dogodek pa je bila brez dvoma madžarska rock opera Kralj Štefan z gledališčem Madach iz Budimpešte. Stara zgodba je tako ponovno zaživela v zvoku električnih kitar. Režiserju Imreju Kerenyju je uspelo s sodelovanjem 140 oseb (pevcev, glasbenikov, tehnikov in odrskih delavcev) pričarati neobičajno učinkovito gledališko fresko, ki vse od leta 1983, ko je bila premierska predstava, žanje velike uspehe doma in v tujini. V umetniškem smislu je nadvse zanimivo spajanje folklornih prvin z elementi ameriškega musicala. Gledalcu se opera lahko zazdi v nekaterih trenutkih naivna, čedajsko občinstvo pa je nastopajoče pozdravilo kljub temu z velikim navdušenjem, ker je v njih znalo ceniti predvsem toplino in življenjskost.

Mittelfest se je na svojstven način poklonil tudi Mozartovi obletnici. V Vili de Claricini v Botteniccu so namreč v nedeljo zvečer uprizorili drobno opero Jean-Jacquesa Rousseauja o razgibani ljubezni med mlado kmetico Colette in njenim ljubimcem Colinom. Opero po libretu Le devine du village je Rousseau napisal v letih 1712-1778. Samo nekaj let kasneje se je iste opere lotil genialni Mozart, poimenoval jo je Bastien und Bastienne. Glasbeni direktor Mittelfesta Carlo De Incontrera je omogočil, da si je občinstvo lahko ogledalo obe operi - Rousseaujevo v nedeljo zvečer, Mozartovo pa sinoči, obe na sugestivnem naravnem »odru« srednjeveške vile. Obe deli sta zaživeli s sodelovanjem Alpe Adria Ensemblea pod vodstvom dirigenta Renèja Clemencica, ob režiji Sabrine Mancini za Rousseaujevo verzijo in Giuseppeja Rocce za Mozartovo. Solisti te festivalske produkcije so bili obakrat Eva Kirchner, Dongkyu Choy in Thoimas Müller de Vries.

Glavni protagonist današnjega dne bodo skupine iz Jugoslavije: na Trgu Paolo Diacono bo ob 20. uri nastopal Moški zbor zagrebškega Radia z zbirko slovanskih ljudskih pesmi in hrvaških obrednih pesmi, ob 22. uri pa se bo predstavilo beograjsko gledališče s komedijo L'illusion Comique Pierra Corneilla v režiji Makedonca Slobodana Unkovskega.

Battiato, Beethoven in Wagner

FERMO — *Festival v Fermu bo nocoj ponudil neobičajen spored: Franco Battiato se bo predstavil občinstvu z liederji Beethovna, Wagnerja, Brahmsa, Martinija in Berlioza. Spremljal ga bo Mednarodni orkester Italije, s katerim je Battiato sodeloval že v okviru turneje po najznamenitejših evropskih gledališčih.*

Kot skladatelj sodobnih skladb se je Battiato pojavil v 70. letih, vse do premiere njegove prve opere Genesi, *leta 1987 v Kraljevem gledališču v Parmi. Lotil se je nato opere* Gilgamesh, *ki do sedaj še ni doživela uprizoritve.*

Posebnost današnjega večera je brez dvoma v sporedu in torej v zbirki motivov iz 19. stoletja. Battiato jih je izbral takorekoč iz simpatije, ker mu te skladbe ponujajo nekakšno naravno gotovost. Zato se ne bo poslužil nobenih poriredb ali novega načina branja teh skladb, temveč jih bo samo interpretiral. Prav zato je koncert dogodek v glasbenem smislu in istočasno zanimiva »etapa« Battiatovega potovanja, vsekakor neobičajnega, zelo osebnega in brez vsakršnega predsodka, skozi mnoge zvrsti in sloge po širokem glasbenem vsemirju glasbe.

mittelfest v čedadu

GLEDALIŠČE

PRED STOLNICO nocoj, 23. 7., ob 22. uri: L'illusion comique (Pierre Corneille), r. Slobodan Unkovski, nastopa Jugoslavensko dramsko pozorište iz Beograda.

V GLEDALIŠČU RISTORI v sredo, 24. 7., ob 18. uri: Arlecchino servitore di due padroni, r. Giorgio Strehler, i. Ferruccio Soleri, Piccolo Teatro iz Milana.

NA TRGU DANTE v sredo, 24. 7., ob 22.30: L'uccellino azzurro (Maurice Maeterlinck), r. Josef Bednarik, Gledališče Andreja Bagara iz Nitre (ČSFR).

NA TRGU PAOLO DIACONO v četrtek, 25. 7., ob 21.30: Mein Kampf (George Tabori), r. Martin Fried, z gledališčem Prinzregentatheater iz Münchna.

PRED STOLNICO v petek, 26. 7., ob 21.30: Zastave (Miroslav Krleža), r. Georgy Paro, z Gledališčem mladih iz Zagreba.

V ŠOLI PAOLO DIACONO v soboto, 27. 7., ob 20.30: Božanska komedija - Pekel, r. Federico Tiezzi; NA BREGU NADIŽE ob 23.45 - Vice; V STOLNICI ob 3. uri - Nebesa.

BALET

NA TRGU DANTE v četrtek, 25. 7., ob 24. uri: Lux et requiem - Estasi dello spirito (kor. Robert Balogh, glasba W.A. Mozart), s Slovaškim narodnim baletom iz Bratislave.

NA TRGU DANTE v petek, 26. 7., ob 24. uri: Lux et requiem - Messa da Requiem (kor. Ondrej Soth, glasba G. Verdi), s Slovaškim narodnim baletom iz Bratislave.

KONCERTI

NA TRGU PAOLO DIACONO nocoj, 23. 7., ob 20. uri: ljudske in koledniške pesmi z Moškim zborom zagrebškega Radia (Čajkovski, Lisinski, Zajc, Kuljerić, Bartok, Slavenski, Zgamec, Stravinski, Horvat, Gotovac), dir. Igor Kuljerić.

PRI SREDNJEVEŠKIH VRATIH S. MARIA IN CORTE v sredo, 24. 7., ob 19. uri: Kafka Fragmente za sopran in violino (György Kurtàg), izvajata Adrienne Csengery - sopran in Andràs Keller - violina.

V GLEDALIŠČU RISTORI v četrtek, 25. 7., ob 19. uri: dunajski plesi iz dobe klasicizma in Biedermeierja s skupino Ensemble Eduard Melkus (Mozart, Gluck, Haydn, Beethoven, Wranitzky, Schubert), dir. Eduard Melkus.

V CERKVI SV. FRANČIŠKA v petek, 26. 7., ob 19. uri: koncert skladb iz pravoslavne liturgije s Slovenskim oktetom in solistom Nicolaiem Geddo (Čajkovski, Rahmaninov, Sokolov, Grečaninov, Mokranjac).

V GLEDALIŠČU RISTORI v soboto, 27. 7., ob 19. uri: nabožne in posvetne skladbe iz italijanske renesanse, motivi iz romantičnega repertoarja in skladbe 20. st. z zborom Gottardo Tomat iz Spilimberga, dir. Giorgio Kirschner.

LUTKE

V GLEDALIŠČU IMPERO v torek, 23. 7., ob 18. uri: L'impresario delle Canarie (Pietro Metastasio), r. Idalberto Fei, s skupino Il laboratorio.

V GLEDALIŠČU IMPERO v soboto, 27. 7., ob 18. uri: La giara (po Pirandellu), s skupino Il Setaccio Otello Sarzija.

● *Preprodaja vstopnic: Čedad - pri Uradu Mittelfest, tel. 0432/733925; Trst - pri Agenciji UTAT, tel. 040/65700; Gorica - pri Agenciji Appiani, tel. 0481/530266. Vse podatke nudi Urad Mittelfest, tel. 0432/733885 od 10. do 24. ure.*

Umrl je Earl Robinson

SEATTLE — Umrl je Earl Robinson, avtor znanih motivov, kot *Joe Hill, The House I Live* in *A Ballad for Uncle Sam*. Star je bil 81 let. V nedeljo zvečer se je vozil v bližini Seattla pri Washingtonu, ko je njegov avtomobil čelno trčil v kamion. Zdi se, da je bil Robinson na mestu mrtev.

Glasbeno kariero je Robinson začel že v 30. letih, ko je zapustil Seattle, da bi se preselil v New York in postal »folksinger«. V isti dobi je glasbenik posvetil veliko pozornosti in truda sindikalnim problemom in bojem. Pesem *Joe Hill*, ki jo je napisal leta 1938 in ki je zaslovela v verziji Joan Baez, pripoveduje prav o sondikalistu, ki so ga obsodili na smrt in ga nato ustrelili v Salt Lake Cityju leta 1914.

Robinson ni nikoli postal član komunistične stranke, a v 50. letih, in torej v dobi protikomunistične gonje v ZDA, se je njegovo ime kljub temuj pojavljalo na črnih listah. Šele nekaj let kasneje je bil deležen nagrad in priznanj, predvsem za pesem *The House I Live In*.

V petek v Vili Manin kantavtor Paolo Conte

VIDEM — V Vili Manin v Passarianu se ob prisotnosti vedno številnega občinstva nadaljujejo koncerti in večeri, ki jih organizira tamkajšnja Pro loco. Teden dni po velikem uspehu skupine I pooh je na sporedu v petek (26. julija) nastop Paola Conteja, 54-letnega odvetnika-kantavtorja, ki se zadnje čase izpoveduje nekoliko drugače, tako da daje, recimo, več prostora zvokom. Pravi, da so časi motivov *Genova per noi* in *Bartali* mimo, in se pojavlja na jazz festivalih v Cagliariju, Nancyju, Jeanu Les Pins, Montreauxu, Montrealu, kar nesporno dokazuje, da je zelo blizu jazzu. Prav gotovo ni slučaj, da je njegov najbolj priljubljeni glasbenik Fats Waller. Conte zelo ljubi sodobni jazz, kar poudarja ob vsaki priložnosti, istočasno mu je zelo pri srcu simfonična glasba. Kot prav gotovo vsi njegovi občudovalci vedo, je Conte pred nedavnim vključil v svojo glasbo harmoniko, glasbilo, ki ga je še pred dvema letoma mrzil, kar je pogosto pojasnjeval novinarjem.

Paolo Conte je v preteklosti že dvakrat nastopal v okviru glasbenega poletja v Vili Manin in zdi se, da ga občinstvo v naši deželi zelo ceni, saj so organizatorji že skoraj razprodali vstopnice za koncert.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.30 Dok.: Vse o Chaplinu
8.45 Salvatore Accardo izvaja Mozartove skladbe
9.30 Nad.: Davinia
10.20 Film: Piccola posta (kom., It. 1955, r. Steno, i. Franca Valeri)
11.55 Vreme in kratke vesti
12.05 Variete: Occhio al biglietto
12.30 Nanizanka: La signora in giallo
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Film: Ombre malesi (dram., ZDA 1940, r. W. Wyler, i. Bette Davis)
15.45 Mladinski variete: Big
17.15 Danes v Parlamentu
17.20 Dok.: Nenavadna zgodovina Italije
18.20 Glasba: Rovereto jazz
18.45 Nad.: Una donna di sostanza (i. Deborah Kerr)
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Dokumentarec: Kvark
21.30 Film: Il ventre dell'architetto (dram., VB 1987, r. Peter Greenaway, vmes (22.45) dnevnik
24.00 Dnevnik, vreme in Danes v Parlamentu
0.35 Mezzanotte e dintorni
0.55 Film: La casa di Hill Street(r. M. Winner)

RAI 2

7.30 Risanke in nanizanke
9.40 Ena rastlina na dan
10.00 Film: Gli amanti del sogno (dram., ZDA 1945, r. William Dieterle, i. Jennifer Jones)
11.40 Nanizanka: Lassie
12.10 Nadaljevanka: La clinica della Foresta Nera
13.00 Dnevnik, Gospodarstvo
13.45 Nad.: Quando si ama, 14.15 Santa Barbara
15.05 Variete: Gazebo
16.25 Vesti in Iz Parlamenta
16.35 Film: Uomini selvaggi (vestern, ZDA 1972, r. Blake Edwards, i. William Holden)
18.30 Športne novice
18.45 Nan.: Hill Street
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Film: La donna esplosiva (kom., ZDA 1985, r. John Hughes, i. Kelly Le Brock, A. M. Hall)
22.10 Dnevnik - Dosje
23.15 Dnevnik, vreme in horoskop
23.40 Reportaža: Verdijeva Aida v Kartagini
0.40 Film: Un cadavere scomodo (krim., Fr. 1974, r. François Dupont-Midi, i. Charles Denner)

RAI 3

12.00 Šport: Avtomobilizem
12.30 Film: Gli ultimi della strada (kom., It. 1939, r. Domenico Paolella)
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.20 Dokumentarec: Shranjevanje za prihodnost
15.30 Šport: motonavtika, IP v kanuju, 16.00 atletika, 16.40 Tour de France
17.30 Film: La legge dell'ospitalità (kom., ZDA 1923, r-i. Buster Keaton)
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Drobci
19.55 Variete: Non è mai troppo tardi
20.20 Aktualno: Chi l'ha visto?
20.30 Film: Perry Mason, Una valigia piena di dollari - Il leone assasino
22.15 Dnevnik
22.45 Debata o ustavnih reformah in poslanici predsednika republike
24.00 V kioskih
0.15 Film: Gli invasori spaziali (fant., ZDA 1953, r. W.C. Menzies, i. Helena Carter)

TV Slovenija 1

8.50 Video strani
9.00 Mozaik (pon.): Zgodbe iz školjke, Zbis - Povodni mož, Periskop - O športu
10.00 Video strani
16.25 Video strani
16.40 Sova (pon.), vmes nanizanki Simsponovi in Polnočni klici
17.55 Poslovne informacije
18.00 Dnevnik
18.05 Spored za otroke in mlade: Lutkovna igrica - Grdi raček (H.C. Andersen)
19.00 Risanka
19.20 TV okno
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.05 Nadaljevanka: Ukradena (r. Roger Bamford, i. Art Malik, Cheryl Prime, Sonia Ashraf)
21.00 Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani
21.15 Glasbena oddaja: Marlboro Music Show
21.50 Dnevnik in vreme
22.10 Nočni program Sova, vmes nanizanki Pujsovi dosjeji in Polnočni klici, Resna glasba
23.25 Video strani

TV Koper

17.30 Športni pregled
18.30 Risanke
18.50 Oddaja v slovenščini: Odprta meja
19.00 TVD Stičišče
19.25 Video agenda
19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes risanka Gianni e Pinotto
20.10 Glasbena oddaja: Superpass
20.40 Film: Due matti al servizio dello stato (kom., VB 1972, r. Bob Kellet, i. Danny La Rue)
21,45 Žrebanje lota
21.50 Dnevnik
22.00 Nan.: Fantasilandia
22.50 Športna rubrika

TV Slovenija 2

18.00 Satelitski programi
19.05 Glasba: Škotski ansambel dud
19.30 Dnevnik in Žarišče
20.30 Regionalni programi TVS: Studio 2 Koper
21.30 Žrebanje lota
21.35 Film: Dovolj slave za vse (biog., VB 1988, r. Eric Till, i. R.H. Thomson, 2. del)
23.10 Yutel

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes (7.25) Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Absalomova pripoved; 8.40 Orkestralna glasba; 9.00 Musical; 9.30 Radijski oder: Sveta Barbara (r. Marjana Prepeluh); 9.45 Orkestri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Iz koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Slovenska lahka glasba; 12.00 Zapiski z odprave na Everest: Namastè, Sagarmàta (D. Jelinčič); 12.25 Potpuri; 12.40 Godbe na pihala; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Usodni karakter; 16.30 Sof music; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Debussy; 18.00 Slovensko pismo - Upokojenčeva pisma (r. S. Verč); 19.20 Zaključek

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.30 Napoved za pomorščake; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Zabavna glasba; 8.30 Dnevnikov odmev; 10.00 Informativno politični in servisni program; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila in čestitke poslušalcev; 17.00 Studio ob 17.; 19.30 Obvestila in glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za...; 21.05 Radijska igra; 21.35 Glasbeni intermezzo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz naših sporedov; 22.30 Slovenski pevci šansonov; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos RS; 10.35 Prenos Vala 202, 13.00 Na valu radia Koper; 13.15 Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.30 Prenos RS.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.07 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.20 Popevka po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko vesolje: ideje in nasveti; 11.00 Glasba; 12.00 Glasba po željah in čestitke; 14.32 Turistični potopis; 14.40 Popevka; 15.00 Komedijant; 16.00 Sanje o počitnicah; 17.35 Jazz; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepše pesmi; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.00 Naš Kras; 17.30 Oddaja o modi: C'est la vie; 19.30 Smeh in glasba; 20.30 Nora leta.

CANALE 5

7.00 Nanizanke: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza
10.00 Film: L'uragano (dram., ZDA 1974, r. Jerry Jameson, i. Larry Hagman)
12.00 Varieteja: Rivediamoli, 12.30 Estate 5
12.45 Canale 5 News
13.50 Nanizanka: I Robinson
14.30 Nan.: Top Secret - Aspettando Godorsky, 15.30 Genitori in blue jeans
16.00 Otroški variete
17.55 Nanizanka: Mai dire sì
18.55 Kvizi: La verità, 19.35 Cos'è cos'é, 20.20 Girogioco, vmes News
20.25 Variete: Il Tg delle vacanze (vodijo I Tretrè)
20.40 Film: Sacrificio d'amore (dram., ZDA 1989, r. David Green, i. Farrah Fawcett, Ryan O'Neal)
22.50 Nan.: Casa Vianello - Un affare da non perdere
23.20 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes News
1.25 Variete: Il Tg delle vacanze
1.40 Nanizanka: Colorado
2.45 Film: L'uragano (pon.)
4.00 Nanizanke non stop

RETE 4

8.00 Nadaljevanke: Riviera, 8.50 La valle dei pini, 9.40 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 10.55 Valeria, 12.00 Riviera
12.50 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)
13.00 Nadaljevanke: Dallas - Un film su misura, 14.00 Sentieri, 14.55 Piccola Cenerentola, 15.25 Señora, 16.05 Stellina, 17.00 La valle dei pini
17.50 Nanizanka: General Hospital
18.45 Nadaljevanki: Febbre d'amore... tre anni dopo, 19.40 Primavera
20.35 TV film: Radici (dram., ZDA 1977, r. David Greene, i. Levar Burton, William Watson, 5. del)
22.30 Variete: Odiens (vodijo Ezio Greggio, Gianfranco D'Angelo, Lorella Cuccarini)
0.30 Nadaljevanka: Dallas
1.30 Nanizanki: Love Boat, 2.30 Quincy
3.20 Kvizi: Per la strada, Babilonia
4.10 Variete: Odiens (pon.)
5.40 Programi non stop

ITALIA 1

7.00 Risanke
8.30 Odprti studio
9.00 Kviz: Urka!
10.00 Nanizanki: 10.00 Il mio amico Ultraman, 10.45 Riptide
11.45 Odprti studio
12.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
13.30 Festivalbar 91
13.45 Film: Due samurai per 100 geishe (kom., It. 1962, r. Giorgio Simonelli, i. Franchi - Ingrassia)
16.00 Film: La regina dei pirati (pust., ZDA 1951, r. Jacques Tourneur, i. Jean Peters, Debra Paget)
18.00 Nanizanka: Adam 12 - Poliziotto in erba
18.30 Odprti studio
19.00 Nanizanka: I 4 della scuola di polizia - Un ragazzo troppo serio
20.00 Risanka: Un pizzico di magia
20.30 Festivalbar 91
22.30 Film: Nightmare è - La rivincita (srh., ZDA 1985, r. Jack Sholder, i. Mark Patton, Robert Englund)
0.30 Odprti studio
0.45 Nanizanke non stop

ODEON

13.00 Risanke
14.30 Film: L'ostaggio (kom.)
16.00 Film: Il pirata del diavolo (pust., It. 1964, r. Roberto Mauri, i. Richard Harrison, Paolo Solvay)
17.30 Film: Gli eroi del doppio gioco (kom., It. 1962, r. Camillo Mastrocinque, i. Aroldo Tieri)
19.30 Risanke
20.30 Film: Acquasanta Joe (vestern, It. 1971, r. Mario Gariazzo, i. Lincoln Tate)
22.00 Šport: Nautical Show
22.30 Film: Gli orrori di Frankenstein (srh., 1973, r. Jimmy Sangster)

TMC

8.30 Risanke: Snack
9.00 Nan.: La famiglia Partridge, 9.30 Kingstone, 10.30 Truck Driver
11.30 Rubrika: Ženska TV
13.00 Vesti: TMC News
13.15 Športne novice
13.40 Nadaljevanka: Gabriela
15.00 Film: L'amore di Miss Leona (dram., ZDA 1980, r. Joseph Hardy)
16.50 Film: L'ultimo pellerossa (vestern, ZDA 1962, r. Arnold Laven, i. Chuck Connors)
19.00 Nanizanka: Matlock
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Aktualno: In Onda
21.00 Variete: La più bella sei tu (vodi Luciano Rispoli)
24.00 Nočne vesti
0.20 Film: I fuorilegge della valle solitaria (vestern, ZDA 1962, r. Michael Carreras)

TELEFRIULI

10.45 Telefriuli non stop
15.00 Nanizanka in risanke
17.50 Nanizanke: Isole perdute, 18.20 Stazione di servizio, 18.50 Wayne and Shuster
19.20 Dnevnik
20.30 Rubrika: Občina
21.30 Dok.: You Australia
22.30 Nočne vesti
23.00 Proza: Tre ore dopo le nozze (kom., i. Mariano Rigillo, Daria Niccolodi)
0.30 Šport in vesti

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)

Lastne oddaje:
14.00 Dogodki in odmevi
19.30 Dogodki in odmevi

V zameno za odobritev statuta Pokrajine SSk iztržila kompromis v večini

Dovoljen le pozdrav v slovenščini

Včeraj odobrili še ustanovitev slovenske konzulte in normo za dvojezične smerokaze

Pokrajinski svet je včeraj dopoldne zaključil razpravo in odobril posamezne člene statuta Pokrajine. Nocoj ob 20. uri se bo svet ponovno sestal za odobritev statuta v celoti, pri čemer pa bo potrebna dvetretjinska večina. Ker ni pričakovati, da bi kdo iz vrst opozicije glasoval za, je zelo verjetno, da nocoj te večine ne bodo dosegli in da bodo morali za dokončno odobritev počakati na naslednjo sejo, ko bo dovolj absolutna večina. Po napovedih naj bi do tega prišlo v začetku prihodnjega tedna.

Tudi na včerajšnji seji je bila spet v ospredju slovenska problematika. Kot smo napovedali, je odbornik SSk Mirko Špacapan pred sejo zahteval sestanek tajnikov strank večinske koalicije, da bi se dogovorili o vsaj minimalnih popravkih glede rabe slovenščine, ki je bila med statutarno razpravo zavrnjena. V nasprotnem primeru je Špacapan zagrozil, da bo glasoval proti statutu, kar bi spravilo večinsko koalicijo v hudo zagato, saj utegne biti prav njegov glas odločilen za dosego absolutne večine in torej za odobritev statuta.

Rezultat tega pogajanja je dodatni člen 61-ter, ki so ga vnesli med prehodna določila čisto na koncu statuta. V njem je rečeno, da lahko svetovalci na prvi seji pokrajinskega sveta pozdravijo v materinem jeziku, pri tem pa imajo drugi svetovalci pravico, da zahtevajo prevod posega v italijanskem jeziku.

Ta člen, ki je po oceni samega Špacapana res skromno nadomestilo za vse zavrnjene amandmaje o rabi slovenščine, je pokrajinski svet odobril skoraj soglasno z edino izjemo misovca Cosme, ki je glasoval proti in z vzdržanjem Fabbra (KD). Načelnika svetovalskih skupin KD in PSI Grion in Deiust sta menila, da gre za vsekakor pomembno priznanje, ki nakazuje pot, po kateri namerava Pokrajina nadaljevati glede priznavanja pravic manjšine. Kaj več pa je zaenkrat v pomanjkanju vsedržavnega zakona o globalni zaščiti po mnenju obeh nemogoče zahtevati.

Drugačnega mnenja so bili svetovalci, ki so se med vso statutarno razpravo zavzemali za priznanje jezikovnih pravic. Aleksandra Devetak (DSL) je sicer sprejela člen, vendar je pri tem poudarila, da jo sploh ne zadovoljuje. Glede na vložen trud in prizadevanja za priznanje jezikovnih pravic Slovencev, je to določilo skoraj žaljivo, saj gre za neke vrste folklorno ekshibicijo Slovencev enkrat vsakih pet let ne pa za polno priznanje njihove pravice do rabe jezika. Fiorelli (Zeleni) je ocenil, da ta kompromis dokazuje nezrelost večine: v tem političnem trenutku odpiranja novih perspektiv Slovenije bi morali občutljivi politiki znati prehiteti Rim tudi v uresničevanju novih, pogumnejših oblik sožitja z manjšino, ne pa vztrajati na okopih že preživelega nacionalizma. Mimo vsega to določilo ne prinaša nič novega, saj je slovenski pozdrav na prvi seji že ustaljena praksa, ki jo določilo o prevodu v italijanščino kvečjemu omejuje. Špacapan je zagovarjal svoj dosežek, čeprav je grenko in nekoliko polemično do koalicijskih partnerjev ugotovil, da je to največ, kar je lahko dosegel v okviru te večine. Menil je, da gre za priznanje pravice, ki bi morala biti samoumevna, a žal doslej ni bilo tako. Zato je tudi ta skromni dosežek koristen in bo lahko odprl pozitivnejše perspektive.

Pokrajinski svet je včeraj odobril še dve za Slovence pomembni določili. S členom 57-ter so ustanovili Pokrajinsko konzulto za slovensko manjšino. Sestavo, delovanje in pristojnosti bodo predvideli s pravilnikom, ki naj bi ga odobrili v roku poldrugega leta. Svetovalka Devetak je ugotovila, da se s tem končno uresničuje določilo resolucije, s katero je pokrajinski svet že svojčas poveril upravo, naj ustanovi slovensko konzulto. Fiorelli je podprl konzulto in dejal, da se bo treba pred sprejemanjem pravilnika o tem posvetovati s predstavniki Slovencev. Menil je tudi, da konzulta sama še ni dovolj in da morata uprava, svet in cela administrativna struktura Pokrajine postati v večji meri izraz stvarnosti, katere del so tudi Slovenci. Špacapan je menil, da bo lahko konzulta koristna pri spodbujanju in opozarjanju upraviteljev na potrebe in probleme slovenske narodnostne skupnosti. Glede njenih pristojnosti je menil, da jih bo treba določiti tako, da bo ta organ lahko res učinkovit in da ne bo ostal le "na papirju".

Tretji za našo narodnostno skupnost pomemben sklep je odobritev člena 59-bis, ki pravi, da se Pokrajina zavzema za ohranjevanje izvirne toponomastike na teritoriju. Predlog, ki ga je postavila svetovalka Devetakova je bil sicer nekoliko popolnejši, vendar so del besedila črtali na pripombo Bergamina (KD), da Pokrajina na razliko od občin nima neposrednih pristojnosti na področju toponomastike. Odobreno določilo pride tako v poštev le pri navedbi slovenskih krajevnih imen na smerokazih na pokrajinskih cestah. Tudi ta predlog so odločno in v bistvu soglasno zagovarjali svetovalci Devetak, Špacapan in Fiorelli, ki so poudarili potrebo, naj bo tudi navzven vidna prisotnost Slovencev oz. mešana narodnostna sestava mnogih krajev na Goriškem. Zaradi tega so DSL, SSk in Zeleni glasovali tudi za del člena ("V poimenovanjih, ki zadevajo toponomastiko in prometne smerokaze, se navede tudi slovenski toponim"), proti kateremu so kompaktno glasovale ostale stranke in zaradi tega ni bil sprejet. Sprejeta pa je bila omenjena obveza v prid ohranjevanja izvirne toponomastike (za to so glasovali vsi razen misovca), ki bi morala biti vsekakor zadostno jamstvo za ohranjevanje dvojezičnih smerokazov povsod tam, kjer so pokrajinske ceste speljane po narodnostno mešanem ozemlju.

Župan Štarancana odstopil - možnost za sestavo nove upravne koalicije

Župan v Štarancanu, demokristjan Franco Brusa, je včeraj podal ostavko. S tem se formalno zaključuje atipična koalicija med KD in bivšimi komunisti, sedaj SDL v tem kraju, odpirajo pa nove možnosti. Ena od teh je sestava nove, levičarske uprave med SDL, PSI in PSDI. Sinoči je bil menda že tudi prvi sestanek predstavnikov omenjenih strank, kjer naj bi se dogovorili za sestavo konstruktivne nezaupnice, tako kakor je predvideno v zakonu 142/90.

Slišati je tudi, da naj bi Brusa odstopil v soglasju s pokrajinskim vodstvom svoje stranke in naj bi bil v tem aktu poskus oblikovati novo večino, seveda s pritegnitvijo socialistov in socialdemokratov. Stranka demokratične levice bi bila potisnjena v opozicijo.

Trenutno se zdi, da iz te moke ne bo kruha, čeprav so pokrajinska tajništva včeraj v posebnem poročilu za tisk, ugotovila konec atipične koalicije v Štarancanu in potrdila veljavnost "strateške koalicije" petih strank (KD,PSI, PSDI, PRI, SSk), ki je omogočila tudi premostitev krize na Pokrajini.

Tajništva strank izražajo upanje, da bo preseganje dosedanjega zavezništva v Štarancanu, omogočilo razrešitev kriznih situacij tudi v nekaterih drugih občinah na Goriškem (Gradež, Tržič, Gradišče, Krmin, Koprivno).

Prišlo naj bi do "homogenizacije" krajevnih uprav. Seveda na osnovi petstrankarske koalicije.

Graničarji se umikajo iz obmejnih stražnic

Jugoslovanska armada je začela zapuščati obmejne stražnice (karavle) na Goriškem. V soboto so graničarji zapustili stražnico na Sabotinu, ki se nahaja na okrog 600 metrov nadmorske višine. V nedeljo pa so izpraznili tudi obmejni stražnici v Neblem in v Vipolžah, v Goriških Brdih. Pripadnike jugoslovanske vojske iz omenjenih in drugih stražnic selijo v matično postojanko obmejnih enot na Ajševici pri Novi Gorici. Tam se bodo najbrž pripravili na bližnji dokončen odhod iz Slovenije, kot to določa Odlok, ki ga je sprejelo Predsedstvo Jugoslavije. Vojaki in častniki zapuščajo obmejne stražnice mirno in disciplinirano, do Ajševice pa jih spremljajo slovenski policisti. Na goriškem območju slovensko-italijanske meje so zdaj graničarji Jugoslovanske armade le še v nekaterih obmejnih stražnicah. Včeraj so vojaki zapustili stražnici v Medani in Vrhovljah. Podobno tudi na Tolminskem opuščajo tamkajšnje obmejne stražnice. Tako sta že prazni stražnici v Logu pod Mangartom in v Zaslapu pri Učeji. Na Goriškem in Tolminskem območju je bilo pred vojno 21 stražnic. Iz osmih stražnic so bili vojaki pregnani, so se predali, ali so se sami umaknili. Po zadnjih podatkih so posadke še v osmih karavlah, vendar številčno močno okrnjene. Tudi iz teh se bodo vojaki v prihodnjih dneh umaknili.

Tako imenovana zelena meja, to so območja med mejnimi prehodi, tako ostaja prazna oziroma zapuščena. Varstvo slovensko-italijanske meje naj bi postopno uredili po evropskih merilih in nazorih. O tem je v zadnjem času nekajkrat govoril tudi Milan Kučan, predsednik slovenske države. Dejal je, da naj bi bilo varovanje državne meje v prihodnje v izključni pristojnosti slovenske policije.(m.d.)

SSG
SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Ruzante
MOSCHETA
Režija BORIS KOBAL
PREDSTAVE NA PROSTEM
DANES, 23. julija, ob 21. uri v Sovodnjah - Kulturni dom
JUTRI, 24. julija, ob 21. uri v Podgori - KD Paglavec
ČETRTEK, 25. julija, ob 21. uri v Jamljah - osnovna šola
PETEK, 26. julija, ob 21. uri v Števerjanu - osnovna šola

Vzrok ostrega spora Majo-Scarano 300-milijonski odvetnikov honorar

Kot je bilo slutiti, odstop občinskega svetovalca PLI v goriškem občinskem svetu ni le "nedolžna" zamenjava v strankinem predstavništvu, pač pa skriva oster spor med odstopajočim odv. Agostinom Majom in goriškim županom Antoniom Scaranom. Skopim vendar prav zaradi tega dokaj rezkim vrsticam, s katerimi je napovedal odstop, je odv. Majo te dni v izjavah za krajevni tisk dodal še marsikaj in se pri tem temeljito "izkašljal". Vzrok spora s Scaranom, na katerega so ga do pred nedavnim poleg političnega sodelovanja v okviru večinske koalicije vezali tudi osebni prijateljski odnosi, tiči v nesoglasju glede honorarja za sodelovanje pri upravljanju zapuščine grofa Coroninija.

Kot znano je do umestitve kuratorija, ki bo upravljal Sklad Coronini, na osnovi določil grofove oporoke oskrbnik zapuščinskega premoženja župan mesta Gorica, torej Scarano. Pri tem pa se je župan poslužil možnosti, da izbere sodelavca in je imenoval za svojega pravnega svetovalca prav odv. Maja. Izbiro je utemeljil z zaupanjem in z dejstvom, da je odv. Majo je že od vsega začetka oskrboval zapuščinsko premoženje, takrat še na imenovanje pretorja. Župan in njegov pravni svetovalec sta vse te mesece vsaj navidez dokaj složno skrbela za upravljanje izdatne zapuščine. Spor se je pojavil, ko je Majo predložil zahtevo po honorarju za svoje poklicno delovanje. Vsota namreč res ni majhna, saj znaša celih 330 milijonov lir (ki jim gre prišteti še davek IVA).

Scarano je ocenil, da je ta vsota pretirana in je skušal prepričati odvetnika, naj nekoliko omili svoje zahteve in torej zmanjša terjatev, ki gre seveda na račun zapuščinskega premoženja. Pri tem je župan med drugim opozoril Maja na vprašanje etične in politične korektnosti glede na dejstvo, da je tudi sam občinski svetovalec in da bi torej izdatna vsota lahko bila povod za sumničenja in politične očitke.

Odv. Majo pa je na te Scaranove ugovore odvrnil, da zahteva samo pravično plačilo za svoje delo in da je honorar izračunan na osnovi z vladnim odlokom določenih poklicnih tarif. Za sodelovanje pri zapuščinskih postopkih, pojasnjuje odvetnik, je predviden honorar med 0,5 in 5% skupne vrednosti premoženja. Sam naj bi izračunal 2-odstotni honorar na vrednost zapuščine, pri čemer naj bi se držal najnižje ocene vrednosti Coroninijevega premoženja. Upoštevajoč vse opravke, ki jih je imel pri tem, in dejstvo, da v odstotkih izračunani honorarji načrtovalcev javnih del niso nič manj izdatni, trdi Majo, da je tako izračunan honorar nič več kot pravično plačilo za opravljeno delo.

Scarano, ki doslej ni javno razpihoval spora, se je oglasil včeraj in obrazložil svoj pogled na zadevo. Po njegovi oceni delo, ki ga je opravil odv. Majo v 200 dneh, odkar je sodeloval pri upravljanju zapuščine, ni bilo tako zahtevno, da bi opravičevalo skoraj 400 milijonov lir stroška iz zapuščinskega premoženja (300 milijonov znaša čisti honorar, 30 milijonov je forfait za kritje stroškov in 62 milijonov 760 tisoč lir IVA). Ta zahteva celo presega očitke, ki jih je svojčas iznesel v občinskem svetu svetovalec Fiorelli, češ da bo Majo prejemal po 600 tisoč lir dnevno. Te očitke, pravi Scarano, sva takrat z Majom odločno zavrnila, sedaj pa sem se znašel pred terjatvijo, ki znaša približno poldrugi milijon lir za vsak dan dela. Maju očita pomanjkanje občutljivosti pri upravljanju premoženja, ki zadeva zgodovino in kulturo mesta in pri katerem se ne bi smel togo držati poklicnih meril. Obžaluje, da zadeve ni bilo mogoče rešiti po prijateljski poti in napoveduje, da bo še naprej delal za ohranitev Coroninijevega premoženja v korist mesta, tudi za ceno izgube dragega in dolgoletnega prijatelja.

Odtod torej spor med Scaranom in Majom in težke medsebojne obtožbe. Spričo njunih javnih funkcij (Majo je načelnik ene od strank koalicije na občini, poleg tega pa je tudi predsednik komisije za statut ter občinske komisije za urbanistiko) pa je slutiti, da konflikt ne bo ostal zgolj na osebni ravni, ampak utegne imeti tudi politične odmeve in posledice. V občinskem svetu bo najbrž o tem govor na seji v ponedeljek, do takrat pa lahko pričakujemo še kak doprinos k polemiki.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Cartoline dall'inferno«. Igrata M. Streep in S. McLaine.

VERDI Zaprto.

VITTORIA 17.30-22.00 »Maschi superdotati per femmine vogliose«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Zaprto.

EXCELSIOR Zaprto.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Nevarna strast«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Sprožilec«.

DESKLE Danes zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Občinska 1 - Ul. sv. Mihaela - tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Centrale - Trg republike 26 - tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU Pri Jezeru - Vrtna Ulica 2 - tel. 78300.

pogrebi

Danes ob 9.10 Maria Gersini, vd. Babudro iz splošne bolnišnice v Tržič, ob 9.30 Olga Zimic iz bolnišnice Janeza od Boga v stolno cerkev in na glavno pokopališče, ob 11. uri Angel Babic iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče, ob 12.30 Alice Bernt iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče.

Bencinski boni tudi za vozila na leasing

Tgovinska zbornica obvešča, da je Ministrstvo za industrijo, v soglasju z Ministrstvom za finance, včeraj končno odobrilo sklep s katerim je razširjeni odbor Trgovinske zbornice spremenil člen št. 18 pravilnika o poslovanju Goriške proste cone in ki predvideva dodeljevanje nakaznic za gorivo tudi uporabnikom avtomobilov in tovornjakov po sistemu leasinga.

V pričakovanju dokončne odobritve upravičencem namreč doslej niso še izročili nakaznic. Po sporočilu Trgovinske zbornice pa se že od danes dalje lahko zglasijo v uradih ACI in v področnih centrih v drugih krajih pokrajine in dvignejo nakaznice. Rok za dvig zapade 10. avgusta. Do takrat naj poskrbijo za prevzem nakaznic tudi vsi preostali upravičenci, ki doslej tega še niso storili.

Ukrep bodo z zadovoljstvom sprejeli zlasti goriški avtoprevozniki, ki se leasinškega sistema poslužujejo v znatni meri in ki so se zaradi razmer v Sloveniji in Jugoslaviji znašli v precejšnjih težavah.

Možnost koriščenja nakaznic za gorivo po znižani ceni, bo nekoliko ublažila negativne posledice jugoslovanske krize v tem sektorju.

Konec septembra liberalizacija avtoceste Moščenice - Foljan

Konec septembra bodo na odseku avtoceste med Moščenicami in Redipuglio sprostili promet za tovorna vozila. Tak sklep so sprejeli na srečanju predstavnikov raznih ustanov. Za srečanje je dala pobudo pokrajinska odbornica za javna dela Marilisa Bombi. Ukrep bo začel veljati 30. septembra. Do takrat bo Pokrajina poskrbela za nakup in namestitev znakov in opreme. Čez kakšen teden pa naj bi se že pričel (poskusno) promet tovornih vozil. V tem obdobju bodo preverjali vrsto podatkov in na podlagi le teh sprejemali najbolj ustrezne odločitve. Končni cilj pokrajinske uprave je namreč liberalizacija avtoceste za tovorni promet na odseku med Moščenicami in Vilešem.

Ukrep, ki naj bi po napovedih stopil v veljavo že v začetku letošnjega leta, a se je zadeva zatem zapletla, naj bi prispeval k razbremenitvi prometa zlasti na območju dveh največjih občin na Tržiškem , to je Tržiča in Ronk. Napovedana liberalizacija avtoceste za tovorni promet pa po mnenju Bombijeve ne pomeni avtomatično razrešitve zapletenih vprašanj urejanja prometnih povezav na tem območju.

Za kaj takega in tudi spričo dejstva, da je na ožjem tržiškem območju vrsta pomembnih gospodarskih struktur (letališče, pristanišče, ladjedelnica, termoelektrarna itd), urejanja prometa ni mogoče obravnavati samo na krajevni ravni. Potreben je usklajen nastop dežele in krajevnih ustanov.

To problematiko bodo skušali podrobneje opredeliti v prihodnjih mesecih.

Glede predvidenega ukrepa liberalizacije velja omeniti, da je Pokrajina že pred meseci prevzela nalogo koordinatorja pri reševanju tega vprašanja. Nekajmesečna politično—upravna kriza se je pač negativno odražala tudi na tem področju. Zamuda je bila, kakor kaže, zdaj uspešno premoščena in na nedavnem srečanju med predstavniki Pokrajine, občin Tržič, Ronke, Zagraj, Foljan, Štarancan, Gradišče, konzorcija za industrijsko cono v Tržiču, družbe Autovie Venete in agencije za Tržiško pristanišče, je bil dosežen dogovor o liberalizaciji.

Če bo do tega koraka dejansko prišlo — med nekaletnimi prizadevanji za liberalizacijo je bilo namreč že nekaj napovedi o končni razrešitvi — bo to pomenilo tudi ponovno odprtje razprave o gradnji in posodabljanju cest na celotnem območju pokrajine.

Karabinjerji v kampingih

Karabinjerji posebne skupine (NAS) so prejšnji mesec opravili temeljito akcijo v naši deželi. Pregledali so predvsem higienske in druge naprave v kampingih, vzeli vzorce hrane itd. Po sicer neuradnih vesteh, so ugotovili vrsto prekršrkov, osemnajst oseb pa prijavili. Nepravilnosti, oziroma prekrške so ugotovili v devetih kampingih. Štiri so na območju goriške, štiri v videmski in eden v tržaški pokrajini. Z ozirom, da je bila akcija opravljena junija, ko v turističnih krajih v hribih tovrstni objekti še niso bili odprti, bi lahko sklepali, da je kršilce iskati predvsem v obmorskih krajih.

Na Goriškem je med Tržičem in Gradežem sedem kampingov. Če so ugotovili prekrške v štirih, pomeni, da je vsak drugi v navzkrižju s predpisi.

■ **Policija je izsledila** in prijavila sodišču 30-letnega mladeniča iz Šlovrenca. Osumljen je kraje čekovne knjižice in kreditnih kartic ter osebnih listin. S čekom iz ukradene čekovne knjižice naj bi plačal ogrlico v zlatarni Šuligoj v Gorici in večjo količino prehrambenih artiklov v trgovini jestvin Marega in Stabile. "Kupljene" ogrlice menda še niso našli.

Nadaljuje se demografski padec v občini Gorica

Konec junija 38.923 prebivalcev 85 manj kakor ob začetku leta

Po podatkih občinskega urada za statistiko, je bilo ob koncu junija v Gorici 38.923 prebivalcev s stalnim bivališčem, oziroma 85 manj kakor 1. januarja letos.

Čeprav nekoliko počasneje, se torej proces upadanja števila prebivalstva nadaljuje. V razdobju enega leta, to je od 30.6.1990 do 30.6.1991 se je število prebivalcev zmanjšalo za 166 enot.

Zelo neugodno ostaja še naprej razmerje med številom rojstev in številom smrti. V prvih šestih mesecih se je rodilo 116 otrok, smrtnih primerov pa so zabeležili 288. Precej živahni so bili migracijski tokovi. V občino se je priselilo 343 oseb, odselilo pa 256 oseb.

Po številu rojstev je na prvem mestu april, ko so registrirali 24 otrok, najslabše pa je bilo maja, ko se je rodilo samo 11 otrok. Smrt je najbolj kosila v februarju, ko je umrlo 55 občanov.

Če se bo ritem upadanja števila prebivalstva nadaljeval tudi v prihodnjih mesecih bo ob koncu leta v Gorici približno 38.850 prebivalcev.

Ne samo, da nas bo manj, tudi poprečna starost se bo dvignila, večji bo delež prebivalstva starejšega od 65 let.

Podatek ni zanimiv samo s statističnega vidika, ampak ga je treba upoštevati tudi s socialnega vidika, oziroma pravočasnega predvidevanja, prilagajanja in organiziranja različnih služb.

Pa še tole: upadanje števila prebivalstva je pojav s katerim se soočajo v vseh razvitih deželah. V Italiji je bolj izrazit na severu, medtem ko se na jugu šele kažejo prvi znaki.

Gre kot kaže za sila zapleten pojav, ki ga je nemara težko zaustaviti. Vprašanje zase je tudi, kje je tista najnižja stopnja, ki še omogoča razmeroma "normalen" gospodarski in družbeni razvoj.

mesec	rojstva	smrtni primeri	razlika
januar	20	47	(—27)
februar	22	55	(—33)
marec	17	51	(—34)
april	24	50	(—26)
maj	11	43	(—32)
junij	22	42	(—20)
Skupaj	116	288	(—172)

Podatki iz matičnih uradov treh slovenskih občin

Rahel porast prebivalstva v Doberdobu in Sovodnjah

V sovodenjski in doberdobski občini so letos, in sicer od januarja do junija, zabeležili rahel porast prebivalstva, v števerjanski občini pa je število nekoliko upadlo. Tu sta se rodila le dva otroka, smrtnih primerov pa je bilo sedem. V Doberdobu je bil porast minimalen (le ena oseba več), razmerje med številom rojstev in številom smrtnih primerov pa je še vedno v korist slednjih. V Sovodnjah se je rodilo šest otrok, prav toliko oseb pa je umrlo. V tej občini gre porast prebivalstva pripisati večjemu številu priseljencev (21) kot odseljencev (9).

Podatki, ki jih objavljamo, se nanašajo na demografske spremembe v prvih šestih mesecih leta 1991.

OBČINA DOBERDOB

RODILI SO SE (7): Erik Frandolic, Ivana Danielis, Jessica Jarc, Andrej Radetti, Maria Beatrice Orlando, Tatjana Marusic, Petra Frandolic.

UMRLI SO (9): Francesca Cotic, Leopolda Pernarcic, vd. Gorjan, Stanislao Leghissa, Giuseppe Gergolet, Bruno Pahor, Cecilia Gergolet, vd. Gergolet, Giuseppe Ferletic, Giuseppina Yelen, Gabriele Sobani.

POROČILI SO SE (6): Giovanni Vizintin in Annamaria Savi, Marco Jelen in Saura Crepaldi, Luigi Colosetti in Miranda Blazic, Lady Gergolet in Claudia Kosic, Luciano Poier in Romina Fabro, Bruno Marchi in Giuliana Fattori.

STEVILO IZSELJENCEV: 20
STEVILO PRISELJENCEV: 26
STEVILO PREBIVALCEV 31.12.1990: 1402.
STEVILO PREBIVALCEV 30.6.1991: 1403.

OBČINA SOVODNJE

RODILI SO SE (6): Patrick Mozetič, Giorgia Christine Abrami, Saša Butkovič, Chiara Gomiscek, Cristina Bernardis, Tjaša Devetak.

UMRLI SO (6): Giuseppe Sfiligoj, Rosalia Marusic, Teresa Nanut, Bogomil Cotic, Domenico Tomsic, Palmira Visintin.

POROCILI SO SE (9): Paolo Bernardis in Anna Mallia, Mariano Černic in Manuela Renata Gross, Marco Kovic in Kristina Rijavec, Dario Grillo in Lorena Pellegrin, Francesco Collacchioni in Marialaura Deghenghi, Stefano Nanut in Nadia Devetti, Graziano Manfreda in Daria Makuc, Claudio Predan in Elisabetta Marussi, Roberto Juren in Marisa Alt.

ŠTEVILO IZSELJENCEV: 9
ŠTEVILO PRISELJENCEV: 21
ŠTEVILO PREBIVALCEV 31.12.1990: 1764.
ŠTEVILO PREBIVALCEV 30.6.1991: 1775.

OBČINA ŠTEVERJAN

RODILA STA SE: Nikol Dorni in Federica Quaglia.

UMRLI SO (7): Luigi Skorjanc, Carolina Komjanc, por. Klanjšček, Giovanni Graunar, Ernesto Pittoli, Bogomiro Markočič, Angela Marassi, por. Gravnar, Maria Mrak, vd. Mrak.

POROČILA STA SE: Tercic Alessandro in Franca Padovan.

ŠTEVILO IZSELJENCEV: nihče.
ŠTEVILO PRISELJENCEV: 2
ŠTEVILO PREBIVALCEV 31.12.1990: 850.
ŠTEVILO PREBIVALCEV 30.6.1991: 843.

Na pobudo goriške sekcije CAI

Nov zemljevid peš poti po Doberdobskem krasu

Pred kratkim so v knjigarni Antonini v Gorici predstavili zemljevid pešpoti po Goriškem krasu, oziroma Doberdobskem krasu. Zemljevid je izdala goriška sekcija italijanskega alpinističnega društva (CAI) s finančno podporo Goriške hranilnice.

Na zemljevidu so označene tudi zgodovinske zanimivosti. Doberdobski kras je bil med prvo svetovno vojno prizorišče številnih krvavih bitk. Sledove teh dogodkov si je mogoče ogledati še danes. Gre za utrdbe, jarke, zaklonišča in kaverne, ki so razsejane malo vsepovsod. Na Krasu najdemo tudi ostanke prvih stalnih bivališč iz obdobja bronaste dobe. Da bi omogočili obisk najpomembnejših gradišč na Doberdobskem krasu, so člani CAI med drugim markirali tudi novo stezo, ki so jo poimenovali "Sentiero dei Castellieri" (Steza gradišč). Tudi ta pešpot je vrisana na novi karti, kjer najdemo še drugih dvanajst markiranih stez, ki so lahko dostopne in ki nas popeljejo mimo številnih zaselkov od Rubijskega gradu, do Jamelj ali Tržiča oziroma Redipuglie. Novo karto priporočajo vsem ljubiteljem sprehodov v naravo, ki bodo tako imeli možnost odkriti morda premalo poznane kotičke Goriškega krasa. Zemljevid je sicer le v italijanščini, na hrbtni strani pa je kratka predstavitev tudi v slovenščini, nemščini in angleščini.

Ustanova SACE o težavah izvoznikov v Jugoslavijo

Koristna bi bila aktivnejša vloga tudi krajevnih kreditnih zavodov

Možnosti premostitve sedanjega neugodnega stanja v plačilni bilanci med Italijo in Jugoslavijo so v organiziranem nastopu krajevnih kreditnih zavodov, ki naj bi bankam v Sloveniji in Jugoslaviji nudile ustrezne kredite. Tako izhaja iz nedavnega srečanja v Gorici, med predstavnikom ustanove SACE (ustanova skrbi za zavarovanje izvoznih poslov) dr. Francesca Pittoreja, strokovnih združenj izvoznikov in gospodarskih operaterjev s področja prevozništva in drugih storitev povezanih z mednarodno blagovno menjavo ter člani goriške delegacije mešane italijansko—jugoslovanske zbornice.

Do srečanja je prišlo na pobudo Goriške trgovinske zbornice in po posredovanju podtajnika v Ministrstvu za zunanjo trgovino, poslanca Alberta Rossija.

Kakor znano, so zaradi gospodarske in institucionalne krize v Jugoslaviji ter zaradi drugih posledičnih dogodkov, v veliki zamudi plačila za dobavo blaga in opravljene storitve.

Na nedavnem srečanju s Predsednikom Gospodarske zbornice Slovenije Ferijem Horvatom, je bilo slišati podatek, naj bi samo trgovci in drugi operaterji iz goriške in tržaške pokrajine bili upniki za nad sto milijard lir. Vsaj štirideset odstotov od omenjenega zneska (opredeljen je precej približno, zato bi nepokrite obveznosti utegnile biti znatno višje) odpade na gospodarske operaterje z Goriškega.

Pri ustanovi SACE bodo o tem vprašanju razpravljali že na seji upravnega sveta, ki je napovedana v tem tednu.

Ena od možnosti za hitrejše reševanje odprtih vprašanj je, kakor smo že uvodoma zapisali, prav preko aktivnejše vloge krajevnih bank.

Obisk na kmečkem turizmu pri Radikonu na Oslavju

Domačnost in prijetno okolje

Če vas pot in želja po prijetni osvežitvi zapelje proti Brdom, preko Oslavja v Števerjan, vam svetujemo obisk na domačiji, kjer so pred kratkim odprli kmečki turizem. Prijazno vas bosta sprejela Stanko in Suzana Radikon, pa tudi njuni družinski člani.

To je zadnja hiša na Oslavju, na levi strani ceste. Radikonovi so sicer znani kot pridelovalci odlične briške kapljice. Zdaj so svoje delo zastavili tudi na področju agriturizma, oziroma gostinstva.

Stanko meni, da je bilo odprtje kmečkega turizma najboljši način, da lahko tudi neposredno komercializirajo to kar pridelajo, pa naj bo to pijača ali jedača. Zamisel je padla že pred tremi leti, vendar stvari ne gredo tako hitro, kakor bi si želeli. Urejanje birokratskih zadev, ureditev in oprema prostorov terjajo pač precej časa in tudi denarnih sredstev. Čas pa, vsi vemo, zelo hitro beži.

Kaj lahko pričakuje gost, ki bo obiskal novo turistično—gostinsko postojanko ?

Takoj velja povedati, da ne gre za običajen gostinski lokal, odprt skozi vse leto, ampak za gostinsko pobudo, ki bo poslovala le občasno, odvisno od razpoložljivosti domačih pridelkov. "Predvsem se bomo trudili za kakovostno ponudbo in zato, da se bodo naši gostje počutili zares kakor doma". Tako Stanko Radikon.

Gostišče bo torej le sezonsko odprto, 100 do 150 dni na leto. Čas je treba smotrno porazdeliti med delom na kmetiji in gostinstvom. Gostišče bo odprto tja do prvih tednov septembra, saj bodo nato vse sile vložili v trgatev in pripravo žlahtne kapljice za naslednjo sezono. Domač narezek in hrana iz domače kuhinje bodo na voljo gostom še dober mesec dni pred božičnimi prazniki, ko bo moč že pokusiti novo vino. Po daljšem zimskem presledku bodo ponovno odprli vrata gostom sredi februarja, ob času kolin, ko bodo gostom lahko postregli z domačimi klobasami pa tudi z drugimi dobrotami.

Prostora v novem gostišču je še kar precej. Lahko sprejmejo tudi večje skupine. Na obsežni terasi in pod prijetnim kmečkim ostrešjem je prostora za okrog 130 oseb. Za hladnejše dni pa bosta na razpolago dva prostora, za okrog šestdeset oseb.

Naslov novega kmečkega turizma so Radikonovi posredovali tudi specializirani italijanski reviji.

Poleg domačih gostov namreč računajo tudi na obiskovalce od drugod. Kake posebne reklame za domače goste pa, kakor se zdi, zaenkrat ne potrebujejo, če smemo soditi po odzivu prijateljev in znancev na otvoritvenem večeru, pred nekaj dnevi.

Enotna vstopnica za ogled gradu in pokrajinskega muzeja

Občinsko odborništvo za kulturo, šolstvo, šport in mladinske problematike ter odborništvo za kulturne dobripri goriški pokrajinski upravi sta sklenili, da bo tudi letos v poletnem času na voljo vsem obiskovalcem goriških muzejev na gradu enotna vstopnica. Ta velja 6 tisoč lir, z njo pa bo mogoč ogled tudi razstave goriškega umetnika Italica Brassa v prostorih goriškega gradu ter razstave "Orožje prepričevanja. Besede in podobe o propagandi v 1. svetovni vojni", ki je na ogled v vojnem muzeju. Omenjeni razstavi sta odprti vsak delavnik, z izjemo ponedeljka, od 10.00 do 13.00 in od 15.00 do 20.00.

Ob praznikih je ogled razstave I. Brassa možen med 9. in 20. uro, ogled razstave v pokrajinskem muzeju pa med 10. in 20. uro.

razna obvestila

MePZ Rupa - Peč prireja v petek, 26. t.m. ob 20. uri v Rupi večerno srečanje v okviru akcij Solidarnost Sloveniji '91. Po maši bo v prostorih pevskega zbora govorila Marija Ferletič, sledilo bo predvajanje diapozitivov. Prispevki večera bodo namenjeni skladu za pomoč Sloveniji.

Občina Sovodnje obvešča, da je osnutek občinskega statuta na razpolago občanom v knjižnici in na sedežih kulturnih in športnih društev.
Vsakdo lahko predstavi pismene pripombe na tajništvu občine do 20. avgusta.

Tajništvo srednje šole Trinko obvešča, da je bil rok vpisa za tečaj 150 ur podaljšan do 20. avgusta 1991.

Pokrajinski odbor Rdečega križa sporoča, da bodo goriški uradi v Ul. Codelli zaprti od 1. do 21. avgusta. V ostalih avgustovskih delavnikih pa bodo poslovali od 9.00 do 12.30.

Doberdobska občinska uprava poziva občane, ki nameravajo prispevati za pomoč Sloveniji, da se obrnejo na bančne zavode, kjer so v ta namen odprti tekoči računi.

ZSŠDI obvešča, da bo julija in avgusta urad odprt od ponedeljka do petka, od 8. do 14. ure.

ZSKD obvešča, da je urad odprt po poletnem urniku, in sicer od ponedeljka do petka, od 8. do 14. ure.

Po tridesetih letih so se spet zbrali

Maturanti nižje gimnazije leta 1961

Šolska leta so najlepša, še posebno ko je mimo nekaj desetletij in se v spominu razblinijo mladostniške tegobe in neprijetna doživetja ter pustijo samo prijetne spomine, tiste pač, ki jih je vredno ohraniti. Prav obujanju teh lepih spominov in ponovnemu srečanju z nekdanjimi vrstniki iz šolskih klopi je bilo namenjeno srečanje, ki ga je pred kratkim na Jazbinah priredila skupina nekdanjih dijakov slovenske goriške gimnazije. Priložnost je ponudila 30-letnica male mature. Pobudniki srečanja so najprej pobrskali po spominih, nato še po šolskih Izvestjih in nato začeli iskati nekdanje sošolce, ki so jih življenjske poti v teh desetletjih vodile tudi izven Gorice. Poiskali so tudi mnoge med nekdanjimi profesorji, ki so rade volje sprejeli povabilo.

Kot vidimo iz gornjega spominskega posnetka se jih je zbralo kar čedno število. Skupaj so preživeli prijeten večer in po tolikih letih ponovno doživeli kanček nekdanjega vzdušja, ko so danes zreli gospe in gospodje še kot kratkohlačniki greli klopi in se potili

nad šolskimi učbeniki. Lahko si mislimo, da ni manjkalo smeha in zabave ob spominu na ta ali oni dogodek.

Če je obujanje nekdanjih "lepih časov" koga sililo v otožnost pa je takoj poskrbel kdo z dobrohotno pripombo na račun profesorjev, ki so jih nekoč "šraufali"...

Potreba po novih stanovanjih in obnovi obstoječega fonda IACP

Posegi Zavoda za ljudska stanovanja na Goriškem (IACP), naj bi bili v bližnji prihodnosti še naprej usmerjeni na dve področji: na gradnjo novih stanovanj in na vzdrževanje, oziroma obnavljanje obstoječega stanovanjskega fonda. Na Goriškem, zlasti v večjih središčih, naj bi čimprej zagotovili nekaj sto stanovanj. Samo v Gorici, Tržiču in Ronkah se je v zadnjem obdobju nabralo okrog osemsto prošenj za dodelitev stanovanj zavoda IACP.

O trenutnem položaju in stanovanjski politiki na Goriškem je tekla beseda na nedavnem srečanju med predstavniki zavoda IACP — predsednikom Saracinom, podpredsednikom Durantijem in člani upravnega sveta — ter deželnim odbornikom Braido in generalnim ravnateljem dr. Bevilacquo.

Predsednik zavoda IACP za Goriško, Mario Saracino, je predstavniku Dežele posebej priporočil potrebo, da se pri razdeljevanju sredstev za gradnjo ljudskih stanovanj upošteva stanje in potrebe na Goriškem, tako kar zadeva nove gradbene posege, kakor tudi financiranje prenovitvenih del.

Deželni odbornik Braida pa je orisal smernice, ki naj bi v prihodnje veljale na področju stanovanjske politike in reforme zavoda IACP.

Ena od glavnih usmeritev, ki jih že skušajo uveljavljati je skrb za prenovo starih mestnih jeder tudi v manjših krajih v deželi. Na ta način naj bi omejili izseljevanje iz manjših v večja središča in s tem zmanjšali tudi popraševanje po novih stanovanjih.

Na sestanku je bil govor tudi o oblikovanju stanarin za prihodnje dvoletje ter o spremembi oziroma prilagoditvi predpisov glede dodeljevanja ljudskih stanovanj, s posebnim ozirom na določene kategorije občanov.

O tej problematiki je podrobno govoril dr. Bevilacqua, ki je opozoril na neustreznost zdaj veljavnih normativov.

Obisk pri upraviteljih zavoda IACP v Gorici sodi v okvir ciklusa stikov in posvetovanj deželnega odborništva za gradbeništvo in stanovanjsko politiko s predstavniki ustanove v vseh štirih pokrajinah v deželi.

■ **Pokrajinski zavod** za socialno skrbstvo (INPS) obvešča, da 25. t.m. zapade rok za plačilo drugega obroka prispevkov v smislu zakona št. 166/71 (o odpustu za zaostale oziroma neplačane socialne dajatve).

Na touru danes vzpon na Alpe d'Huez

Zmaga Liettija

GAP — Kolesarska Italija se lahko upravičeno veseli! V nedeljo je Moreno Argentin osvojil tretjo zaporedno zmago za italijo, včeraj pa presenetljivi Lietti četrto! To je rekord, ki ga ne bo lahko izboljšati. Sicer pa bodo že danes rekordi pozabljeni, saj bo na sporedu po splošnem mnenju najtežja etapa te krožne dirke po Franciji, in sicer vzpon na Alpe d'Huez. Jutri se bodo »težave na Alpah« nadaljevale, v soboto bo na sporedu dirka na kronometer, v nedeljo pa bo zmagovalec zasluženo »paradiral« v Parizu.

Včerajšnja etapa ni bila posebno težka, vendar bi kmalu prišlo do presenečenja. Malo pred ciljem sta na blagi vzpetini skupno z nekaterimi drugimi »zbežala« nič manj kot Bugno in Chiappucci ter nabrala dobro minuto prednosti. Potem ko je prišlo do konca pobega, pa sta se odtrgala od glavnine Lietti in Lemond, ki je imel še v nedeljo vročino, ter sama prišla na cilj.

Lemond je tako dokazal, da je še kako pri moči, čeprav je pošteno priznal, da če bi ta etapa bila gorska, da bi izgubil »vsaj četrt ure«. Lemond je bil ob koncu etape tako utrujen, da ni niti šprintal, tako da si je lahko Lietti, predno le prešel ciljno črto, popravil kapico na glavi za fotografe, in se nato lepo nasmejal z dvignjenimi rokami **(na sliki AP)**.

Lemond se je nato še opravičil Chiappucciju, saj je še do pred kratkim o njem pravil, da ni sposoben zmagati kako bolj zahtevno tekmovanje. »Chiappucci je kolesar, ki koristi temu športu, saj mu daje epsko dimenzijo« je celo rekel o svojem nekdanjem »sovražniku«.

Vrstni red 15. etape: 1. Argentin (It.) 6.21'22" s poprečno hitrostjo 36,972 km na uro; 2. Wegmuller (Šv.) po 1'07"; 3. Ribeiro (Br.) po 1'12"; 4. Fondriest (It.) 1'14"; 5. Maassen (Niz.) i.č.; 6. Tebaldi (It.) i.č.; 7. Gölz (Nem.) i.č.; 8. Louviot (Fr.) i.č.; 9. Krieger (Nem.) i.č.; 10. Schurer (Niz.) 1'38" itd.

Vrstni red 16. etape: 1. Lietti (It.) 6.06'39"; 2. Lemond (ZDA) po 2"; 3. Fondriest (It.) 19"; 4. Colotti (Fr.) 21"; 5. Cassani (It.) i.č.; 6. Anderson (Avstr.) i.č.; 7. Vichot (Fr.) i.č.; 8. De Vries (Niz.) i.č.; 9. Chozas (Šp.) i.č.; 10. Ruè (Fr.) 28" itd.

Skupni vrstni red: 1. Indurain (Šp.) 75.39'36"; 2. Mottet (Fr.) po 3'00"; 3. Bugno (It.) 3'10"; 4. Chiappucci (It.) 4'06"; 5. Lemond (ZDA) 4'42"; 6. Fignon (Fr.) 5'52"; 7. Leblanc (Fr.) 6'52"; 8. Hampsten (ZDA) 7'25"; 9. Chosas (Šp.) 13'04"; 10. Fondriest (It.) 14'25"; 11. Ruè (Fr.) 14'57"; 12. Delgado (Šp.) 16'30"; 13. Rondon (Kol.) 18'10"; 14. Roux (Fr.) 18'24"; 15. Delion (Fr.) 19'12"; 16. Philipot (Fr.) 20'21"; 17. Theunisse (Niz.) 21'20"; 18. Bernard (Fr.) 21'59"; 19. Camargo (Kol.) 22'15"; 20. Vichot (Fr.) 23'05" itd.

Ameriški pokal v nogometu se je zaključil brez presenečenj

Argentina najboljša

SANTIAGO — Argentina je z včerajšnjo zmago s Kolumbijo z 2:1 osvojila Ameriški pokal v nogometu, vendar pa niti Brazilija ni razočarala, saj je v zadnjem kolu finalnega dela premagala domačine Čila z gladkim 2:0 in tako zasedla solidno drugo mesto. Kot je torej bilo pričakovati, je bila nedavna »razburkana« tekma med Argentino in Brazilijo odločilna za slavje na tem pokalu.

Na prvi nedeljski tekmi je Brazilija takoj povedla proti domačinom z Mazinhom II., nakar pa se je samo branila. Henrique je podvojil na začetku drugega dela igre, s tem pa je bilo tekme konec. Vendar bo to dovolj, da si bo Falcao rešil trenerski stolček?

Tekma med Argentino in Kolumbijo se je rodila pod nesrečno zvezdo. Marsikdo je namigoval, da so Kolumbijci prejeli lepo vsoto denarja, da se »potrudijo« proti nasprotnikom, saj so bili pred to tekme povsem nemotivirani.

Vendar pa kaže, da so to bila le natolcevanja. Argentina je namreč takoj na začetku tekmo povedla s goloma Simeoneja in Batistute, vendar pa so nato Kolumbijci napadali prav do konca tekme. Zelo so se trudili, vendar več kot do zadetka z De Avilo malo pred koncem tekme niso prišli. Vsekakor je zmaga Argenitne povsem zaslužena, saj se je izkazala za najbolj solidno ekipo z dobirmi shemami in tehnično dovršenimi igralci. Tudi Brazilija se je z dvema zaporednima gladkima zmagama proti Kolumbiji in Čilu povsem rehabilitirala, saj je igrala izločilni del zelo slabo, kot tudi tekmo proti Argentini.

Izida zadnjega kola: Brazilija - Čile 2:0; Argentina - Kolumbija 2:1.

Končna lestvica: Argentina 5, Brazilija 4, Čile 2, Kolumbija 1 točka.

Na sliki AP: Tako se je Caniggia veselil ob prvemu zadetku Argentine proti Kolumbiji.

V nedeljo na VN Francije v motociklizmu

Slavje Italijanov

LE CASTELLET — Na nedeljski VN Francije v motociklizmu za SP so italijanski piloti dosegli pravo zmagoslavje.

Mladi Loris Capirossi je na hondi do 125 ccm zaensljivo osvojil prvo mesto pred Nemcem Waldmannom in rojakom Gresinijem. Do 250 ccm pa je zmagal Loris Reggiani na aprilii pred Nemcem Bradlom in Špancem Cardusom, mdtem ko je bil Italijan Chili četrti.

Na skupnih lestvicah do 125 ccm je seveda zanesljivo prvi Capirossi pred Gresinijem, medtem ko do 250 ccm vodi Italijan Cadalora pred Bradlom.

Do 500 ccm je v nedeljo zmagal Američan Wayne Rainey na yamahi pred Doohanom in Lawsonom. Na lestvici za SP je prvi Rainey.

totip

1. —	1. Jazzy Jen	1
	2. Ferrocarril	1
2. —	1. Linda Color	x
	2. Leonacco Jet	1
3. —	1. Fort Collins	x
	2. D' Alelio	2
4. —	1. Garda Bi	1
	2. Ekemberg	2
5. —	1. Igneo d' Ausa	2
	2. Imalulast	2
6. —	1. For Wind	1
	2. Yellow Brook	x

KVOTE

12 (237 dobitnikov)	4.300.000 lir
11 (3.902 dobitnika)	259.000 lir
10 (33.080 dobitnikov)	30.000 lir

Jugoslovanski strelci nizajo kolajne

BOLOGNA — Tudi včeraj so bili Jugoslovani na evropskem prvenstvu v streljanju odlični. Osvojili so namreč dve zlati kolajni.

Prvo je osvojil Stefan Pletickosić s karabinko 3x40 m, ki je prislužil Jugoslaviji skupno z Mitovim in Malilovićem že zlato odličje v ekipni konkurenci.

Pokal FINA ZDA

BARCELONA — V finalu vaterposleka turnirja za pokal FINA so ZDA po podaljšku s 7:6 premagale Jugoslavijo. Tretja je bila Španija, ki je z 11:10 odpravila Madžarsko.

Poraz Seleševe

MAHWAH — Jugoslovanka Monika Seleš je v finalu mednarodnega teniškega turnirja v ameriškem Mahwahu izgubila proti domačinki Jennifer Capriati s 3:6, 5:7.

Nemec Michael Stich melje nasprotnike

STUTTGART — Da wimbledonska zmaga ni bila naključna, je Nemec Michael Stich znova potrdil v Stuttgartu, kjer je po vrsti ugnal vse nasprotnike. V finalu pa si je privoščil Argentinca Mancinija, ki ga je premagal z 1:6, 7:6, 6:4, 6:2.

Agassiju »Washington«

WASHINGTON — Američan Adnre Agassi je osvojil mednarodni teniški turnir v Washingtonu, s tem da je v finalu premagal Čehoslovaka Patra Kordo s 6:3, 6:4.

Na univerziadi v Sheffieldu

D'Ursu (800 m) zlata kolajna

SHEFFIELD — Italijanski atlet D'Urso je premočno osvojil tek na 800 m na univerzitetnih igrah v Sheffieldu. Še ne 22-letni veliki talent italijanske atletike je prehitel domačina iz Sheffileda Robba Curtisa in Avstralca Kenneallyja, ki sta se oba uvrstila na drugo mesto, saj ni niti fotofiniš dokazal, kdo od obeh je bil hitrejši. D'Urso je spominjal na najboljšega Covo, saj je bil v zadnjih 100 metrih res nezadržen.

Italija ima sedaj 5 zlatih, 4 srebrne in 3 bronaste kolajne. Italijanska ženska odbojkarska ekipa pa se je uvrstila v yeliki finale po neverjetn zmagi s favoriziranimi Američankami z gladkim 3:0 (15:9, 15:11, 15:1).

Saška Ažman pri deklicah v ekipi FJK

Petnajstletna a Borova odbojkarica Saška Ažman je bila sklicana v deželno reprezentanco deklic (letniki 1975 in mlajše) za turnir za trofejo dežel, ki se odvija pri Bariju. Poleg Ažmanove je iz Trsta tudi Puzzerjeva (OMA). Deželne odbojkarice so se podale na pot v nedeljo, turnir za pokal dežel pa se bo zaključil 26. t.m.

Po včerajšnji predstavitvi na sedežu in na stadionu Grezar danes že prvi trening Triestine v Ampezzu

Želja po rehabilitaciji

Na sedežu Triestine v Ul. Roma je bilo včeraj dopoldne tudi nekaj »gela« na laseh predvsem mlajših igralcev, ki so se okoliščini primerno tudi modno izkazali, uradna predstavitev ekipe za C-1 ligo pa je bila še največ v znamenju delovne skrmonosti. Prisoten je bil seveda celoten vodilni, tehnični in igralski kader od predsednika De Riùja do zadnje rezerve.

Včeraj je eden domačih časopisov propagiral davčni status De Riùja, kar je bilo nekakšno izzivanje novemu sponsorju Triestine, ki bo v prihodnji nogometni sezoni dnevnik »Trieste Oggi«. De Riù ni mogel mimo uvoda, ki je zadeval prav njegov status v odnosu z davkarijo. »Da bi ne imeli predvsem novi igralci občutka, da je njihov predsednik ne vem kakšen malopridnež«, je povedal De Riù, ki je tudi poudaril, da je na podlagi zadnjih razsodb povsem nedolžen in da bodo tudi zadnje vesti doživele s časom drugačno obliko.

Omenjena je bila delovna skromnost predstavitve, ki ni doživela posebnega odziva v širšem gospodarskem ali političnem krogu z dejansko prisotnostjo samih prizadetih. »La città è quella che è (mesto je pač takšno)«, je dobesedno povedal De Riù, ki je potožil, da se je za Triestino veliko prispevalo z besedami, medtem ko so bila potrebna dejanja. Vodilni mož Triestine je pri ocenjevanju nove stvarnosti tretje lige omenil načelo, ki je vodilo vodstvo pri graditvi konkurenčne ekipe. Upoštevali so voljo za takojšnjo rehabilitacijo pri tistih, ki so za Triestino že igrali in željo po uveljavitvi novih prišlecev. Kliše je uporabljen od vseh nogometnih ekip, rezultati te formalne kombinacije pa bodo odvisni od srečne ali nesrečne roke pri izbiranju kandidatov.

IGRALSKI KADER TRIESTINE ZA SEZONO 1991/92

Vratarji: Alex Brunner (73), Paolo Longo (63), Gianluca Riommi (68).

Branilci: Ersilio Cerone (62), Giuliano Cernecca (70), Gino Cossaro (62), Andrea Di Rosa (64), Mauro Milanese (71), Luigino Sandrin (72), Massimiliano Tangorra (70).

Sredina igrišča: Silvio Casonato (69), Bruno Conca (64), Sandro Danelutti (65), Clay Di Benedetto (72), Giovanni Luiu (64), Walter Pasqualini (70), Antonio Terraciano (66), Alberto Urban (61).

Napadalci: Denis Godeas (75), Paolo Iacuzzi (72), Umberto Marino (68), Giuseppe Romano (62), Raffaele Solimeno (63), Maurizio Trombetta (62).

Spregovoril je tudi Franco Paticchio kot predstavnik dnevnika »Trieste Oggi«, čigar ime bo na dresih Triestine. Paticchio je podčrtal, da se je še mlad časopis hotel navezati na ustanovo, ki je trdno prisotna v tržaškem življenju. Ravnatelj kluba Nicola Salerno ni bil posebno zgovoren pri oceni kupoprodajne borze. Izkupiček Triestine je po njegovih besedah precej dober, vendar postopek ni v celoti zaključen. Po prvem tednu priprav bo morda na dnevnem redu kaka novost.

Po intimnen vzdušju na sedežu Triestine se je ekipa predstavila tudi navijačem na stadionu »Grezar«. Zbralo se jih je kakih 200, med njimi največ »nasjtnikov«. Predstavitev je imela jasen namen, da se okoli tretjeligaša ustvari novo zanimanje, ki bi znalo zaradi nižje lige upasti predvsem pri mladih. Vodstvo Triestine bo v kratkem začelo z akcijo za zbiranje abonmajev. Zasnovana je bila ob upoštevanju igranja v tretji ligi in ob potrebi, da bi stadion obiskalo čim več ljudi. Cene abonmajev naj bi bile zato, bolj strokovno povedano, razprodajne ali politične.

Na stadionu je prišel do svojega tudi nov trener Giuliano Zoratti, ki je ponovil koncept o ekipi garačev. Vsi igralci naj bi se zavedali potrebe po hitrem vzponu v višjo kategorijo. Poimensko je tudi predstavil vse igralce, ki so bili deležni burnega ali toplega pozdrava prisotnih.

Sodeč po glasnosti prisotnih je za sedaj ljubljenec občinstva Danelutti, ki se je k Triestini vrnil potem ko je pri Palermu dosegel napredovanje v B ligo. Danelutti je bil tudi v ustih mnogih prisotnih, ki so ga ocenili kot »scarpona«, vendar tudi kot izredno borbenega igralca.

Zoratti je svoj občuten govorček sklenil z dozo optimizma v skladu z enim od napisov na stadionu, ki čeprav nekoliko zastarel še dokazuje, da je v Trstu precej lakote za res dobrim nogometom.

Po predstavitvi na občinskem stadionu se je Triestina odpeljala v Ampezzo, kjer je bil že sinoči prvi trening. V Karniji se bo Triestina zadržala teden dni, trenirala pa bo dvakrat ali trikrat na dan. Priprave se bodo nato nadaljevale v Bazovici. Izdelan je že okviren program prijatelsjkih tekem. 3. avgusta bo Triestina v Bazovici igrala z domačo Zarjo, dan kasneje pa v Gradežu proti Palermu. 7. avgusta bo na vrsti Sambenedettese. 13. avgusta bo v Lignanu proti Triestini igrala Padova. 18. avgusta bo v Tržiču srečanje med Monfalconejem in Triestino, 21. in 25. pa bosta v Vidmu in Trstu srečanji za italijanski pokal med Triestino in Udinesejem.

Bruno Križman

Na državnem kotalkarskem prvenstvu v Calderari pri Bologni

Samo Kokorovec uspešen

Letošnja bera kolajn na italijanskem državnem prvenstvu v kotalkanju v Calderari pri Bologni je za poletovca Sama Kokorovca več kot zadovoljiva, glede na to da je naš najboljši športnik sploh bolj malo treniral in da se je pozimi v glavnem posvetil drsanju na ledu.

Sicer pa je bila letos osvojitev kolajn v moški konkurenci na tem prvenstvu izključno domena treh kotalkarjev, domačina Patricka Veneruccija, Tržačana Sandra Guerre in našega Sama Kokorvca.

Kot smo že pisali, je v obveznih likih Samo osvojil srebro za Guerro, v kombinaciji je bil spet Guerra najboljši pred Kokorovcem (Massimo Giraldi je bil tretji), v skupnem seštevku za lestvico posameznikov pa je bil prvi Patrick Venerucci, drugi je bil Guerra, tretji pa Kokorovec.

Trener našega kotalkarja Peter Brlec je takole ocenil Samov nastop na tem prvenstvu: »Samo je na tem prvenstvu imel precej smole, saj se je v short programu spodtaknil in padel kar ga je seveda stalo ogromno točk. V nedeljo pa je izpeljal svoj program zares dobro, ni pa mogel nadoknaditi vsega zaostanka na skupne šteštevku. Sicer pa je bilo zame kar presenečenje, da se je Samo tako dobro obnesel na tem prvenstvu, saj se je sorazmerno skromno pripravil na to prvenstvo. Odslej pa se bo morla temeljito pripraviti za svetovno prvnstvo, ki bo v Avstraliji.

Na deželnem teniškem prvenstvu under 14

Brata Plesničar prvaka

ŠZ Gaja je deželni prvak v ekipnem teniškem prvenstvu v kategoriji under 14.

Ta rezultat sta za gropajsko-padriško društvo dosegla Borut in Aleš Plesničar, ki sta v soboto na igriščih TC Morena pri Vidmu premagala ekipo TC Pordenone. To je prvič, ko Gaja zapiše svoje ime na prvo mesto v kakem ekipnem prvenstvu, med drugim pa je letos ta naslov edini, ki je ostal na Tržaškem, saj so v vseh ostalih kategorijah prevladale furlanske ekipe.

V finalnem srečanju prvenstva, v katerem je nastopilo kar 22 ekip iz dežele, je bilo po tekmah posameznikov stanje izenačeno, saj je Aleš zmagal z 2:0 proti Cristianu Del Benu, Borut pa z istim izidom izgubil proti Gianpaolu Gabelliju. V igri dvojic sta se brata sprostila in v dveh setih z lahkoto osvojila še odločilno točko. S to zmago sta si pridobila pravico nastopa na državnem delu prvenstva, v katerem bodo deželni zmagovalci igrali med sabo na izločanje. Pred tem sta bila brata Plesničar s skupino igralcev drugih deželnih društev na državnih turnirjih v Veroni in Benetkah. Oba turnirja sta bila na visoki ravni, saj je na njih nastopilo tudi nekaj klasificiranih igralcev. Predvsem se je izkazal Aleš v Benetkah, kjer je osvojil 3. mesto, potem ko je v polfinalu izgubil po kar dveh urah igre proti solidnemu C kategorniku Pietru Rho iz Pavie.

Tudi ostali gajevci se v tem času udeležujejo turnirjev, ki si sledijo iz tedna v teden. Tako je Cirila Devetti igrala v Canevi pri Pordenonu in se je po treh lepih srečanjih povzpela do finala. Žal pa jo je nato ustavila poškodba, ki ji je onemogočila tudi nastop na turnirju v Tržiču, ki je veljal za deželno prvenstvo C kategornikov.

Dorjan Gomizelj in Alberto Prelec pa sta nastopila na turnirju pri TC Campagnuzza v Gorici. Oba sta se ustavila v osmini finala. (Alma)

Beach-volley: slavje anhovskih odbojkarjev

IZOLA — Prvi turnir v odbojki na plaži - beach volley, ki ga je v izvdbi izolskih odbojkarskih delavcev organizirala OZ Slovenije je v Simonov zaliv privabil sedemnajst ekip iz vseh večjih odbojkarskih središč, razen iz mariborskega področja. Turnir je minil v znamenju odbojkarjev anhovskega Salonita, saj sta se v finale prebili ekipi Raiders (Vukovič, Kovačičl) ter Fontana (Blažič, Bordon). Po izenačenem boju je zmagala ekipa Raiders. (Kreft)

Igor Sedmak zares odličen

Igor Sedmak, edini slovenski resnično kavliteten atlet - in vse kaže, da bo to tudi še lep čas - z rezultati na zadnjih tekmovanjih napoveduje res dobro formo in zanj v vseh pogledih prelomno sezono.

Z zmago v skoku v daljino na mednarodnem atletskem mitingu v Longaroneju se je nekoliko nepričakovano prebil na vodilno mesto v deželi tudi v tej disciplini, kjer je v boju s 24 nastopajočimi postavil res dober rezultat - namreč 739 cm. S to znamko je Igor trdno pred vso konkurenco iz dežele, z njim pa je pravzaprav že dosegel planirani maksimum za to sezono. Ta cilj bo zato že letos potrebno prestaviti na višji kvalitetni nivo. Vse bolj očitno je, da bo v kratkem presegel tudi cilj za letošnjo sezono v svoji osnovni disciplini, troskoku. Ta cilj pa je rezultat okoli 15,80 metrov. Vse bolj je tudi očitno, da Igor že močno presega okvire, ki mu jih je zmožen ponuditi klub zgolj z lastnimi finančnimi sredstvi. (I.P.)

Tradicionalni košarkarski turnir San Lorenzo

Več naših igralcev

V poletnem času se košarkarska dejavnost krepko zmanjša, saj ni v teku nobenega uradnega prvenstva. Mnogo športnikov pa se rajši poda na plažo ali v hribe, kjer nima vsaj začasno opravka z oranžno žogo.

Je pa tudi skupina navdušencev, ki se rada udeleži kakšne košarkarske manifestacije, tako da bo letošnji turnir San Lorenzo zanje res dobrodošel. Na tem turnirju, ki se bo pričel drevi pri Sv. Ivanu na nogometnem igrišču društva San Giovanni, se bo pomerilo osem kakovostnih ekip, v katerih izstopajo nekateri res dobri posamezniki.

Ekipe so sestavili s pomočjo računalnika, s katerim so skušali sestaviti čimbolj enakovredne ekipe. Z zanimanjem smo seveda pregledovali posamezne sezname ekip in zasledili tudi marsikaterega zastopnika naših društev.

Največ slovenskih igralcev je bilo zbranih v postavi CEI, kjer igrajo kar štirje jadranovci, in sicer Robi Paulina, Martin Pertot, Marco Crisma in Rudi Stanissa.

V isti ekipi je še nekaj znanih igralcev, kot na primer play-maker Marko Pozzecco ter strelec Andrea Radovani (oba Inter 1904), in center, ki igra v Materi (B-2) Silvio Collarini, trener je Paolo Moschioni (Inter 1904).

Ekipa VIP uvršča tri slovenske košarkarje, in sicer borovca Petra Ažmana ter jadranovca Sandija Rauberja in Davida Pregarca. V postavi sta še miljska beka Santo del Piero in Walter Mancini ter skupina igralcev Barcolane. Trener je borovec Fabio Sancin.

Jan Budin bo branil barve ekipe Giubini, pod vodstvom trenerja Rogelia Zovatta. Med soigralci izstopajo bek Roberto Persico in krilo Sergio Angeli, ki sta igrala v C ligi v Piemontu, ter center Paolo Volpis (Messaggero Rim).

Dva zastopnika slovenskih košarkarskih ekip sta tudi v postavi Gioiana. Jadranovec Umberto Merlin in borovec Furio Franceschin sta v ekipi z Walterjem Angelico (Don Bosco) ter skupino društva Scoglietti. Cristian Arena bo igral za ekipo IPP Montebello pod vodstvom Paola Puisse, njegovi soigralci pa so Alberto Tonut (A-1 Varese), brata Tommasini (Ricreatori) in Gianluca Galaverna (bivši stefanelovec).

V ostalih treh ekipah ni slovenskih igralcev, nastopalo pa bo precej znanih tržaških košarkarjev, ki igrajo v promocijskem prvenstvu ter v D in C ligi (Trimboli, D'Este, Gregori, Perossa, Bisca, Mezzavilla, Sterle, Porcelli) in vrsta igralcev A-2, B-1, B-2 in C lige (Bortolot, Bonino, Rosignano) itd.

Kristjan Arena (Il Messaggero)

Martin Pertot (Jadran)

Obeta se torej res zanimiv turnir, ki bo vsak dan do 2. avgusta. Ekipe so bile razdeljene v dve skupini, prvi dve uvrščeni postavi pa bosta igrali polfinalni in finalni tekmi. Posebnost turnirja je v sistemu točkovanja, saj pravilnik predvideva tekme po štiri polčase desetih minut, vsaka dobljena četrtina velja eno točko, končna zmaga pa dodatne tri točke.

Spored prvega dne: ob 18.30 Tri Kappa - La Luna, ob 21.15 Ippodromo - Gioiana.

VANJA JOGAN

obvestila

ŠZ JADRAN
obvešča, da je Jadranov urad na Občinah, Ul. Ricreatorio, 1 (tel. 213403) spet odprt vsak dan, razen nedelje, od 10.30 do 13.00.

NK BOR, ŠD BREG, ŠZ ZARJA,
obveščajo, da so se začela vpisovanja v Borovo nogometno šolo za otroke letnikov od 1979 do 1985. Vpisovanja do 26. julija 1991 na sedežu društev ali na telefonske številke 226228 (Babuder), 228511 (Laurica), 228607 (Lavriha), 226602 (Metlika), 768891 (Tence), 226483 (Žagar).

SKD BARKOVLJE
prireja turnir v teniškem nogometu 2:2 od jutri do 27. t.m. Vpisovanje in informacije na tel. 412680 ali 224407.

ŠD BREG
in upokojenci vabijo vse prijatelje balianjna na sestanek, ki bo v petek, 26. t.m., ob 20.30 na sedežu Brega.

Sloves, da se v južni Ameriki vse zaplete, da pa se vse srečno reši, je dobil na letališču v Limi potrditev. Ker bi moral z drugim letalom odpotovati v Buenos Aires že čez slabi dve uri, sem pohitel z registracijo prtljage, vendar z grozo prejel obvestilo, da moj polet ni bil potrjen in da na letalu ni več prostora. »Ob poldveh odpotuje letalo Avianca«, so me pomirili. Medtem ko sem ugibal, kdo je zagrešil napako, pri potrditvi poleta so uslužbenke aeroperuja same ponudile drugo možnost preko Rio de Janeira in Santosa, kar pa bi pomenilo velikansko izgubo časa. Letala za Buenos Aires pa na mah ni bilo več na sporedu odhodov, ker je bilo pokvarjeno. Manjkal je »repuesto« (rezerni del), ki bi moral priti iz ZDA. »Torej bo ob poldveh«, sem se predal v usodo. »Le da ne obtičim tu«. Ni pa bilo še vse izgubljeno.

Delovanje na letališču je nenadoma zamrlo in opazil sem, da mnogi poslušajo radio. Državni udar? Ne! Maša papeža Janeza Pavla II., ki je bil prav tedaj v Limi. Vedel sem sicer, da potuje po Južni Ameriki, nisem pa poznal točnega programa. Stopil sem v trgovino spominkov in poslušal reportažo. Papež je pravkar končal govor in sprevod se je pomaknil proti letališču. Reporterji so bili na vsakem vogalu in si predajali besedo kot med našimi nogometnimi popoldnevi. Na nebu je ropotalo več helikopterjev. Verjetno je bilo vse na cestah, ob televizorjih in ob radiu.

»Kaj misliš o papežu?«, sem vprašal prodajalko v trgovini. Vsa prevzeta je spremljala pot papeža.

»To je velik dogodek za Peru«, mi je slovesno odgovorila.

»Misliš, da je mož v belem res tak prijatelj revnih?«

»Saj je vendar povedal, da ne sme biti razlik med revnimi in bogatimi in da mora vladati mir«, je dodala nekoliko začudena.

»Kaj pa veš v Fidel Castru?«

»Muy malo (zelo hudoben), na tisoče ljudi je pobil.«

Hitro sem si prepisal najin razgovor, da mi pričevanje ne bi ušlo. Razmišljati sem tudi začel o moči, ki jo imajo tu ljudje, ki so na oblasti, če je »resnica« tako enostavno in enosmerno podana in tako globoko seže v ljudi. Med čakanjem sem spoznal tudi predhodnico malce drugačne resnice. Nekaj ur me je oblegala skupina dečkov, ki se menda edina ni zanimala za papeža. Na vsak način mi je eden hotel očistiti telovadne čevlje, ki so bili itak čisti in za njegovo tehniko čiščenja neprimerni. Ostali so mi ponujali spominke. Velike in srednje »tumije« (inkovske nože za žrtvovanje) in odpirače za steklenice v obliki tumijev alilam. Dolar je v banki veljal 6594 soles. Od dečkov sem dosegel korenito znižanje prvotnih cen in jih z enkaj dolarji osrečil. Občasno sem tudi sledil razvoju mojega odhoda.

»Vse v redu. Odhod ob 11.30«, so me pomirli aeroperujevci.

»Z Avianco ali z vami preko Brazilije?«

»Z nami direktno«.

Vzeli so mi prtljago in me registrirali. Žarel sem od zadovoljstva in nisem spraševal, kako so popravili letalo in kako so našli prostor. Morda je tudi na mojo pot legel papežev blagoslov. Pa ne verjamem. Uredilo se je, in to je bilo najvažnejše. Papež je medtem prišel na letališče in vsi so silili v dvorane, od koder se je videlo na odletno stezo. Bližala se je ura mojega odhoda in tja sem šel tudi sam.

Struktura varnostnih ukrepov je bila operetna. Izven letališča je mrgolelo močno obroženih vojakov in policisti so s prižganimi walkie—talkieji begali na vse strani, do odhodnih dvoran pa je vsak potnik ali radovednež prišel brez vsake kontrole. Na letališču namreč niso imeli naprav za odkrivanje kovinskih predmetov v osebni prtljagi ali na potnikih samih. Ne samo: odhodni dvorani so zaradi vročine odprli vrata in večina potnikov ter tudi uslužbencev se je oddaljila za kakih 100 m proti stezi, da bi vse videla od bliže brez vmesnih zaprek. Morebitni atentatorji bi lahko sestavili top in streljali. Dva dečka sta prinesla lestev in jo naslonila na stekleno steno. Uradno sta čistila okno v resnici pa sta iz visokega bolje gledala odhod papeževega letala.

Opoldan je letalo steklo in vzletelo, za njim pa je »fuerza aerea peruana« za spremstvo poslala štiri lovce. Papež je odhajal v Iquitos v Amazoniji, kjer je tudi tamkajšnjim Indijancem priporočil molitev in potrdil, da med ljudmi ne sme biti razlik.

Letališče se je začelo gibati. Odletela je lufthansa za Brazilijo, aeroflot za Havano in Moskvo, varig za Guayaquil in končno še naš dc8, čigar napisi v italijanščini so dokazovali odkup od alitalie. Običajno prodajanje razbitin tretjemu svetu.

V drugem delu poleta do Santiaga smo imeli lep razgled na puščavsko obalo Čila. Zapletel sem se v razgovor z duhovnikom iz ZDA. Bil je v Limi zaradi papeža, sicer pa je delal v Santiagu. O Čilu je podal samo vznemirljive vesti. O prostituciji in o ropih. Tujca naj bi povsod in takoj ob prihodu obkolile ženske ob grozeči prisotnosti malopridnežev, ki naj bi vsiljevali njihove usluge. Ropi, noži in umori naj bi bili prava vsakdanjost. Skrbelo me je za moj povratek v Čile čez približno teden dni, nemir pa se je malo polegel, potem ko je duhovnik v Santiagu izstopil in smo se že dvigali proti zasneženim vrhovom Andov. Videl sem jih prvič. Gosta mreža zasneženih lis, ki so označevale določeno nadmorsko višino in na levi strani mogočna gmota snega in skalovja Aconcague, najvišjega vrha Amerike. Še uro čez argentinsko pampo in letalo je kot prej v Santiagu treščilo ob stezo letališča Ezeiza. Pristanek je bil vse prej kot profesionalen in pobledeli potniki niso zaploskali pilotu.

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglasi: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasni agenciji PUBLIEST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglasi: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

torek, 23. julija 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik **Dušan Udovič**
Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja **ZTT**
Tiska EDIGRAF

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Črno škatlo letala DC-9 v VB predali izvedencem

LONDON — Štirje italijanski funkcionarji, ki jih je sodnik Rosario Priore pooblastil, da nadzorujejo prenos črne škatle v Veliko Britanijo, so včeraj prispeli v Farnborough nedaleč od Londona. Črno škatlo je prejšnjo sredo potegnila iz morskih globin posadka britanske ladje Valiant, v Farnborougu pa bodo v Accident Investigation Branch (AIB) razbrali vsebino naprave, ki je na nesrečnem DC-9 registrirala vse podatke leta. V skupini italijanskih strokovnjakov sta tudi sodna izvedenca Carlo Casarosa in Antonio Castellani.

Institut AIB sodi v pristojnost britanskega ministrstva za prevoze in ima svoj sedež v centru za vesoljske raziskave v Farnboroughu deset kilometrov daleč od Londona. Širša okolica raziskovalnega centra je močno zaščitena, nepooblaščena vozila se ne smejo niti ustaviti ob visokem zaščitnem zidu, ki ga stražijo oboroženi vojaki.

Glasnik britanskega ministrstva za prevoze je že včeraj sporočil, da je AIB dobil kategorično prepoved, da o izidu analize črne škatle kakor koli spregovori z novinarji. Vse podatke bodo torej sproti sporočali samo pristojnim italijanskim oblastem.

Krah zavoda BCCI prerašča v pravcato politično afero

LONDON — Velekrah zavoda Bank of Credit and Commerce International (BCCI) sledi postopku vseh finančnih škandalov velikih dimenzij in se spreminja v pravo politično krizo, ki spravlja v zadrego tako britansko vlado in premiera Majorja kot Bushevo administracijo. Londonski »Sunday Times« je v nedeljo zapisal, da je bila BCCI - potem, ko je že bila obsojena zaradi reciklaže denarja, ki se je vanjo stekal od mednarodne trgovine z mamili - banka, ki so se je Abu Nidal in drugi znani mednarodni teroristi posluževali za finansiranje atentatov na Zahodu. Britanske tajne službe so bile po pisanju londonskega dnevnika s temi dejstvi seznanjene in so jim že pred časom posvetile poseben dosje.

Vpletenost BCCI v kriminalne in teroristične dejavnosti torej spreminja tisto, kar se je v začetku zdelo navadna finančna goljufija, v politični škandal mednarodnih razsežnosti. Včerajšnji »Times« priliva novega olja na ogenj: nekateri tajni tekoči računi pri BCCI naj bi služili tudi za finansiranje programov za razvoj jedrskega orožja v Iraku in Pakistanu.

Iz podatkov preiskave, ki jo je britanski Intelligence Service že januarja posredoval Angleški banki - preko Joint Intelligence Comittee pa tudi vladi - izhaja, da je bilo kar 42 računov pri londonskih podružnicah zavoda BCCI naslovljenih na neobstoječe družbe, za katerimi so se skrivale znane teroristične organizacije in trgovci z mamili. Abu Nidal naj bi tako imel pri BCCI tekoče račune kar celih deset let, po njih pa naj bi se steklo veliko milijonov funtov. Kljub vsemu temu je nalog za zaprtje zavoda BCCI prišel komaj 5. julija in je bilo torej zanj potrebnih celih šest mesecev.

Nekaj dni pred zaprtjem BCCI je ožja skupina izvedencev, ki jih je imenovala osrednja Angleška banka, dokončala tajno poročilo, katerega kopijo je poslala tudi večinskemu delničarju denarnega zavoda, šejku Abu Dabija Zayedu, ki vsaj po njegovih trditvah ni vedel za vprašljive dajavnosti BCCI. Arabski finančnik je vsekakor izrazil nasprotovanje likvidaciji banke in še vedno upa, da bi bilo mogoče rešiti vsaj nekatere njene dejavnosti. Še dva dni pred zaprtjem zavoda se je na primer obvezal, da bo poskrbel za nove finančne injekcije, s katerimi naj bi ga rešili, takoj nato pa je ostro napadel osrednjo britansko banko, češ da se je za zaprtje odločila prenagljeno in brez posvetovanja z večinskim delničarjem.

Kot rečeno, pa medtem nezadržno raste tudi politična temperatura. Laburistična stranka je izrabila negativni učinek, ki ga škandal že ima za vlado in premiera Majorja, in zahtevala pojasnila v parlamentu, danes pa bo guverner Angleške banke o zadevi poročal v posebni zakladni komisiji.

Izlitje nafte v Avstraliji

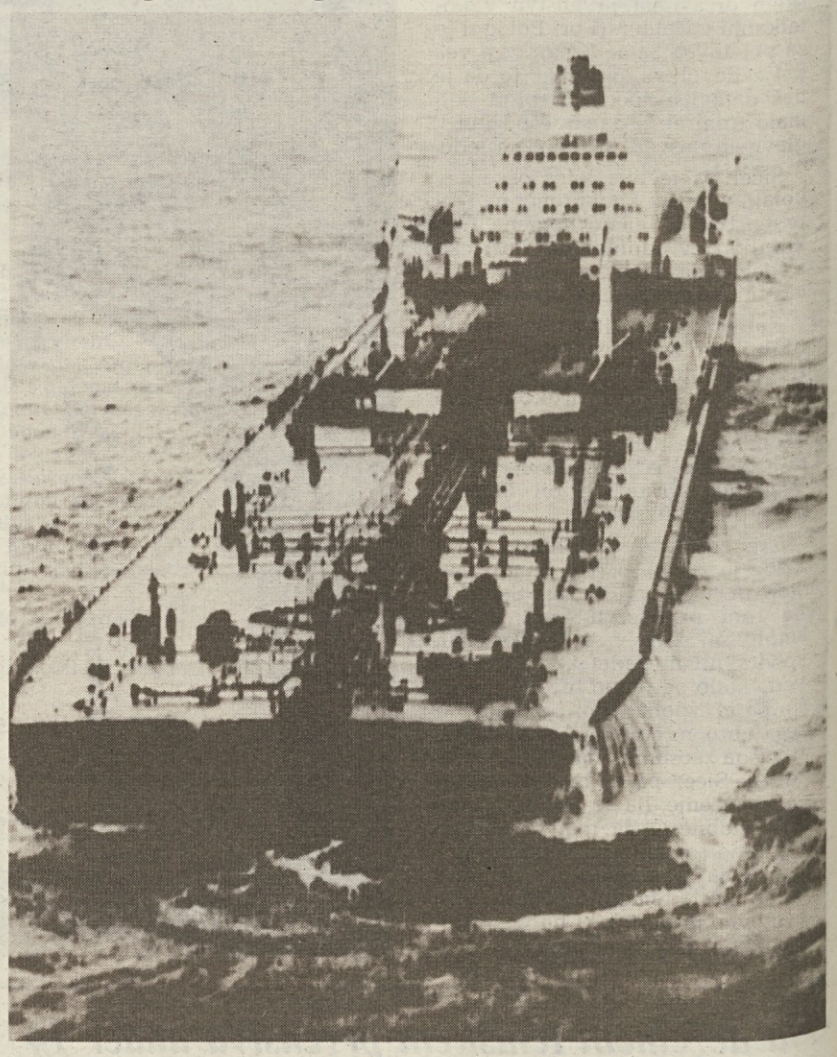

SYDNEY — Močan veter s kopnega in morski tokovi bodo morda omilili ekološko katastrofo pred zahodnimi obalami Avstralije, kjer je v noči na nedeljo močna eksplozija razdejala premec grškega tankerja Kirki, tako da se je v morje razlilo kakih 20 tisoč ton surove nafte.

Do eksplozije je prišlo približno 40 kilometrov od obale pred pristaniščema Cervantes in Jurien Bay. Takoj po eksploziji je stekla širokopotezna reševalna akcija. Sedemintridesetčlansko posadko tankerja so s helikopterji spravili na varno, vlačilcem pa je uspelo tanker privezati, tako da ga sedaj vlečejo na odprto morje. Avstralski minister za trgovsko mornarico Bob Collins če ni sklenil, kaj bodo storili s tankerjem. Trenutno ga skušajo povleči do take točke, kjer se ne bi zaradi morskih tokov razlita nafta vračala proti obali, tudi če bi veter spremenil smer. Zaradi težkih okvar je usoda ladje zapečatena, vsekakor pa bodo skušali še kakih 60 tisoč ton nafte preliti v drugi tanker.

Pred obalo so že postavili plavajoče pregrade, a kot rečeno se 30 kilometrov dolgi naftni madež usmerja proti odprtemu morju.

Na sliki (Telefoto AP): **tanker Kirki se nahaja kakih 170 kilometrov severno od Pertha.**

Čelno trčenje vlakov: 4 mrtvi pri Glasgowu

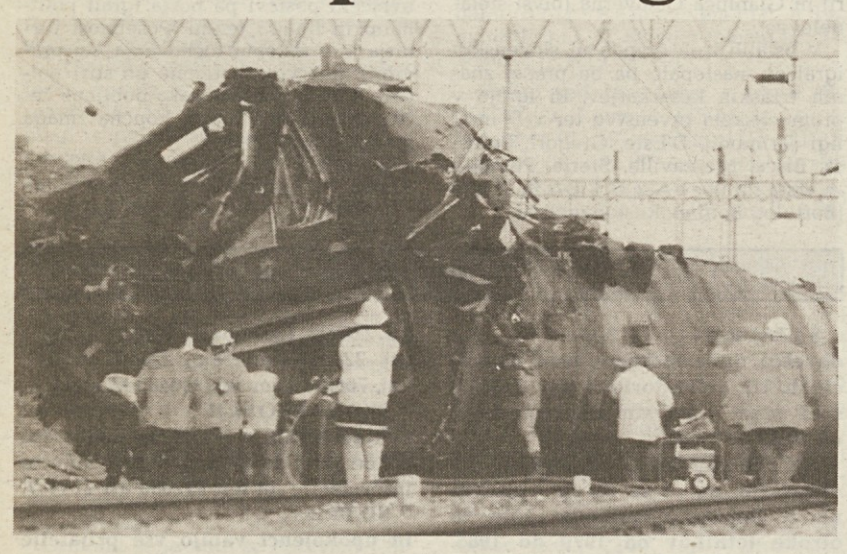

LONDON — Štiri mrtvi in trideset ranjenih je tragični obračun predsinočnjega čelnega trčenja dveh vlakov na postaji Cambuslang nedaleč od škotskega Newtona pri Glasgowu. Vlak, ki iz Dalmuira pelje v Motherwell, in vlak, ki iz Glasgowa pelje v Newton, sta se znašla na istem tiru. Po prvih ugotovitvah, je baje prišlo do okvare v signalacijskem sistemu, tako da so kretnice usmerile enega od vlakov na napačen tir. Med drugim sta obe kompoziciji vozili prehitro, tako da so se prednji vozovi dobesedno zarili drug v drugega **(na sliki AP)**. Le srečnjemu naključju, da sta bila oba vlaka skoraj prazna, se je treba zahvaliti, da ni bil obračun še bolj tragičen.

Oblasti so takoj uvedle preiskavo, saj je ta nesreča le poslednja v tragični seriji železniških nesreč, ki od leta 1987 pestijo Veliko Britanijo. Od vseh teh nesreč, je bila najhujša 12. decembra 1988, ko je na neki londonski postaji izgubilo življenje 43 oseb.

Laburistična opozicija je že pred serio železniških nesreč očitala konservativni vladi, da bo imela varčevalna politika do železnic tragične posledice.

Včeraj pa so laburistični poslanci navedli, da so na odseku pri Glasgowu, kjer se je predsinočnjim pripetila nesreča, prejšnji mesec obnovili signalizacijo in sistem kretnic. Pri tem so porabili več kot 11 milijard lir, a so zaradi elektronske posodobitve iz varčevalnih razlogov in povsem nesmotrno odpravili dodatni tir, ki bi lahko preprečil take nesreče.

Vsekakor je sedaj na delu ekipa strokovnjakov, ki bo skušala ugotoviti, zakaj in kako je odpovedal eden od najsodobnejših elektronskih signalacijskih sistemov.

V Berlinu bodo sodili vohunom iz bivše NDR

BONN — Zadnji šef vzhodnonemške vohunske službe in štirje njegovi najožji sodelavci bodo morali pred sodnike. Potem ko se je v združeni Nemčiji začel širiti protest, češ da sodne oblasti kaznujejo samo »male ribe«, prave krivce in vzhodne kriminalce pa pustijo na svobodi, je bonska vlada odločila, da privede Wernerja Grossmanna, Ralfa Devauxa, Bernda Fischerja in Siegfrieda Kerna pred sodnike. Proces bo v Berlinu.

Werner Grossmann je bil glavni šef Višje uprave za informiranje (HVA) v bivši Nemški demokratični republiki. S svojimi najožjimi sodelavci, ki so krili najvišje funkcije v sklopu vzhodnonemške obveščevalne službe, je upravljal tako imenovani prvi oddelek, ki je nadzoroval državni aparat Zahodne Nemčije, drugi oddelek, ki je nadzoroval zahodnonemško zunanje ministrstvo in še deveti oddelek, ki je upravljal protiobveščevalno službo. Grossmann si je s spretnostjo nabral velike privilegije in je osebno izbiral vohune in jih pošiljal »na teren«. Še preden je bil izvoljen za šefa HVA je nadzoroval dejavnost političnih strank v Zahodni Nemčiji.

Grossman je bil vpleten tudi v nekatere vohunske škandale, vendar ni nikoli utrpel nobene posledice. Obstajajo pa tudi dokazi, da je večkrat prekoračil svoje »pristojnosti« in nadzoroval tudi nekatere posle zahodnonemškega gospodarskega ministrstva. Od glavnih voditeljev vzhodnonemške vohunske službe je zaenkrat pod nadzorstvom samo Erich Mielke, načeloval je političnemu oddelku in Stasi, in je v hišnem priporu, medtem ko je Grossmannov predhodnik Markus Wolf na begu.

Pri nemškem Oplu napovedujejo za jesen velike novosti v srednjem razredu

Kadet odhaja v pokoj, dobrodošla astra

DUNAJ — Konec prihodnjega meseca bo za ljubitelje Oplovih avtov nared prava poslastica. Slavni kadet bo šel namreč v zasluženi pokoj, zamenjala pa ga bo čisto nova ***astra***, ki jo bodo začeli prodajati nekje oktobra letos. Prve načrte za astro so izdelali že leta 1986, ko je bila proizvodnja kadeta še na višku, saj so se zavedali, da bo treba nekoliko popestriti Oplovo ponudbo v srednjem razredu.

Oblika nove astre je dokaj skladna, za sedaj je predvidena kombilimuzina s petimi vrati in pa kombi, prav tako s petimi vrati, v začetku prihodnjega leta pa bodo prišli na svoj račun tudi ljubitelji klasični limuzinskih oblik s stopničastim zadkom. Zunanjost je očividno sad kompjuterske obdelave in dolgih urposkusov v vetrovniku. Poslužili so se tudi aerodinamičnih študij, ki so jih razvili za calibro, štirisedežnim kupejem, ki se ponaša z izredno nizkim količnikom zračnega upora. Ta količnik je zelo nizek tudi pri astri, kar seveda prispeva k tihi vožnji in skopi porabi goriva.

Astra je nekoliko daljša, širša in višja od svojega slavnega predhodnika kadeta. Večje zunanje mere zagotavljajo potnikom mnogo več udobja in več prostora v prtljažniku, kjer je v normalnih pogojih za kar 360 litrov praznine. Veliko pozornost so posvetili varnosti potnikov. Tako so na primer zaščiteni pred bočnimi udarci z dokaj robustnimi jeklenimi palicami v vratih, aktivno varnost pa zagotavlja ABS, ki je na voljo tudi za najmanj zmogljive modele iz astrine serije.

Spregovoriti je treba seveda tudi o motorjih, ki poganjajo novi avto. Zaščiti okolja vprid so vsi bencinski modeli opremljeni s tristeznim katalizatorjem, dizli pa z dvosteznim, kar pomeni da imajo istočasno tudi vsi bencinarji motor z vbrizgavanjem goriva. Samo 1400-kubični štirivaljnik bo na voljo tudi brez katalizatorja, za tista tržišča, kjer obstajajo težave pri oskrbi z neosvinčenim bencinom. Pa poglejmo, kakšni motorji poganjajo astro. Tu je 1400-kubični štirivaljnik (dve izvedbi 60 in 82 KM), 1600-kubični štirivaljni (75 in 100 KM), 1.800-kubični motor, ki zmore 90 KM ter dva dvelitrska motorja: eden zmore 115 KM, drugi, ki ima 16 ventilov, pa 150 KM. Slednji opremlja športno različico GSi, ki zmore najvišjo hitrost 217 km na uro. Potem sta tu še dva dizla, ki imata oba po 1700-kubičnih centimetrov, le da je eden dodatno opremljen tudi s turbinskim polnilnikom: prvi zmore 57 KM pri 4600 obratih v minuti, drugi pa 82 KM pri 4200 obratih. Vsi motorji, tako pri bencinarjih kot pri dizlih, so vgrajeni v nosu prečno in poganjajo prednja kolesa.

Cene so za sedaj povsem zavite v tenčico skrivnosti, vendar se ne bi smele bistveno razlikovati od kadetovih.